

2022

Årsberetning om EU-fællesforetagenderne for regnskabsåret 2022

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

DA

DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tlf. +352 4398-1
Kontakt: eca.europa.eu/da/Pages/ContactForm.aspx
Websted: eca.europa.eu
Twitter: @EJAuditors

Yderligere oplysninger om EU fås på internet via Europaserveren (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2023

PDF ISBN 978-92-849-0074-9 doi:10.2865/173490 QJ-09-23-159-DA-N

Indhold

Kapitel 1. EU-fællesforetagenderne og Revisionsrettens revision	5
Indledning	6
EU-fællesforetagenderne	8
Fællesforetagenderne under EU's flerårige forsknings- og innovationsprogrammer	8
Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling	13
Fællesforetagendernes betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer i 2022	15
Budget- og dechargeordninger	16
Vores revision	18
Vi afgiver en revisionserklæring for hvert fællesforetagende	18
Vi anvender andre uafhængige revisorers revisionsarbejde	18
Vores revisionsmetode er baseret på vurdering af centrale risici	19
Vores revisionstilgang vedrørende tilskudsbetalinger	21
Kapitel 2. Oversigt over resultaterne af revisionen	23
Indledning	24
Blanke revisionserklæringer for samtlige fællesforetagender	25
"Blanke" erklæringer om regnskabernes rigtighed for samtlige fællesforetagender	25
"Blanke" erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber	26
"Blanke" erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber	26

Der er behov for forbedringer på adskillige områder	27
Svagheder i gennemførelsen af fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprogrammer	27
Der er oftere fejl i personaleomkostningerne hos SMV'er og nye støttemodtagere	31
EuroHPC kommer ikke til at opfylde sit rekrutteringsmål	31
Situationen vedrørende F4E's øverste ledelse er forblevet ustabil	32
Der er svagheder ved F4E's kontraktforvaltning	32
Fællesforetagenderne har fulgt op på tidligere års bemærkninger i de fleste henseender	34
Fællesforetagendernes risikobaserede kontrolramme i forbindelse med gennemførelse af tilskud er endnu ikke tilstrækkeligt udviklet	36
Metoden bag vores tværgående undersøgelse	36
Halvdelen af fællesforetagenderne manglede en struktureret risikobaseret tilgang til forudgående kontrol af Horisont 2020-tilskud	36
De fleste fællesforetagender har endnu ikke udviklet en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision af Horisont 2020-tilskudsbetalinger	40
Betydningen af, at fællesforetagenderne indfører en specifik risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning, er vokset under Horisont Europa	44
Andre publikationer fra Revisionsretten om fællesforetagenderne	47
Kapitel 3. Revisionserklæringer for EU-fællesforetagenderne	51
3.1. Oplysninger til underbygning af revisionserklæringerne	52
Fællesforetagender, der gennemfører EU-rammeprogrammer	56
3.2. Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)	57

3.3. Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)	67
3.4. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)	77
3.5. Fællesforetagendet for ren brint (CH)	87
3.6. Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)	98
3.7. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)	109
3.8. Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)	120
3.9. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)	129
Fællesforetagendet under Euratom	143
3.10. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)	144
Forkortelser	158

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Kapitel 1

EU-fællesforetagenderne og Revisionsrettens revision

Indledning

1.1. Den Europæiske Revisionsret er den eksterne revisor af EU's finanser¹. I denne egenskab fungerer vi som den uafhængige beskytter af EU-borgernes finansielle interesser ved at bidrage til at forbedre EU's økonomiske forvaltning. Flere oplysninger om vores arbejde kan findes i vores aktivitetsrapporter, vores årsberetninger om gennemførelsen af EU-budgettet, vores særberetninger, vores analyser og vores udtalelser om ny eller ajourført EU-lovgivning eller om andre afgørelser med betydning for den økonomiske forvaltning.

1.2. EU-fællesforetagenderne er EU-organer oprettet i medfør af artikel 187-188 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) eller, hvad angår fællesforetagendet Fusion for Energy (F4E), artikel 45-51 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratomtraktaten), og inden for vores mandat undersøger vi deres årsregnskaber og de underliggende transaktioner.

1.3. Denne beretning præsenterer resultaterne af vores revision af fællesforetagenderne for regnskabsåret 2022. Beretningen er opbygget som følger:

- Kapitel 1 beskriver fællesforetagenderne og vores revision.
- Kapitel 2 præsenterer de samlede resultater af revisionen og en analyse af fællesforetagendernes risikobaserede kontrolsystem, der anvendes i forbindelse med gennemførelse af tilskud.
- Kapitel 3 indeholder for hvert af de ni fællesforetagender en revisionserklæring (jf. [figur 1.4](#)) med vores erklæringer om regnskabernes rigtighed og om lovligheden og den formelle rigtighed af de underliggende indtægter og udgifter samt med alle de oplysninger og bemærkninger, der ikke rejser tvivl om disse erklæringer.

1.4. Vores revision af de ni fællesforetagender vedrørende det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, viste omtrent de samme resultater som i de foregående år. I vores revisionserklæringer vedrørende de enkelte fællesforetagender har vi:

- for alle ni fællesforetagender afgivet erklæringer uden forbehold (blanke erklæringer) om regnskabernes rigtighed
- for alle ni fællesforetagender afgivet erklæringer uden forbehold (blanke erklæringer) om lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne.

---

¹ Artikel 285-287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) (EUT C 202 af 7.6.2016, s. 1).

1.5. Ikke desto mindre har vi fremhævet væsentlige forhold for læseren i punkter om andre forhold og punkter med supplerende oplysninger samt peget på muligheder for forbedring i bemærkninger, der ikke rejser tvivl om erklæringerne.

EU-fællesforetagenderne

1.6. Fællesforetagenderne er partnerskaber mellem EU, repræsenteret ved Kommissionen, og private partnere fra industrien og fra forskningsorganisationer. I nogle tilfælde er mellemstatslige organisationer og deltagende stater også involveret. Fællesforetagendernes primære opgave er at fremme omdannelsen af videnskabelig viden til banebrydende innovationer, der kan markedsføres, inden for en strategisk vision, som partnerne deler. Desuden skal fællesforetagenderne reagere på sociale udfordringer i EU, som i øjeblikket ikke adresseres tilstrækkeligt af industrien.

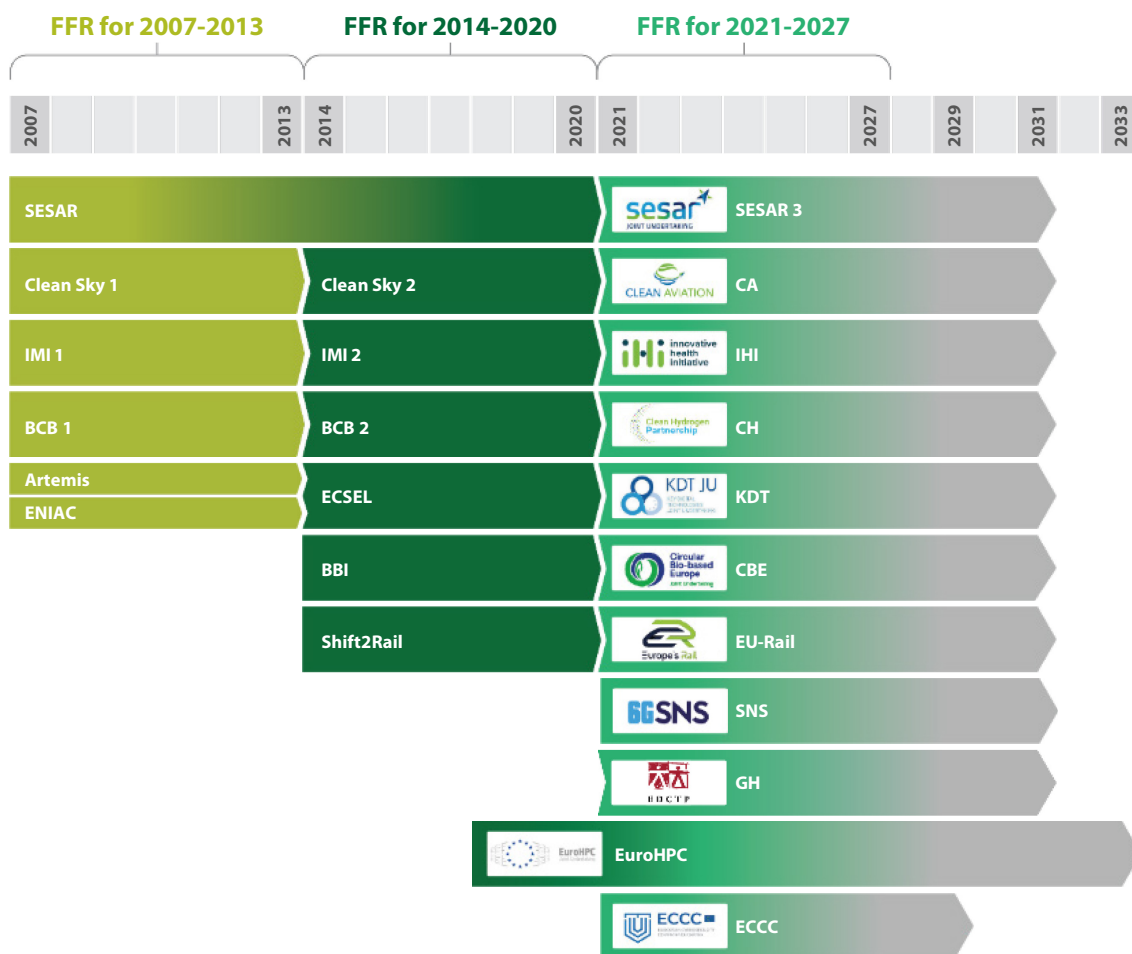
Fællesforetagenderne under EU's flerårige forsknings- og innovationsprogrammer

Udviklingen af fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer

1.7. Fællesforetagenderne er oprettet under den flerårige finansielle rammes (FFR's) programmer for forskning og innovation som EU-organer, der har status som særskilte juridiske personer. De vedtager deres forsknings- og innovationsdagsorden inden for hver deres strategiske forskningsområde og gennemfører den gennem indkaldelser af forslag eller udbud.

1.8. Nedenstående [figur 1.1](#) viser fællesforetagendernes udvikling. De første seks blev oprettet under det syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (RP7) under FFR for 2007-2013, hvorefter flere kom til, først under Horisont 2020 og Connecting Europe-faciliteten (CEF 1) under FFR for 2014-2020, siden under Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF 2 under FFR for 2021-2027.

Figur 1.1 - EU-fællesforetagendernes udvikling

Kilde: Revisionsretten, baseret på Rådets forordninger om oprettelse af fællesforetagenderne.

1.9. Fællesforetagenderne under FFR for 2021-2027 gennemfører deres specifikke forsknings- og innovationsdagsordener inden for transport, energi, sundhed, cirkulære biobaserede industrier, centrale elektronikkomponenter, supercomputere og netsystemer. De blev oprettet i henhold til de rådsforordninger, der er beskrevet nedenfor.

1.10. I november 2021 vedtog Rådet den enkelte basisretsakt om oprettelse af ni fællesforetagender til gennemførelse af aktioner under Horisont Europa-programmet - det flerårige forsknings- og innovationsprogram under den nye FFR for 2021-2027. Disse fællesforetagender er oprettet for en tiårig periode, der slutter den 31. december 2031². De syv fællesforetagender, der allerede fandtes under Horisont 2020-programmet (SESAR, ECSEL, IMI 2, CH, BCB 2, Shift2Rail og BBI), fortsætter under Horisont Europa-programmet som nye juridiske enheder med nye navne og ændrede ansvarsområder. Herudover er der oprettet to nye fællesforetagender: fællesforetagendet for intelligente net og tjenester (SNS) og

² Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

fællesforetagendet Global Health (GH), hvor sidstnævnte er efterfølgeren til Partnerskabet mellem de Europæiske Lande og Udviklingslandene vedrørende Kliniske Forsøg.

1.11. I maj 2021 blev Det Europæiske Kompetencecenter for Cybersikkerhed (ECCC) oprettet ved en særskilt forordning³. Den første revision af disse tre nye fællesforetagender (SNS, GH og ECCC) vil dog først blive foretaget, når de har opnået finansiell uafhængighed, hvilket forventes at ske i sidste kvartal af 2023.

1.12. I juli 2021 vedtog Rådet en ny oprettelsesforordning for fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)⁴ under den nye FFR for 2021-2027, som forlænger dets levetid til den 31. december 2033. EuroHPC modtager under FFR for 2021-2027 betydeligt flere støtte midler fra Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og CEF til erhvervelse og udvikling af højtydende databehandling samt opgradering og drift af infrastruktur til supercomputere og kvantecomputere.

1.13. Endelig foreslog Kommissionen i februar 2022, at fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT) omdannes til fællesforetagendet for mikrochips. Rådet vedtog ændringsforordningen den 25. juli 2023. Fællesforetagendets udvidede ansvarsområde vil fremme udviklingen af næste generation af innovative halvlederteknologier og styrke den europæiske mikrochipproduktionskapacitet under "Mikrochips til Europa-initiativet" med midler fra programmet for et digitalt Europa⁵.

Finansieringen af fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer

1.14. Alle medlemmer bidrager til finansieringen af fællesforetagendernes forsknings- og innovationsaktiviteter. På den ene side medfinansierer Kommissionen fællesforetagendernes forsknings- og innovationsdagsordener med kontantbidrag fra EU's forsknings- og innovationsprogrammer. På den anden side skal de private medlemmer fra industrien og forskningsmiljøet yde et minimumsniveau for bidrag i naturalier i form af "bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter" (IKOP) og i nogle tilfælde "bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter" (IKAA). For mere detaljerede oplysninger henvises til [tekstboks 1.1](#).

---

³ [Forordning \(EU\) 2021/887](#) om oprettelse af Det Europæiske Industri-, Teknologi- og Forskningskompetencecenter for Cybersikkerhed og Netværket af Nationale Koordinationscentre.

⁴ [Rådets forordning \(EU\) 2021/1173](#) om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1488.

⁵ [Rådets forordning \(EU\) 2023/1782 om ændring af forordning \(EU\) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa for så vidt angår fællesforetagendet for mikrochips.](#)

I nogle tilfælde bidrager de deltagende stater (hvad angår KDT, EuroHPC og ECCC) eller de mellemstatslige organisationer (hvad angår SESAR og GH) også finansielt til fællesforetagendernes aktiviteter. Endvidere kan juridiske enheder eller lande, der er interesseret i at understøtte et fællesforetagendes målsætninger inden for dets specifikke forskningsområder, søge om at blive associerede medlemmer eller bidragende partnere. EU og fællesforetagendernes private medlemmer finansierer fællesforetagendernes administrationsomkostninger med lige store kontantbidrag. Dog afholder Kommissionen alle omkostningerne vedrørende EuroHPC.

Tekstboks 1.1

Private medlemmers bidrag i naturalier til fællesforetagendernes operationelle aktiviteter (IKOP)

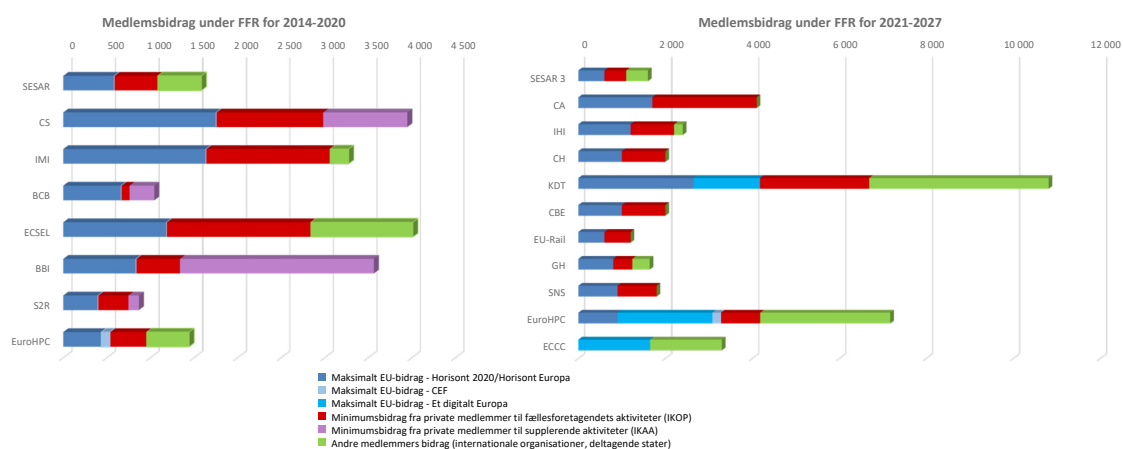
Som fastsat i fællesforetagendernes oprettelsesforordninger skal alle private medlemmer yde et minimumsbidrag til dækning af omkostningerne til fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprojekter. Under Horisont 2020 er IKOP de samlede omkostninger, som private medlemmer har afholdt ved gennemførelsen af et fællesforetagendes forsknings- og innovationsaktioner, med fradrag af bidrag fra fællesforetagendets andre medlemmer (EU-medfinansiering og bidrag fra deltagende stater eller mellemstatslige organisationer) og andre EU-bidrag til dækning af disse omkostninger. Under Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa er IKOP de støtteberettigede omkostninger, som private medlemmer har afholdt i forbindelse med gennemførelsen af indirekte aktioner, med fradrag af bidrag fra fællesforetagendet, bidrag fra de deltagende stater og andre EU-bidrag til dækning af disse omkostninger. Det samlede beløb for attesterede og validerede IKOP opføres i fællesforetagendets årsregnskab.

Private medlemmers bidrag i naturalier til yderligere aktiviteter (IKAA)

Under Horisont 2020 skal private medlemmer af nogle fællesforetagender (CS, BCB, BBI, S2R) også yde et minimumsbidrag i naturalier til dækning af omkostninger til yderligere aktiviteter, der ligger uden for fællesforetagendets arbejdsplaner og budget, men bidrager til at opfylde dets generelle mål. Under Horisont Europa omfatter IKAA også ikke støtteberettigede omkostninger til aktiviteter direkte finansieret af fællesforetagendet, med fradrag af andre EU-bidrag til dækning af disse omkostninger. Et fællesforetagendes private medlemmer skal yde IKAA ud over deres IKOP for at matche EU's bidrag. IKAA-beløbene opføres i fællesforetagendets årlige plan for yderligere aktiviteter. Det samlede beløb for attesterede og validerede IKAA oplyses i bemærkningerne til fællesforetagendets årsregnskab. IKAA er således ikke omfattet af Revisionsrettens revision.

1.15. *Figur 1.2* viser bidragsmålene for fællesforetagendernes medlemmer under FFR for 2014-2020 og FFR for 2021-2027, som fastsat i de respektive oprettelsesforordninger, herunder i bestemmelserne om omdannelse af KDT til fællesforetagendet for mikrochips. Under FFR for 2021-2027 har EuroHPC og fællesforetagendet for mikrochips fået de største budgetforøgelser.

Figur 1.2 - Bidragsmål for medlemmer af fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer (i millioner euro)

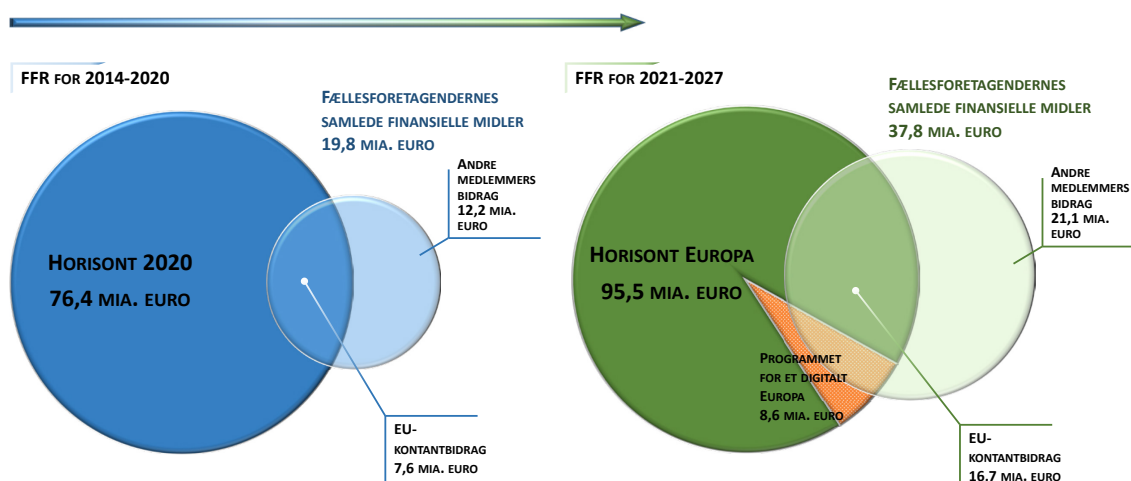
Kilde: Revisionsretten.

1.16. Som vist i [figur 1.3](#) er det under FFR for 2021-2027 Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa, der leverer hovedparten af fællesforetagendernes finansielle ressourcer med i alt 16,7 milliarder euro til medfinansiering af deres forsknings- og innovationsaktiviteter. Fællesforetagenderne skal gennemføre 11,6 milliarder euro (dvs. ca. 12 %) af det samlede Horisont Europa-budget på 95,5 milliarder euro. Under programmet for et digitalt Europa⁶ vil EuroHPC, ECCC og fællesforetagendet for mikrochips modtage 5 milliarder euro i EU-midler - svarende til 58,1 % af programmets samlede finansiering på 8,6 milliarder euro - med henblik på at gennemføre store kapacitetsopbygnings-, udrulnings- og investeringsprojekter i forbindelse med strategien for et digitalt indre marked i EU.

1.17. Under FFR for 2014-2020 forventedes fællesforetagendernes EU-finansiering på 7,6 milliarder euro at mobilisere 12,2 milliarder euro (med en løftestangeffekt på 161 %), så ca. 19,8 milliarder euro kunne gå til forsknings- og innovationsprojekter på de forsknings- og innovationsområder, der var tildelt fællesforetagenderne, medregnet de deltagende stater og internationale organisationers direkte bidrag (jf. [tabel 2.1](#)). Under den nye FFR for 2021-2027 forventes fællesforetagendernes EU-finansiering på 16,7 milliarder euro at mobilisere i alt 21,1 milliarder euro (med en løftestangeffekt på 126 %), så ca. 37,8 milliarder euro kan gå til forsknings- og innovationsprojekter på de områder, der er tildelt fællesforetagenderne, medregnet de deltagende stater og internationale organisationers direkte bidrag (jf. [figur 1.3](#)).

⁶ Forordning (EU) 2021/694 om programmet for et digitalt Europa.

Figur 1.3 - Samlede bidrag til fællesforetagenderne og mobilisering af bidrag fra andre medlemmer

Kilde: Revisionsretten.

Forvaltningsmodeller for fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer

1.18. For at sikre et stærkt samarbejde og en stærk koordinering med partnere og interessenter har hvert fællesforetagende en omfattende forvaltningsstruktur, i de fleste tilfælde bestående af en bestyrelse, et videnskabeligt rådgivende organ, en gruppe af repræsentanter for staterne samt en eller flere interessentgrupper, der er aktive på fællesforetagendets forsknings- og innovationsområde.

1.19. Fællesforetagenderne er baseret på samme juridiske struktur, men har hver især specifikke karakteristika, der er nødvendige i relation til forskning og innovation i deres forskellige sektorer. De fleste fællesforetagender har en topartsmodel, hvor Kommissionen og de private medlemmer fra industrien og forskningsmiljøet er repræsenteret i bestyrelsen og bidrager til fællesforetagendets operationelle aktiviteter (CA, IHI, CH, CBE, SNS og EU-Rail). Fire fællesforetagender har en trepartsmodel, hvor enten de deltagende stater (KDT og EuroHPC) eller en ledende mellemstatslig organisation (SESAR og GH), er repræsenteret i bestyrelsen og bidrager til fællesforetagendets aktiviteter.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling

1.20. Aftalen om den internationale termonukleare forsøgsreaktor (ITER-aftalen) trådte i kraft den 24. oktober 2007, hvor også den juridiske oprettelse af Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER (ITER-IO) fandt sted. ITER-IO er ansvarlig for

gennemførelsen af ITER-projektet, og fusionsfaciliteterne er ved at blive bygget ved Cadarache (Frankrig).

1.21. ITER-projektet har deltagelse af syv globale partnere: EU (repræsenteret ved Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom))⁷, USA, Rusland, Japan, Kina, Sydkorea og Indien. EU har påtaget sig en ledende rolle og står for 45,4 % af byggeomkostningerne. De andre ITER-medlemmer afholder ca. 9,1 % hver. Denne omkostningsfordeling vil ændre sig i den operationelle fusionstestfase, hvor Euratom vil afholde 34 % af driftsomkostningerne⁸. EU forventer, at det vil kræve i alt 18,2 milliarder euro (i løbende priser) at opfylde dets forpligtelser vedrørende ITER-aftalen og gennemføre de dermed forbundne aktiviteter indtil 2035⁹.

1.22. Medlemmerne af ITER-IO bidrager via deres interne agenturer hovedsagelig til projektet ved at levere komponenter, udstyr, materialer, bygninger og tjenester direkte til ITER-IO (bidrag i naturalier). De yder dog også finansielle bidrag til ITER-IO's budget (kontantbidrag). ITER-medlemmerne deler ansvaret for fremstillingen af centrale reaktorkomponenter, og de opgaver inden for fremstilling, der foretages som bidrag i naturalier, fordeles på grundlag af de enkelte medlemmers interesser såvel som deres tekniske og industrielle kapacitet¹⁰.

1.23. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E) blev i april 2007 oprettet for en periode på 35 år som EU's interne agentur. En af F4E's hovedopgaver er at forvalte EU's bidrag til ITER-projektet. F4E koordinerer aktiviteter og gennemfører de nødvendige udbud med henblik på at forberede opførelsen af en demonstrationsreaktor for fusionsenergi og de relaterede anlæg. F4E finansieres hovedsagelig af Euratom (ca. 80 %) og af ITER's værtsland, Frankrig (ca. 20 %).

1.24. Hvis F4E skal kunne finansiere den europæiske del af ITER-projektets gennemførelse og de dermed forbundne aktiviteter, vil det ifølge Kommissionens aktuelle skøn kræve et samlet Euratombudget på 15 milliarder euro (i løbende priser) indtil 2035. Værtsmedlemsstaten (Frankrig) og Euratoms medlemsstater (herunder Schweiz og Det

---

⁷ Euratom består af EU-medlemsstaterne og omfattede (indtil 2020) også Schweiz og Det Forenede Kongerige som associerede lande.

⁸ ITER-dokumenterne "Value estimates for ITER Phases of Construction, Operation, Deactivation and Decommissioning and Form of Party Contributions" og "Cost Sharing for all Phases of the ITER Project".

⁹ Skøn baseret på Kommissionens meddelelse COM(2017) 319 og det relaterede arbejdsdokument SWD(2017) 232, tabel 4.

¹⁰ ITER.org.

Forenede Kongerige indtil 2020) skal bidrage med yderligere 3,2 milliarder euro (i løbende priser)¹¹.

1.25. Det Forenede Kongerige udtrådte af EU og Euratom den 31. januar 2020. [Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU \(Euratom\) og Det Forenede Kongerige](#) blev indgået den 30. december 2020. Denne aftale fastsætter, at Det Forenede Kongerige deltager i og bidrager til de EU-programmer, der er anført i protokol I, herunder Euratoms forsknings- og uddannelsesprogram og F4E's ITER-aktiviteter. Så længe parterne ikke er enige om protokollen, er Det Forenede Kongerige dog hverken tilknyttet F4E's ITER-aktiviteter eller medlem af F4E. Aftalen om Schweiz' deltagelse blev ikke automatisk forlænget og udløb derfor i 2020.

Fællesforetagendernes betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer i 2022

1.26. [Figur 1.4](#) giver et overblik over fællesforetagendernes specifikke innovations- og forskningsområder samt deres respektive betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer i regnskabsårene 2021 og 2022. I 2022 havde fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer et samlet betalingsbudget på 2,0 milliarder euro (2021: 1,3 milliarder euro). F4E's betalingsbudget beløb sig til 0,8 milliarder euro (2021: 0,8 milliarder euro). Forhøjelsen af betalingsbudgettet i 2022 for fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer skyldes, at disse fællesforetagender i 2022 begyndte at gennemføre forskningsprogrammerne Horisont Europa, et digitalt Europa og CEF 2 under FFR for 2021-2027.

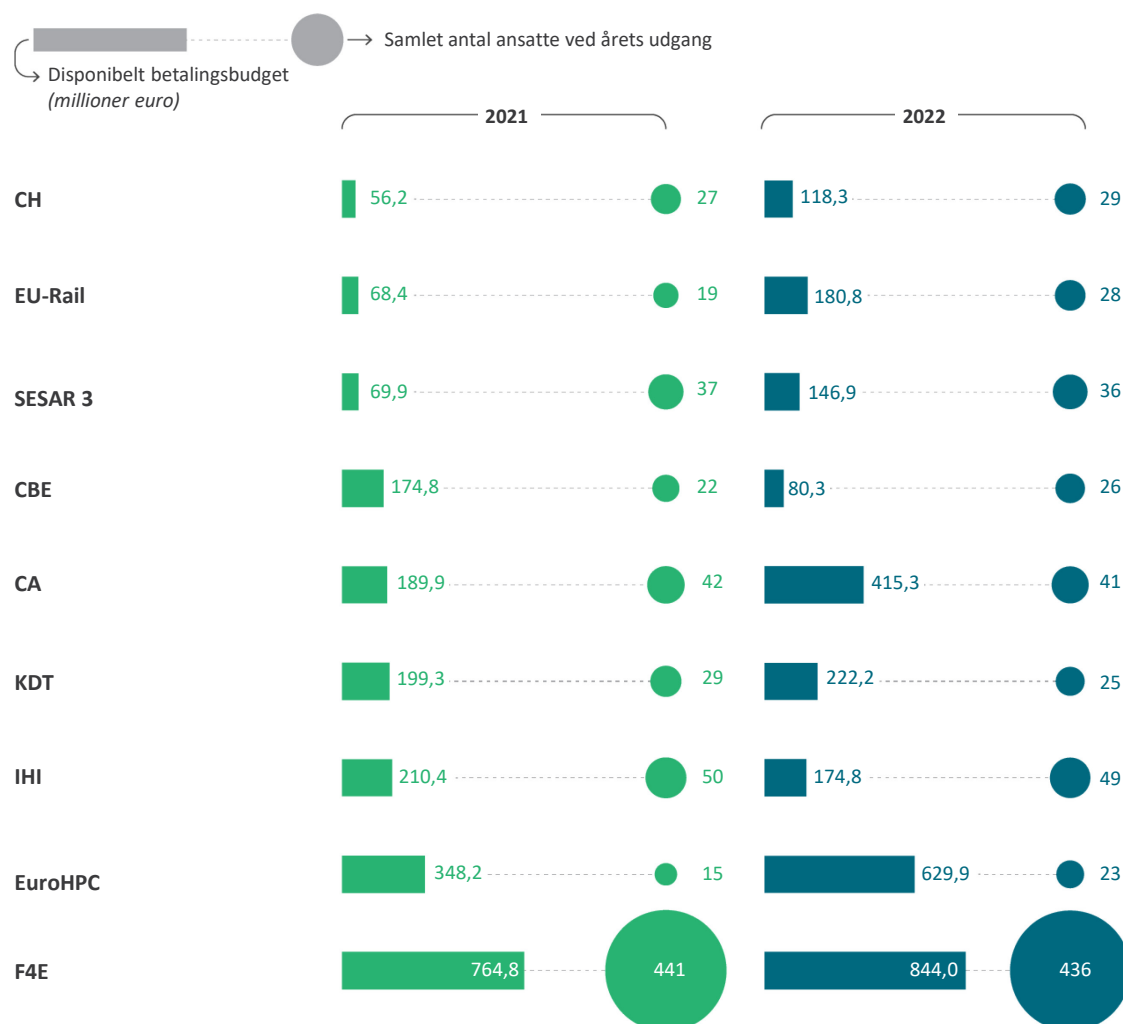
1.27. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagenderne under EU's forsknings- og innovationsprogrammer 257 ansatte (2021: 241 ansatte). F4E havde 434 ansatte (2021: 441 ansatte). Dette omfatter tjenestemænd, midlertidigt ansatte og kontraktansatte samt udstationerede nationale eksperter (jf. [figur 1.4](#)).

---

¹¹ Skøn baseret på Kommissionens meddelelse COM(2017) 319 og det relaterede arbejdsdokument SWD(2017) 232, tabel 4.

Figur 1.4 - Fællesforetagendernes betalingsbudgetter og menneskelige ressourcer i 2022

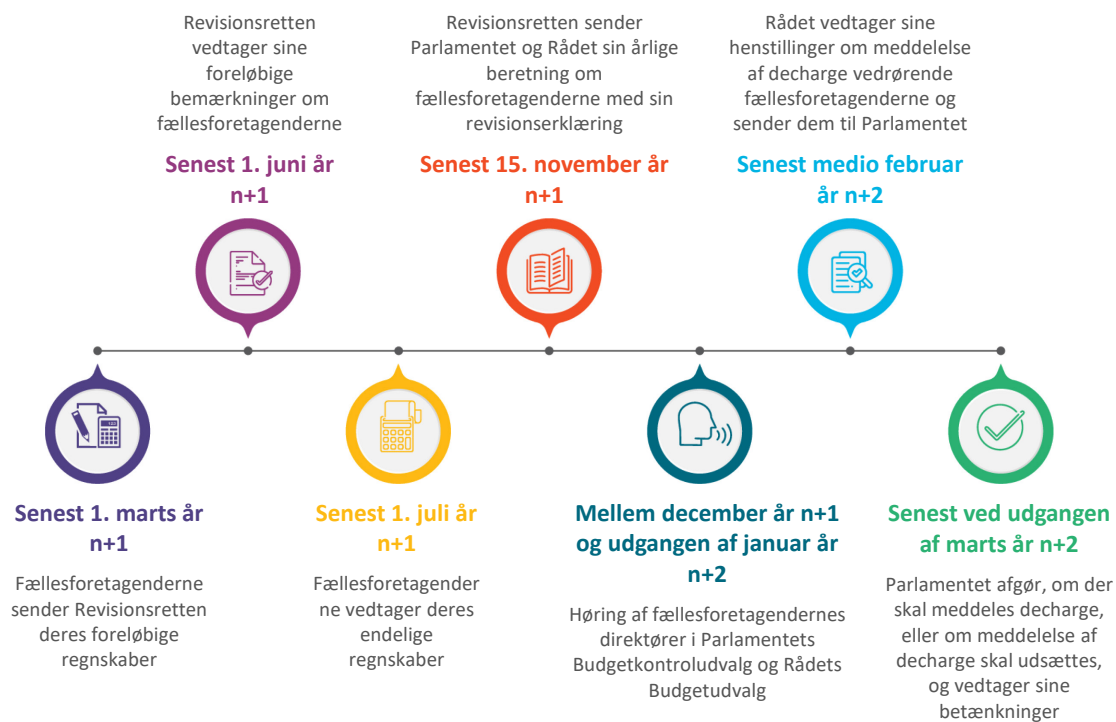

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagenderne.

Budget- og dechargeordninger

1.28. Europa-Parlamentet og Rådet varetager fællesforetagendernes årlige budget- og dechargeprocedurer. Tidsforløbet i dechargeproceduren vises i [figur 1.5](#).

Figur 1.5 - Den årlige dechargeprocedure

Kilde: Revisionsretten.

Vores revision

Vi afgiver en revisionserklæring for hvert fællesforetagende

1.29. I overensstemmelse med artikel 287 i TEUF har vi:

- a) revideret alle ni fællesforetagenders årsregnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber.

1.30. På grundlag af resultaterne af vores revision afgiver vi en revisionserklæring for hvert fællesforetagende til Europa-Parlamentet og Rådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Når det er passende og relevant, supplerer vi revisionserklæringerne med bemærkninger (jf. [kapitel 3](#)), der ikke rejser tvivl om erklæringerne.

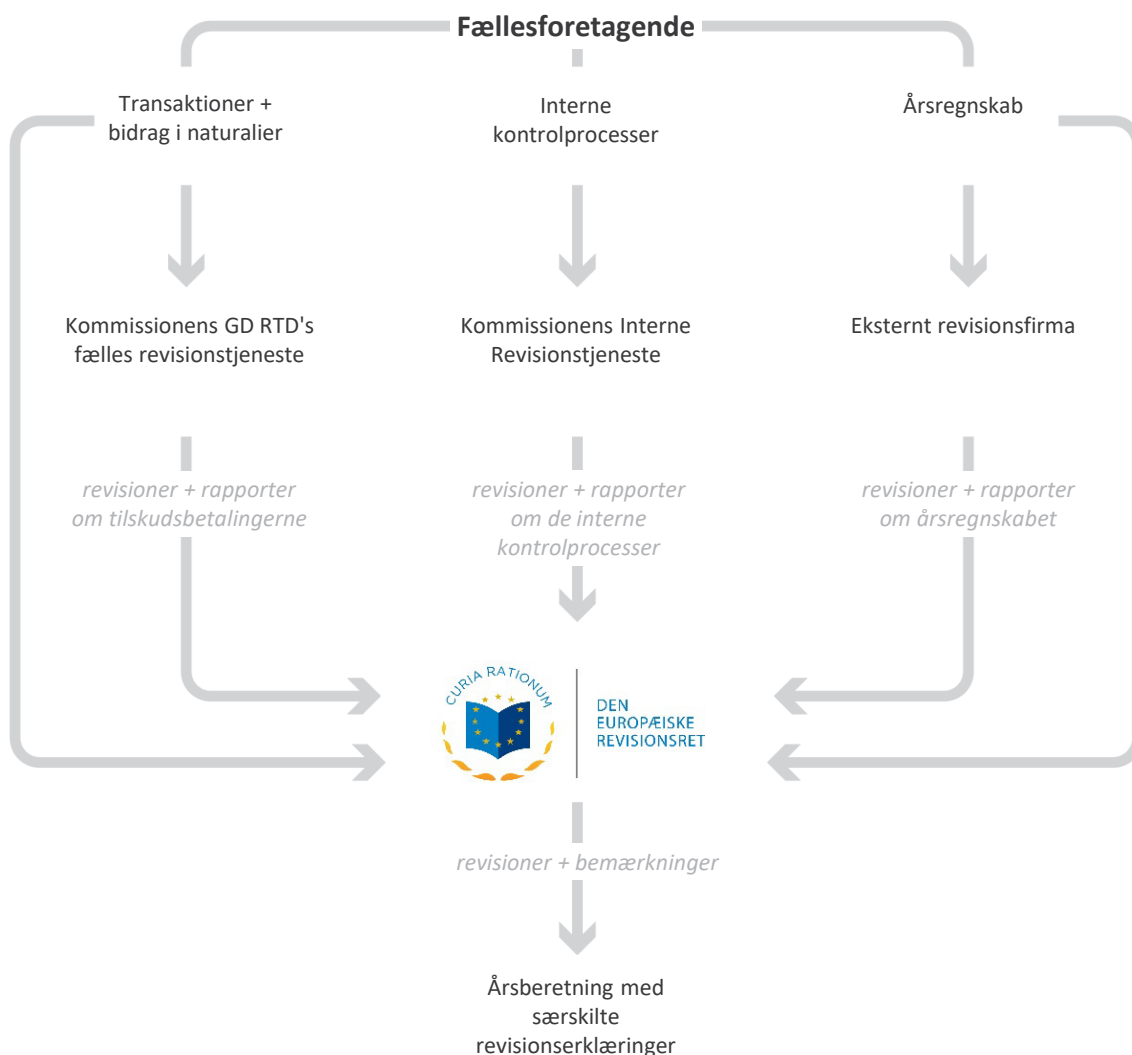
Vi anvender andre uafhængige revisorers revisionsarbejde

1.31. I henhold til artikel 70 og 71 i EU's finansforordning skal en uafhængig ekstern revisor kontrollere fællesforetagendernes årsregnskaber. Alle fællesforetagenderne outsourcete revisionen af regnskabernes rigtighed til uafhængige eksterne revisionsfirmaer, men alle aspekter af de uafhængige eksterne revisioner samt udarbejdelsen af den specifikke revisionsberetning (herunder revisionserklæringen for hvert fællesforetagende) forbliver Revisionsrettens fulde ansvar. Vi har på grundlag af internationale revisionsstandarder efterprøvet kvaliteten af disse eksterne revisionsfirmaers arbejde og opnået tilstrækkelig sikkerhed for, at vi kan bruge det som grundlag for vores revisionserklæringer om rigtigheden af fællesforetagendernes årsregnskaber for 2022.

1.32. Kommissionens fælles revisionstjeneste udfører efterfølgende revisioner af tilfældigt udvalgte mellemliggende og endelige tilskudsbetalinger under Horisont 2020 og Horisont Europa, herunder tilskudsbetalinger til fællesforetagender, der gennemfører forskningsaktiviteter. I forbindelse med endelige betalinger skal støttemodtageren fremlægge en regnskabsattest. Denne attest er en faktuel rapport, som udstedes af en uafhængig revisor eller offentligt ansat, og som gør det muligt for Kommissionen eller et tilskudsydende EU-organ at kontrollere, om de omkostninger, der er opført i det endelige regnskab, er støtteberettigede. Vi tog hensyn til resultaterne af disse revisioner ved udarbejdelsen af vores revisionserklæringer om de underliggende betalingers lovlighed og formelle rigtighed. Endelig foretager Kommissionens Interne Revisionstjeneste (IAS) på grundlag af regelmæssige

risikovurderinger revisioner vedrørende effektiviteten af fællesforetagendernes rammer for intern kontrol i forbindelse med centrale administrative procedurer (jf. [figur 1.6](#)).

Figur 1.6 - Revisionsrettens brug af andre uafhængige revisorer arbejde

Kilde: Revisionsretten.

Vores revisionsmetode er baseret på vurdering af centrale risici

1.33. Vores 2022-revision af fællesforetagendernes årsregnskaber og underliggende transaktioner blev udformet, så den tog højde for de centrale risici, vi konstaterede i vores 2022-*risikovurdering*, som beskrives kort nedenfor.

Risikoen vedrørende regnskabernes rigtighed var lav til mellemhøj

1.34. Kommissionen leverede regnskabstjenester til alle fællesforetagender (undtagen F4E og CA) indtil den 30. november 2022. I forbindelse med årsregnskabet for 2022 blev

regnskabstjenesterne erstattet af backofficeordninger, som fællesforetagenderne havde oprettet. Vi betragtede derfor risikoen vedrørende regnskaberne rigtighed som mellemhøj for disse fællesforetagender og lav for F4E og CA.

Risikoen vedrørende indtægternes lovlighed og formelle rigtighed var samlet set lav

1.35. Eftersom fællesforetagendernes indtægter i 2022 hovedsagelig var finansielle bidrag fra Kommissionens forskningsmidler (Horisont Europa og Horisont 2020) og Euratombudgettet, var risikoen vedrørende indtægternes lovlighed og formelle rigtighed lav for alle fællesforetagenders vedkommende.

Risikoen vedrørende administrationsudgifternes lovlighed og formelle rigtighed var samlet set lav, undtagen i forbindelse med ansættelser

1.36. Lønninger og administrative betalinger er hovedsagelig rutinebetalinger. Lønningerne håndteres desuden af Kommissionens Kontor for Forvaltning og Fastsættelse af Individuelle Rettigheder, som vi reviderer i forbindelse med vores specifikke vurderinger af administrationsudgifterne. Vi har ikke konstateret væsentlige fejl vedrørende personaleudgifterne i de seneste år. Risikoen vedrørende ansættelsesprocedurers lovlighed og formelle rigtighed var generelt lav, men steg til mellemhøj for EuroHPC's og KDT's vedkommende, fordi de var nødt til hurtigt at ansætte et stort antal medarbejdere for at håndtere deres udvidede ansvarsområder og aktiviteter under FFR for 2021-2027.

Risikoen vedrørende aktionsudgifternes lovlighed og formelle rigtighed var samlet set mellemhøj

1.37. Da støttemodtagernes omkostningsanmeldelser generelt er komplekse, og vores tidligere revisioner har afsløret svagheder i den fælles revisionstjenestes efterfølgende revisioner og i regnskabsattesterne vedrørende de endelige tilskudsbetalinger, vurderede vi, at risikoen i forbindelse med fællesforetagendernes mellemliggende og endelige tilskudsbetalinger var mellemhøj.

1.38. Med hensyn til F4E og EuroHPC vurderede vi, at risikoen i forbindelse med deres kontraktlige aktionsudgifter var mellemhøj på grund af deres komplekse udbudsprocedurer ved kontrakter af høj værdi.

Risikoen vedrørende budgetforvaltningen var lav til mellemhøj

1.39. For EuroHPC blev risikoen vedrørende budgetforvaltningen vurderet som værende mellemhøj på grund af svagheder i budgetplanlægningen og -overvågningen og den komplekse og langvarige anskaffelsesproces for supercomputere. For F4E blev den også vurderet som værende mellemhøj, fordi der i forbindelse med ITER-projektet var opstået nye risici for yderligere forsinkelser og omkostningsstigninger, som skyldtes det planlagte nye referencecenario, leveringsproblemer som følge af sanktionerne mod Rusland og forsinkelser hos den franske atomsikkerhedsmyndighed med hensyn til at godkende konstruktionsændringer, der havde fundet sted under samleprocessen.

Risikoen vedrørende programgennemførelsen var lav til mellemhøj

1.40. For EuroHPC og CBE blev risikoen vedrørende programgennemførelsen vurderet som mellemhøj på grund af den høje risiko for, at de ikke når minimumsbidragsmålene for deres private medlemmer inden afslutningen af Horisont 2020-programmet. For alle andre fællesforetagender blev risikoen vurderet som lav.

Vi rapporterer formodet svig til de relevante EU-organer

1.41. Vi samarbejder med Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) om spørgsmål vedrørende formodet svig og anden ulovlig aktivitet, der skader EU's finansielle interesser, og med Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) om spørgsmål vedrørende formodede lovovertrædelser, der skader EU's finansielle interesser. Vi underretter OLAF eller EPPO om enhver mistanke om svig, som opstår i løbet af vores revisionsarbejde, selv om vores revisioner ikke er specifikt udformet med henblik på at konstatere svig. For regnskabsåret 2022 anmeldte vi ingen sager til OLAF/EPPO.

Vores revisionstilgang vedrørende tilskudsbetalinger

1.42. I forbindelse med tilskudsbetalingerne fra de otte fællesforetagender, der gennemførte forsknings- og innovationsprojekter, supplerede vi den sikkerhed, der var opnået fra den fælles revisionstjenestes efterfølgende revisioner, med en detaljeret revision hos støttemodtagerne (direkte substanstest) af en stikprøve på 32 tilskudsbetalingstransaktioner. Disse transaktioner blev udvalgt tilfældigt (ved en pengeenhedsstikprøve) fra en population bestående af alle de mellemliggende og endelige tilskudsbetalinger, der var foretaget af disse fællesforetagender i 2022.

1.43. For hvert fællesforetagende baserede vi vores erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de underliggende tilskudsbetalinger på en særskilt vurdering af følgende elementer:

- a) fællesforetagendets individuelle fejlfrekvens baseret på resultaterne af den fælles revisionstjenestes efterfølgende revision af tilskudsbetalingerne, herunder en vurdering af, om beregningerne af den repræsentative fejlfrekvens og restfejlfrekvensen var korrekte og fuldstændige
- b) vores beregning af fejlfrekvensen baseret på resultaterne af vores substanstest af fællesforetagendets tilskudsbetalinger
- c) revisionsresultaterne vedrørende de af fællesforetagendets transaktioner, der var omfattet af vores substanstest.

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Kapitel 2

Oversigt over resultaterne af revisionen

Indledning

2.1. Dette kapitel giver en oversigt over resultaterne af vores årlige revision af fællesforetagenderne for regnskabsåret 2022, herunder vores analyse af fællesforetagendernes risikobaserede kontrolsystem, der anvendes i forbindelse med gennemførelse af tilskud, samt over resultaterne af andet tværgående revisionsarbejde vedrørende fællesforetagenderne i løbet af året. Vi foreslår på grundlag af vores revisionsarbejde, at fællesforetagenderne træffer forskellige foranstaltninger.

Blanke revisionserklæringer for samtlige fællesforetagender

"Blanke" erklæringer om regnskabernes rigtighed for samtlige fællesforetagender

2.2. Vi afgav revisionserklæringer uden forbehold ("blanke" erklæringer) om årsregnskaberne for samtlige fællesforetagender. Det er vores opfattelse, at disse regnskaber i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendernes finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af deres transaktioner og pengestrømme i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med de gældende finansielle bestemmelser og de regnskabsregler, Kommissionens regnskabsfører har fastlagt.

Supplerende oplysninger om EU's bidrag til ITER

2.3. F4E gav i sit årsregnskab for 2022 et overslag over de samlede omkostninger vedrørende opfyldelsen af sine leveringsforpligtelser med hensyn til ITER-projektet ("Estimate at Completion"), som anslås til 19,1 milliard euro (i 2022-priser). Vores punkt med supplerende oplysninger henleder opmærksomheden på, at 2022-overslaget over omkostningerne ved afslutningen stadig er baseret på milepæle og omkostningsantagelser for 2016 og vil skulle revideres betydeligt, når ITER-projektets nye referencescenario og krav er godkendt af ITER-Rådet.

2.4. Rusland er medlem af ITER-IO og har pligt til at levere adskillige komponenter til ITER-projektet på ITER-anlægsstedet i Frankrig (Cadarache) og til at yde årlige bidrag til ITER-IO. Denne situation giver risiko for forsinkelser og højere omkostninger i forbindelse med ITER-projektet. Vi henleder derfor opmærksomheden på punkt (d) i regnskabet "Introduction": "Impact of international situation", som beskriver, hvilke konsekvenser covid-19-pandemien og angrebskrigen mod Ukraine har haft for F4E's aktiviteter.

Oplysninger fra fællesforetagenderne om angrebskrigen mod Ukraine

2.5. Alle fællesforetagenderne vurderede de konsekvenser, som den russiske angrebskrig mod Ukraine har haft for deres aktiviteter. De oplyste i deres årsregnskaber, at den anslåede finansielle effekt ikke var væsentlig.

"Blanke" erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber

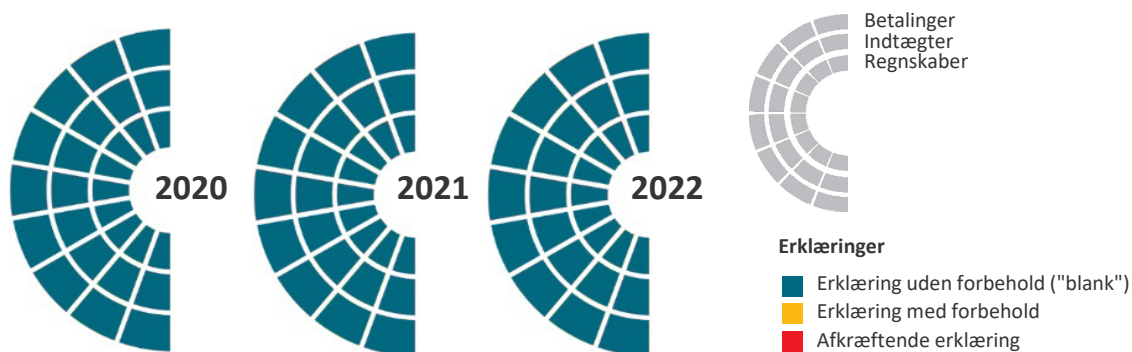
2.6. For alle fællesforetagender afgav vi revisionserklæringer uden forbehold ("blanke" erklæringer) om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for årsregnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022. Det er vores opfattelse, at transaktionerne i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

"Blanke" erklæringer om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for samtlige fællesforetagenders regnskaber

2.7. For alle fællesforetagender afgav vi revisionserklæringer uden forbehold ("blanke" erklæringer) om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for årsregnskaberne for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022. Det er vores opfattelse, at transaktionerne i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

2.8. *Figur 2.1* giver et overblik over udviklingen i vores årlige revisionserklæringer om fællesforetagendernes årsregnskaber, indtægter og betalinger fra 2020 til 2022.

Figur 2.1 - Udviklingen i Revisionsrettens erklæringer om fællesforetagenderne fra 2020 til 2022

Kilde: Revisionsretten.

Der er behov for forbedringer på adskillige områder

2.9. Uden at drage vores erklæringer i tvivl har vi fremsat bemærkninger for at fremhæve behov for forbedringer vedrørende programgennemførelse, menneskelige ressourcer og forvaltnings- og kontrolsystemet i forbindelse med betalinger. Disse bemærkninger, hvis fulde ordlyd kan findes i [kapitel 3](#), er sammenfattet nedenfor.

Svagheder i gennemførelsen af fællesforetagendernes forsknings- og innovationsprogrammer

En betydelig del af de foregående forsknings- og innovationsprogrammer afsluttes under FFR for 2021-2027

2.10. Flere fællesforetagender gennemfører stadig et stort antal projekter godkendt under tidligere FFR'er, samtidig med at de gennemfører aktiviteter under de nye forsknings- og innovationsprogrammer (Horisont Europa, et digitalt Europa og CEF 2). Hvis fællesforetagendernes levetid er blevet forlænget under efterfølgende FFR'er, er der imidlertid ikke fastsat frister for deres gennemførelse af projekter finansieret under tidligere FFR'er.

2.11. Med hensyn til RP7-programmet, der løb under FFR for 2007-2013, manglede IHI ved udgangen af 2022, dvs. ti år efter programmets afslutning, stadig at betale 45 millioner euro (5 % af RP7-tilskudsaftalernes samlede beløb) vedrørende projekter, der endnu ikke var afsluttet.

2.12. Med hensyn til Horisont 2020-programmet under FFR for 2014-2020 viser [tabel 2.1](#), at fællesforetagenderne ved udgangen af 2022 - programmets niende år - i varierende grad havde nået de medlemsbidragsmål vedrørende Horisont 2020-aktiviteter, der er fastsat i deres respektive oprettelsesforordninger. Opnåelsen af målene gik fra 38 % til over 100 % (IKAA medregnet, hvor det er relevant). For EuroHPC, IHI, CBE og KDT skyldes de lavere gennemførelsesprocenter ifølge dem selv delvis den lange projektvarighed som følge af arten af hvert enkelt fællesforetagendes specifikke forskningsområde, det store omfang af globale konsortier, der gennemfører projekter (IHI), og involveringen af deltagende stater (EuroHPC og KDT).

2.13. Fællesforetagendernes personale forvalter et stigende antal igangværende projekter samtidig under flere forskellige FFR-programmer. Dette kan svække effektiviteten af fællesforetagendernes interne kontrol og deres forvaltning af disse midler og forsinke gennemførelsen af de nye programmer.

Tabel 2.1 - FFR for 2014-2020: Samlede medlemsbidrag (i millioner euro)

Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordninger og afgørelser)				Fællesforetagender under Horisont 2020	Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)						
EU- kontantbidrag (a)	Andre medlemmers IKOP og kontantbidrag (1) (b)	Andre medlemmers IKAA (2) (c)	I alt (d) = (a)+(b)+(c)		EU- kontantbidrag (e)	Andre medlemmers validerede IKOP og kontantbidrag (1) (f)	Andre medlemmers rapporterede, men ikke validerede IKOP (1) (g)	IKAA (h)	I alt (i) = (e)+(f)+(g)+(h)	Udnyttelsesgrad med IKAA (j) = (i) / (d)	Udnyttelsesgrad uden IKAA (k) = ((e)+(f)+(g)) / ((a)+(b))
585,0	790,5	Ikke relevant	1 375,5	SESAR	537,3	535,8	84,0	Ikke relevant	1 157,1	Ikke relevant	84 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	CS 2 - CA	1 682,7	859,8	139,0	1 223,1	3 904,6	99 %	90 %
1 638,0	1 638,0	Ikke relevant	3 276,0	IMI 2 - IHI	991,7	890,3	224,0	Ikke relevant	2 106,0	Ikke relevant	64 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	BCB 2 - CH	573,1	66,5	47,3	1 039,0	1 725,9	165 %	90 %
1 185,0	2 827,5	Ikke relevant	4 012,5	ECSEL - KDT	1 158,6	926,1	1 172,5	Ikke relevant	3 257,2	Ikke relevant	81 %
835,0	475,3	2 235,5	3 545,8	BBI - CBE (4)	770,3	88,4	67,6	1 797,9	2 724,2	77 %	71 %
398,0	350,0	120,0	868,0	SZR - EU-RAIL	383,8	264,9	67,5	244,0	960,2	111 %	96 %
536,0	908,0	Ikke relevant	1 444,0	EuroHPC (3)	377,0	124,8	49,0	Ikke relevant	550,8	Ikke relevant	38 %
7 597,0	8 312,9	3 605,7	19 515,6	I alt	6 474,5	3 756,6	1 850,9	4 304,0	16 386,0	84 %	76 %

(1) Omfatter IKOP og kontantbidrag fra deltagende stater (KDT, EuroHPC) og internationale organisationer (SESAR).

(2) Bidrag i naturalier til yderligere aktiviteter uden for fællesforetagenderes arbejdsplan.

(3) For EuroHPC's vedkommende omfatter EU-bidraget 100 millioner euro fra CEF.

(4) For CBE's vedkommende er målene for EU's og de private medlemmers kontantbidrag nedsat med 140 millioner euro. Målene for de private medlemmers bidrag i naturalier er taget fra fællesforetagendets årlige arbejdsprogrammer.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagenderne.

Foranstaltning 1

EuroHPC, IHI, CBE og KDT bør udarbejde en handlingsplan med en tidsplan for, hvornår gennemførelsen af de projekter, der er godkendt under tidligere FFR'er, kan afsluttes.

To fællesforetagender vil ikke have nået de private medlemmers bidragsmål ved afslutningen af Horisont 2020-programmets gennemførelsesperiode

2.14. Under Horisont 2020-programmet er det fællesforetagendernes oprettelsesforordninger, der fastsætter det bidragsmål pr. medlemskategori (EU, private medlemmer, deltagende stater og internationale organisationer), der skal nås for hvert enkelt fællesforetagendes specifikke forsknings- og innovationsaktiviteter under programmet (jf. [tabel 2.2](#)).

2.15. CBE annullerede i 2022 udgifter på ca. 8,2 millioner euro vedrørende undertegnede projekter, fordi et Horisont 2020-flagskibsprojekt uventet blev indstillet, og flere andre projekter blev suspenderet. Eftersom alle forslagsindkaldelser under Horisont 2020 var afsluttet ved udgangen af 2020, er de private medlemmers IKOP til CBE nu begrænset til det nuværende niveau for deres retlige forpligtelser. Ved udgangen af 2022 udgjorde dette 54 % af det vejledende mål, der er fastsat i fællesforetagendets årlige arbejdsprogrammer. Fællesforetagendet kan måske nå det samlede mål for sine private medlemmers bidrag i naturalier (IKOP og IKAA), men det vil ikke kunne nå det vejledende mål for de private medlemmers IKOP.

2.16. For så vidt angår EuroHPC havde de private medlemmer ved udgangen af 2022 ydet 11 millioner euro (2,6 %) i bidrag i naturalier til Horisont 2020-projekter, langt under de private

medlemmers minimumsmål på 420 millioner euro, som skal nås inden Horisont 2020-programmets afslutning. Vi konstaterede, at fællesforetagendets nuværende finansieringsordninger vedrørende Horisont 2020-tilskudsforanstaltninger kun giver private medlemmer mulighed for at yde bidrag i naturalier til én projektttype (innovationsprojekter, begrænset til 30 % af projektomkostningerne). Fællesforetagendets finansieringsordninger kunne derfor ikke mobilisere bidrag i naturalier fra de private medlemmer på et niveau, der svarede til det mål vedrørende Horisont 2020-programmet, der er fastsat i dets oprettelsesforordning. I programmerne under FFR for 2021-2027 blev de private medlemmers minimumsbidragsmål øget til 900 millioner euro. Eftersom fællesforetagendets finansieringsordninger vedrørende tilskud er uændrede, er der dog en høj risiko for, at det ikke vil kunne nå det bidragsmål for de private medlemmer, der er fastsat i dets nye oprettelsesforordning.

2.17. Den betydelige reduktion af de private medlemmers bidrag i naturalier til de operationelle aktiviteter udgør en risiko for CBE's og EuroHPC's samlede gennemførelse af deres dele af Horisont 2020-programmet for forskning og innovation.

Foranstaltning 2

For at sikre, at deres private medlemmers bidragsmål nås under FFR for 2021-2027, bør CBE og EuroHPC på grundlag af en strategisk programgennemførelsesplan årligt overvåge de private medlemmers individuelle opnåelse af bidragsmålene.

Der mangler tilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

2.18. I fællesforetagendernes regnskaber varierer bidragene til fællesforetagendernes forskningsprogrammer betydeligt pr. medlemskategori (EU, private medlemmer, deltagende stater) (jf. [tabel 2.1](#)). Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod bidrag i naturalier og kontantbidrag fra andre medlemmer (private medlemmer, deltagende stater) først bogføres i regnskaberne, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med de gennemførte projekter, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og de andre medlemmers bidrag i naturalier og kontantbidrag på den anden side var efter vores mening suboptimal i fællesforetagendernes 2022-årsregnskaber, fordi de ikke gav oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang (jf. [tabel 2.2](#)).

2.19. [Tabel 2.2](#) viser fællesforetagendernes medlemmers retlige forpligtelser angivet som værdien af underskrevne Horisont 2020-tilskudsaftaler eller -kontrakter. For de fleste fællesforetagenders vedkommende forpligtede de private medlemmer sig til bidrag i naturalier, der svarede til eller oversteg EU-bidragene ved afslutningen af programmets

gennemførelse. For CBE's og EuroHPC's vedkommende forpligtede de underskrevne tilskudsaftaler dog ikke de private medlemmer til at yde bidrag i naturalier i samme omfang som EU's kontantbidrag, og de sikrede heller ikke, at de private medlemmer ville nå minimumsbidragsmålet ved afslutningen af programmets gennemførelse (jf. også punkt 2.15-2.17).

Tabel 2.2 - FFR for 2014-2020: Tilsagn om medlemsbidrag til operationelle omkostninger (i millioner euro)

Medlemsbidrag til operationelle omkostninger (som fastsat i oprettelsesforordninger og afgørelser)				Underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter (pr. 31.12.2022)						
Maksimalt EU-kontantbidrag	Andre medlemmers minimum af IKOP og kontantbidrag (1)	I alt	Fællesforetagender under Horisont 2020	Tilsagn om EU-medfinansiering	%	Andre medlemmers IKOP og kontantbidrag (forpligtet) (1)	%	I alt	Programgennemførelsesgrad	
555,8	747,0	1 302,8	SESAR	555,8	100 %	744,5	100 %	1 300,3	100 %	
1 716,0	1 189,6	2 905,6	CS 2 - CA	1 716,0	100 %	968,3	81 %	2 684,3	92 %	
1 595,4	1 595,4	3 190,8	IMI 2 - IHI	1 452,1	91 %	1 499,4	94 %	2 951,5	93 %	
646,0	76,0	722,0	BCB 2 - CH	646,0	100 %	190,5	251 %	836,5	116 %	
1 169,7	2 787,5	3 957,2	ECSEL - KDT	1 169,7	100 %	2 685,2	96 %	3 854,9	97 %	
815,8	475,3	1 291,1	BBI - CBE (2)	815,8	100 %	258,4	54 %	1 074,2	83 %	
384,5	336,5	721,0	S2R - EU-RAIL	384,5	100 %	320,7	95 %	705,2	98 %	
526,0	896,0	1 422,0	EuroHPC (3)	525,6	100 %	458,3	51 %	983,9	69 %	
7 409,2	8 103,3	15 512,5	I alt	7 265,5	98 %	7 125,3	88 %	14 390,8	93 %	

(1) Omfatter IKOP og kontantbidrag fra deltagende stater (KDT, EuroHPC) og internationale organisationer (SESAR).

(2) Mål for IKOP-bidrag som fastsat i fællesforetagendets årlige arbejdsplaner plus det reducerede kontantbidrag til operationelle aktiviteter.

(3) De deltagende stater finansierer den del, der ikke dækkes af EU, og de private medlemmer bidrager ud over tilskudsaktionernes maksimale støtteberettigede omkostninger.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagenderne.

Foranstaltning 3

Med henblik på at øge gennemsigtigheden bør alle fællesforetagenderne i deres årsregnskaber give relevante oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau. For hvert program, som de opererer under, bør fællesforetagenderne frem til årets udgang fremlægge alle relevante oplysninger pr. medlemskategori, herunder de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program, omfanget af de modtagne bidrag og omfanget af de retlige forpligtelser.

Gennemførelsesgraden for fællesforetagendernes driftsbudgetter var betydeligt lavere i 2022 end i de foregående år

2.20. Hovedparten af et fællesforetagendes udgiftsbudget består af tilskudsbetalinger til støttemodtagere (driftsbudgettet). Driftsbudgettets gennemførelsesgrad faldt i SESAR, CA, CH, KDT, CBE og EU-Rail på grund af de stigende omkostninger og de leveringsproblemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19-krisen og angrebskrigen mod Ukraine. For EuroHPC's vedkommende skyldtes den lave gennemførelsesgrad (24 %) hovedsagelig forsinkelser som følge af den langvarige anskaffelsesproces for supercomputere. Disse fællesforetagender forlængede derfor varigheden af de fleste igangværende Horisont 2020-aktiviteter og udsatte de endelige betalinger til 2023 eller senere.

2.21. For F4E's vedkommende skyldtes den lave gennemførelsesgrad vedrørende forpligtelser (72 %) en opbremsning i dets egne og ITER-IO's operationelle aktiviteter, hovedsagelig på grund af eftervirkningerne af covid-19-krisen, angrebskrigen mod Ukraine og nylige problemer vedrørende den tekniske projektering i forbindelse med ITER-projektets aktuelle monteringsfase.

Der er oftere fejl i personaleomkostningerne hos SMV'er og nye støttemodtagere

2.22. Ligesom tidligere år bekræftede vores 2022-revisioner af tilskudsbetalinger, at der forekom systemiske fejl - hovedsagelig vedrørende personaleomkostninger og udstyr. Risikoen for fejl blev øget, fordi metoden til beregning af personaleomkostninger i nogle henseender er blevet mere kompleks under Horisont 2020 (f.eks. beregningsmetoden vedrørende supplerende vederlag). Med hensyn til de reviderede 2022-tilskudsbetalinger var de væsentligste fejlkilder, vi konstaterede:

- ukorrekt beregning af timesatser og anvendelse af planlagte omkostninger til beregning af enhedspriser
- medregning af arbejdstimer uden for referenceperioden eller i ferieperioder
- anmeldelse af supplerende vederlag over den årlige tærskel på 8 000 euro
- ukorrekt anmeldelse af omkostninger til personaletjenester som direkte personaleomkostninger
- anmeldelse af ikkestøtteberettigede omkostninger til udstyr.

EuroHPC kommer ikke til at opfylde sit rekrutteringsmål

2.23. EuroHPC's personaleantal under FFR for 2021-2027 blev fastsat i de finansieringsoversigter, der indgår i Kommissionens forslag til en ny oprettelsesforordning¹². Med henblik på at udnytte ca. 7 milliarder euro under FFR for 2021-2027 fik fællesforetagendet tildelt 39 nye stillinger, som skal besættes senest i 2023. Fællesforetagendet ansatte otte medarbejdere inden udgangen af 2022 og 20 inden midten af 2023. Fællesforetagendet opfyldte således ikke sit rekrutteringsmål for 2022 og er stadig bagud med hensyn til at nå sit rekrutteringsmål på 39 nye medarbejdere inden udgangen af 2023.

---

¹² COM(2020) 569 final.

Situationen vedrørende F4E's øverste ledelse er forblevet ustabil

2.24. F4E's øverste ledelse befandt sig ved udgangen af 2022 i en betydelig overgangsfase. Direktørens fratrædelse i juni 2022 og udnævnelsen af chefen for afdelingen for bredere tilgange som ITER-IO's generaldirektør i september 2022 medførte ændringer på fire af de syv poster i fællesforetagendets øverste ledelse. Denne situation udgør en risiko vedrørende F4E's forsvarlige forvaltning og kontinuitet på et tidspunkt, hvor det er nødvendigt med erfarne ledende medarbejdere til at gennemføre de nye ITER-referencescenarier, som har en stor indvirkning på F4E's aktiviteter.

Der er svagheder ved F4E's kontraktforvaltning

2.25. F4E har indgået komplekse flerårige kontrakter med henblik på at opfylde sine leveringsforpligtelser i forbindelse med ITER-projektet. Det er derfor afgørende, at fællesforetagendet har en solid kontraktforvaltning. I 2013 indgik F4E en kontrakt på 500 millioner euro om projektering, udstyr og installation vedrørende ITER's nukleare og ikkenukleare bygninger. I december 2020 foretog F4E og ITER-IO - som reaktion på bekymringer og utilfredshed med kontrahentens fremskridt og effektivitet i relation til det endnu ikke udførte arbejde på de ikkenukleare bygninger - med hjælp fra eksterne juridiske eksperter en vurdering af de potentielle konsekvenser af alternative indkøbsstrategier, f.eks. med iværksættelse af et nyt udbud vedrørende udstyrstjenester eller overførsel af det resterende arbejde til andre kontrahenter. I februar 2021 indgav kontrahenten en omkostningsanmeldelse på i alt 150 millioner euro for projektering og udstyrstjenester vedrørende nukleare bygninger, og i september 2021 fulgte endnu en omkostningsanmeldelse på 30 millioner euro for det resterende arbejde på de ikkenukleare bygninger. På grundlag af juridiske eksperters risikoanalyse og feedback indgik fællesforetagendets direktør forlig med kontrahenten om betaling af 75 millioner euro vedrørende den første omkostningsanmeldelse, mens kontrahenten åbnede en tvist vedrørende den anden omkostningsanmeldelse, som der ikke blev indgået forlig om.

2.26. Vores analyse af dokumentationen vedrørende kontraktens gennemførelse afslørede svagheder i fællesforetagendets forvaltning af denne kontrakt. Navnlig havde fællesforetagendets manglende evne til at gøre opmærksom på væsentlige regelbrud i kontrahentens tidsplanlægning ført til forskellige fortolkninger og uenighed mellem parterne om arbejdets omfang, tidsplaner og projektkrav. De juridiske eksperter konkluderede desuden, at fællesforetagendet på grund af de relevante kontraktbestemmelers formulering ikke kunne opsig kontrakten med henblik på selv at udføre det resterende arbejde eller sørge for, at det blev udført af andre kontrahenter. Fraværet af projektdokumentation hos F4E bevirkede, at fællesforetagendet ikke klart kunne påvise kontrahentens ansvar. Disse svagheder har i alvorlig grad påvirket opfyldelsen af kontraktens mål og kan - hvis de ikke adresseres - også påvirke andre af F4E's operationelle aktiviteter, da der som følge af ITER-projektets ajourførte

referencescenario kan være behov for betydelige ændringer af de nuværende komplekse kontrakter.

Fællesforetagenderne har fulgt op på tidligere års bemærkninger i de fleste henseender

2.27. I de fleste tilfælde har fællesforetagenderne truffet korrigerende foranstaltninger som reaktion på bemærkningerne i vores særlige årsberetninger for tidligere år. Nærmere oplysninger kan findes i bilagene til kapitel 3.

2.28. I [tekstboks 2.1](#) forklares de forskellige opfølgingsstatusser, der anvendes i denne beretning, og der gives eksempler på de typiske situationer, som de gælder for.

Tekstboks 2.1

Forklaringer på de opfølgingsstatusser, der anvendes i denne beretning

Afsluttet: Der er dokumentation for, at fællesforetagendet eller en anden enhed har truffet korrigerende foranstaltninger vedrørende bemærkningen, eller at bemærkningen ikke længere er relevant. F.eks. kan den kontrakt, der gav anledning til bemærkningen, være udløbet eller en ændring af omstændighederne have medført, at det ikke er rentabelt at korrigere problemet.

Udestående: Der er ikke truffet korrigerende foranstaltninger vedrørende bemærkningen, eller der er visse tegn på, at der er truffet korrigerende foranstaltninger, men processen er endnu ikke afsluttet.

2.29. [Figur 2.2](#) viser, at 13 (46 %) af de 28 bemærkninger, der ikke var blevet tilstrækkeligt adresseret ved udgangen af 2021, blev afsluttet i 2022, fordi fællesforetagenderne traf korrigerende foranstaltninger. Ved udgangen af 2022 var der stadig 15 udestående bemærkninger (54 %).

Figur 2.2 - Fællesforetagendernes opfølgning på tidligere års bemærkninger

NB: For så vidt angår SESAR, IHI og CH blev alle de tidligere års bemærkninger afsluttet, idet fællesforetagenderne traf korrigerende foranstaltninger i løbet af 2022.

Kilde: Revisionsretten.

Fællesforetagendernes risikobaserede kontrolramme i forbindelse med gennemførelse af tilskud er endnu ikke tilstrækkeligt udviklet

Metoden bag vores tværgående undersøgelse

2.30. I 2022 analyserede vi den risikobaserede kontrolramme, der anvendes i forbindelse med fællesforetagendernes tilskudsforvaltning under programmerne Horisont 2020 og Horisont Europa. Vores analyse omfattede gennemførelsen af Kommissionens strategier for forudgående og efterfølgende kontrol under Horisont 2020 og Horisont Europa. På grundlag af resultaterne drog vi konklusioner om de nuværende svagheder og relaterede risici, som fællesforetagenderne bør tage hensyn til, når de tilpasser deres interne kontrolproces til tilskudsprojekterne under Horisont Europa-programmet.

2.31. Vi baserede vores analyse på datarapporter fra Kommissionens e-tilskudssystem (COMPASS), på Den Interne Revisionstjenestes (IAS') rapporter for de enkelte fællesforetagender om gennemførelsesprocessen for tilskud under Horisont 2020 (herunder opfølgningen på relevante IAS-anbefalinger) og på fællesforetagendernes interne vejledningsdokumenter for projektansvarlige og finansmedarbejdere. Dette blev suppleret med samtaler med de medarbejdere i fællesforetagenderne, der var involveret i operationel og finansiell projektovervågning og intern kontrol, samt med en analyse af supplerende dokumenter fra fællesforetagenderne.

Halvdelen af fællesforetagenderne manglede en struktureret risikobaseret tilgang til forudgående kontrol af Horisont 2020-tilskud

2.32. I henhold til artikel 21 i fællesforetagendernes finansielle regler er formålet med den forudgående kontrol at forhindre fejl og uregelmæssigheder, inden transaktioner godkendes, og afbøde risici for manglende opfyldelse af målene. Hver transaktion er genstand for mindst en forudgående kontrol af de operationelle og finansielle aspekter af transaktionen på grundlag af en flerårig kontrolstrategi, der tager hensyn til risikoen. Omfanget af den forudgående kontrol med hensyn til hyppighed og intensitet fastlægges af den ansvarlige anvisningsberettigede under hensyntagen til resultaterne af tidligere kontrol og ud fra en vurdering af risici og omkostningseffektivitet på grundlag af den anvisningsberettigedes egen risikoanalyse. I tilfælde af tvivl kan den anvisningsberettigede, som er ansvarlig for

godkendelsen af de pågældende transaktioner, som led i den forudgående kontrol anmode om yderligere oplysninger eller udføre kontrol på stedet med henblik på at opnå rimelig sikkerhed.

2.33. I 2018 udarbejdede det fælles gennemførelsescenter under Generaldirektoratet for Forskning og Innovation (GD RTD) en [vejledning om forudgående kontrol under Horisont 2020](#). De centrale principper er, at i) kontroller skal give rimelig sikkerhed for lovligheden og den formelle rigtighed på grundlag af de oplysninger, der foreligger på det pågældende tidspunkt, ii) kontroller skal finde den rette balance mellem reduktion af den administrative byrde og udførelse af effektiv finanskontrol, iii) kontroller skal være risikobaserede og omkostningseffektive, og iv) støttemodtagere bør behandles ens.

2.34. Ifølge denne vejledning bør fællesforetagenderne anvende flere forskellige foruddefinerede enkle standardkontroller og kun undtagelsesvis udføre yderligere kontroller, baseret på en risikoanalyse. Standardkontrollerne bør suppleres med risikobaserede kontroller, som kan berettige, at støttemodtagerne anmodes om yderligere oplysninger og dokumentation om specifikke spørgsmål. Risikofaktorer kan bl.a. vedrøre den risiko, der er forbundet med forskningsprojektets type eller omfang, projektkoordinatorens erfaring, EU-bidragets størrelse, projektets varighed, antallet af konsortiepartnere, anvendelse af tredjeparter, koordinatorens samarbejde i tilskudsafतालens forberedelsesfase, støttemodtagernes finansielle levedygtighed, sager i systemet for tidlig opdagelse og udelukkelse, resultater af den efterfølgende kontrol, tilfælde af formodet svig og OLAF-sager, status som ny aktør eller SMV og betaling af restbeløb.

2.35. Den risikobaserede kontrol understøttes af risikostyringsmodulet i COMPASS, der giver et overblik over visse risikofaktorer i forbindelse med projektet og dets støttemodtagere, f.eks. systemet for tidlig opdagelse og udelukkelse, resultater af efterfølgende revisioner, antallet af deltagelser i Horisont 2020 og SMV-status. Yderligere projektrelaterede risikofaktorer kan hentes direkte i COMPASS (f.eks. projektvarighed, EU-bidrag og antal konsortiepartnere).

2.36. Det fælles gennemførelsescenter har også udarbejdet et vejledningsnotat om [basiskrav og principper i den fælles projektovervågningsstrategi](#). Notatet fastlægger centrale principper for sikring af, at gennemførelsesorganer (såsom fællesforetagenderne) tilpasser niveauet for deres projektovervågning på grundlag af en forsvarlig metode til projektrisikovurdering. Notatet understreger navnlig, at en række fælles faktorer, såsom EU-bidragets størrelse og antallet af deltagere eller projektets varighed, er bestemmende for et projekts kompleksitet og sandsynligheden for, at det kan støde på problemer. Desuden bør vurderingen af overvågningsniveauet også afhænge af resultatet af en projektspecifik risikovurdering, der skal foretages i forbindelse med udarbejdelsen af tilskudsafतालen eller på et hvilket som helst tidspunkt under projektgennemførelsen.

2.37. Trods risikoforholdene for de enkelte fællesforetagender havde kun fire af de otte fællesforetagender (CA, CH, IHI og CBE) ved udgangen af 2022 udviklet og indført en

fuldstændig risikobaseret tilgang til forudgående kontrol i overensstemmelse med det fælles gennemførelsescenters vejledning. For at kunne gøre dette identificerede hvert af disse fællesforetagender de mest relevante risikokriterier og udformede på grundlag heraf en risikobaseret tilgang til overvågning. En sådan tilgang gjorde det muligt for dem at vurdere risikoniveauet for hvert projekt og hver støttemodtager i de vigtigste faser af projektgennemførelsen såsom udarbejdelse af tilskudsaftaler, ændring af tilskudsaftaler, rapportering og betaling. I den forbindelse udarbejdede disse fællesforetagender også interne retningslinjer for deres risikobaserede tilgang og uddannede og vejledte deres medarbejdere i korrekt og konsekvent anvendelse af retningslinjerne.

2.38. Med hensyn til SESAR konstaterede vi efter at have gennemgået intern dokumentation og afholdt samtaler med personalet, at dette fællesforetagende i sin risikoovervågningstilgang ved udgangen af 2022 kun tog hensyn til støttemodtagere, som havde været genstand for efterfølgende revision, primært de største støttemodtagere. Potentielt risikable støttemodtagere, der aldrig havde været genstand for efterfølgende revision, og nye aktører blev derfor udelukket fra risikovurderingen. Desuden vurderede fællesforetagendet ikke risikoen på projektniveau.

Foranstaltning 4

SESAR bør styrke sin risikoovervågningstilgang i forbindelse med den forudgående kontrol for at identificere de potentielt risikable støttemodtagere, der i øjeblikket ikke er medtaget i populationen (såsom støttemodtagere, der aldrig har været genstand for efterfølgende revision, og nye aktører), og risikable projekter.

2.39. KDT havde indført risikobaseret projektovervågning i overensstemmelse med Kommissionens basiskrav samt risikovurdering af SMV'er og nye aktører, men havde endnu ikke udarbejdet interne retningslinjer for at konsolidere processerne. For KDT's vedkommende mindskedes risikoen for fejl i tilskudsbetalinger af, at de deltagende stater med hensyn til de støttemodtagere, der opererede på deres nationale område, gennemførte detaljerede forudgående kontroller for at undersøge, om de projektomkostninger, der blev rapporteret i forbindelse med den nationale medfinansiering, var støtteberettigede. De deltagende stater samarbejdede tæt med KDT og underrettede det rettidigt om de større fejl, uregelmæssigheder og registrerede konkurser, som de opdagede. I modsætning til andre fællesforetagender anvendte KDT tærsklen på 90 % forfinansiering på støttemodtagerniveau, og eventuelle ændringer i omkostningsbudgettet blandt konsortiemedlemmerne krævede en ændring af tilskudsaf-talen. KDT kontrollerede opfyldelsen af disse specifikke kriterier uden for COMPASS, og projektlederne foretog standardiserede manuelle kontroller i Excelregneark.

2.40. EU-Rail og EuroHPC udførte *ad hoc* risikobaseret forudgående kontrol vedrørende risikable projekter, men havde ved udgangen af 2022 endnu ikke indført en struktureret risikobaseret tilgang til forudgående kontrol. Disse fællesforetagender havde navnlig ikke tilpasset den forudgående kontrol til de højrisikofaktorer, der blev identificeret ved hjælp af

målrettede risikovurderinger. Endelig havde de ikke udarbejdet interne praktiske retningslinjer for, hvordan risikobaseret overvågning gennemføres, herunder instrukser om, hvordan personalet bør anvende risikostyringsmodulet i COMPASS.

2.41. Disse to fællesforetagender sikrede således ikke en fuldstændig og harmoniseret vurdering af de relevante projekt- og støttemodtagerrelaterede risici, hvilket kan resultere i uproduktive og/eller ineffektive forudgående kontroller, der øger risikoen for, at ikkestøtteberettigede omkostninger medfinansieres, at projektmål ikke opfyldes, at projekter forsinkes, eller at projekter ligefrem slår fejl.

Foranstaltning 5

EU-Rail og EuroHPC bør indføre en struktureret risikobaseret tilgang til forudgående kontrol, som dækker relevante projekt- og støttemodtagerrelaterede risici.

Endvidere bør EU-Rail, EuroHPC og KDT udarbejde interne praktiske retningslinjer for, hvordan risikobaseret overvågning skal foretages på projekt- og støttemodtagerniveau, og hvordan personalet skal anvende risikostyringsmodulet i COMPASS.

Der var svagheder ved de fleste fællesforetagenders anvendelse af værktøjet til styrket overvågning

2.42. I overensstemmelse med afsnit 3.2.2 om styrket overvågning i det fælles gennemførelsescenters [vejledning om forudgående kontrol under Horisont 2020](#) støtter værktøjet til styrket overvågning medarbejdere, der beskæftiger sig med tilskud (projektansvarlige, finansmedarbejdere og juridiske medarbejdere), når de foretager en risikovurdering af projekter eller støttemodtagere. Det giver dem mulighed for når som helst under projektgennemførelsen at registrere de væsentlige risici, der konstateres, og spore de respektive overvågningsforanstaltninger og risikobegrænsende foranstaltninger. Værktøjet er derfor udformet, så den forudgående kontrol er målrettet de risici, som vurderes at være væsentligst for et projekt eller for støttemodtagere.

2.43. Værktøjet er integreret i risikostyringsmodulet i e-tilskudssystemet (COMPASS). For at sikre en struktureret og konsekvent anvendelse af værktøjet indeholder det en foruddefineret typologi af overvågningskategorier såsom betydelige gennemførelsesrisici, problemer vedrørende operationel kapacitet, alvorlige etiske risici, mistanke om uregelmæssigheder/svig, konstaterede alvorlige revisionsresultater og risici konstateret under den forudgående kontrol. Medarbejderne skal klart angive, hvilke kontrolforanstaltninger de agter at udføre på grund af den konstaterede risiko, f.eks. anmodning om målrettet dokumentation, iværksættelse af en målrettet teknisk gennemgang af en del af projektarbejdet med inddragelse af eksperter og - i tilfælde af kritiske problemer - iværksættelse af en teknisk gennemgang og finansiel revision af hele projektet.

2.44. For at sikre en effektiv og produktiv anvendelse af værktøjet bør medarbejderne fastsætte en relevant og realistisk frist for den målrettede gennemførelse af foranstaltningen vedrørende styrket overvågning. Ved udløbet af den fastsatte frist, og såfremt risikoen stadig foreligger og kræver yderligere overvågning, skal medarbejderen forny advarslen om styrket overvågning, fastsætte en ny frist og om nødvendigt ajourføre det planlagte forløb for overvågningsforanstaltningen.

2.45. Vores detaljerede analyse af en stikprøve af fællesforetagernes tilfælde af styrket overvågning afslørede flere svagheder, som forhindrede effektiv og produktiv overvågning:

- Der var ikke fastsat specifikke kontrolforanstaltninger vedrørende de konstaterede risici, eller der var ikke fastsat nogen frist for deres gennemførelse (EuroHPC, KDT, EU-Rail).
- Ved udløbet af den fastsatte frist blev advarslen om styrket overvågning hverken fornyet eller ophævet. Desuden blev risikoniveauet ikke revurderet af medarbejderen efter gennemførelsen af kontrolforanstaltningerne (SESAR, CA og KDT).

Foranstaltning 6

SESAR, CA, KDT, EU-Rail og EuroHPC bør sikre, at alle foranstaltninger vedrørende styrket overvågning ledsages af specifikke kontrolforanstaltninger vedrørende de konstaterede risici, og at der foretages opfølgning inden for en forud fastsat frist.

De fleste fællesforetagender har endnu ikke udviklet en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision af Horisont 2020-tilskudsbetalinger

2.46. I afsnit 4.2.1 om risikobaseret udvælgelse i Kommissionens [strategi for efterfølgende revision under Horisont 2020](#) bemærkes det, at formålet med den risikobaserede udvælgelse med henblik på efterfølgende revision er at fokusere på de dele af budgettet hos gennemførelsesenhederne, hvor korrektioner af de konstaterede fejl kan være mest effektive (støttemodtagere med de højeste bidrag, deltagere med de højeste bidrag og støttemodtagere med høj risiko). Den risikobaserede udvælgelse bør dog også maksimere den rengørende effekt (jf. [tekstboks 2.2](#)) ved at korrigere systematiske fejl hos de største støttemodtagere. Fokus på områder med specifikke risici indebærer, at der fokuseres på områder, hvor fejlfrekvenserne kan overstige den repræsentative fejlfrekvens¹³.

¹³ Afsnit 4.2.1 om risikobaseret udvælgelse.

2.47. Vores samtaler med personale i fællesforetagenderne, resultaterne af tidligere efterfølgende revisioner og vores erfaring med direkte substans-test af tilskudsbetalinger bekræftede, at følgende specifikke risikokriterier kan indikere, hvilke støttemodtagere og projekter der har en øget risiko for fejl, og dermed have en høj rengørende effekt (jf. [tekstboks 2.2](#)):

- de største støttemodtagere målt på akkumulerede tilskudsbeløb
- støttemodtagere med status som nye aktører eller SMV'er
- støttemodtagere med høje fejlfrekvenser i tidligere revisioner, som der ikke er blevet fulgt op på
- støttemodtagere med stor afhængighed af EU-midler
- støttemodtagere fra lande uden for EU, der ikke eller kun i ringe omfang har erfaring med EU's procedurer for omkostningsanmeldelser i forbindelse med EU-tilskud
- lavt overvågningsniveau fastsat af fællesforetagendet vedrørende temmelig komplekse projekter
- projekter og støttemodtagere med et højt niveau af underentreprise og/eller outsourcing til tredjeparter
- støttemodtagere, der modtager store EU-bidrag uden attestering fra uafhængige revisorer.

Tekstboks 2.2

Rengørende effekt

Kommissionens [strategi for efterfølgende revision under Horisont 2020](#) kræver, at der beregnes en "restfejlfrekvens", som afspejler den potentielle effekt af de reviderede støttemodtageres korrektion af:

- alle fejl konstateret i efterfølgende revisioner af tilskudsbetalinger samt
- systematiske fejl, der påvirker de ikkereviderede betalinger ("udvidelse").

på grundlag af den fejlfrekvens, der blev konstateret i den repræsentative stikprøve for de enkelte fællesforetagender, som GD RTD's fælles revisionstjeneste udtog i forbindelse med sine efterfølgende revisioner. Restfejlfrekvensen viser således andelen af tilbageværende fejl i den reviderede population, efter at støttemodtagerne har foretaget korrektioner som følge af resultatet af de efterfølgende revisioner.

De største støttemodtagere har den største rengørende effekt. Fejlfrekvensen for Horisont 2020-udgifter er ikke særlig høj i denne del af støttemodtagerpopulationen, men de største støttemodtagere tegner sig for mere end 50 % af Horisont 2020-udgifterne. SMV'er og nye aktører er fortsat en betydelig kilde til store fejl. Eftersom de individuelle beløb, som sådanne støttemodtagere anmelder, er relativt lave, er den rengørende effekt af korrektioner vedrørende denne støttemodtagergruppe imidlertid begrænset.

2.48. For at give tilstrækkelig sikkerhed med henblik på fællesforetagendernes dechargeprocedurer kræver Kommissionens [strategi for efterfølgende revision under Horisont 2020](#), at GD RTD's fælles revisionstjeneste udtager en separat repræsentativ (tilfældig) stikprøve for hvert fællesforetagende (stikprøve på andet niveau). Disse stikprøver udtages som supplement til den almindelige (tilfældige) stikprøve (eller stikprøve på første niveau) vedrørende Horisont 2020-udgifterne som helhed. Desuden er det i artikel 10 i fællesforetagendernes respektive delegationsaftaler fastsat, at hvis revisionerne på de to første niveauer ikke er tilstrækkelige, udfører den fælles revisionstjeneste supplerende risikobaserede efterfølgende revisioner på fællesforetagendernes anmodning og for deres regning (stikprøve på tredje niveau).

2.49. Med undtagelse af CBE, CH og IHI baserede alle fællesforetagenderne sig udelukkende på de repræsentative (tilfældige) stikprøver. De anvendte således ikke en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision, men supplerede i stedet deres repræsentative efterfølgende revisioner med *ad hoc*-anmodninger om risikobaserede efterfølgende revisioner eller udførte deres egne efterfølgende revisioner på et udvalgt specifikt risikoområde (i 2022 udvalgte CA f.eks. store omkostningsanmeldelser, der potentielt var påvirket af covid-19-krisen).

2.50. CBE, CH og IHI udviklede en risikobaseret tilgang til efterfølgende revision for at reducere fejlfrekvensen ved at styrke de efterfølgende revisioners rengørende effekt.

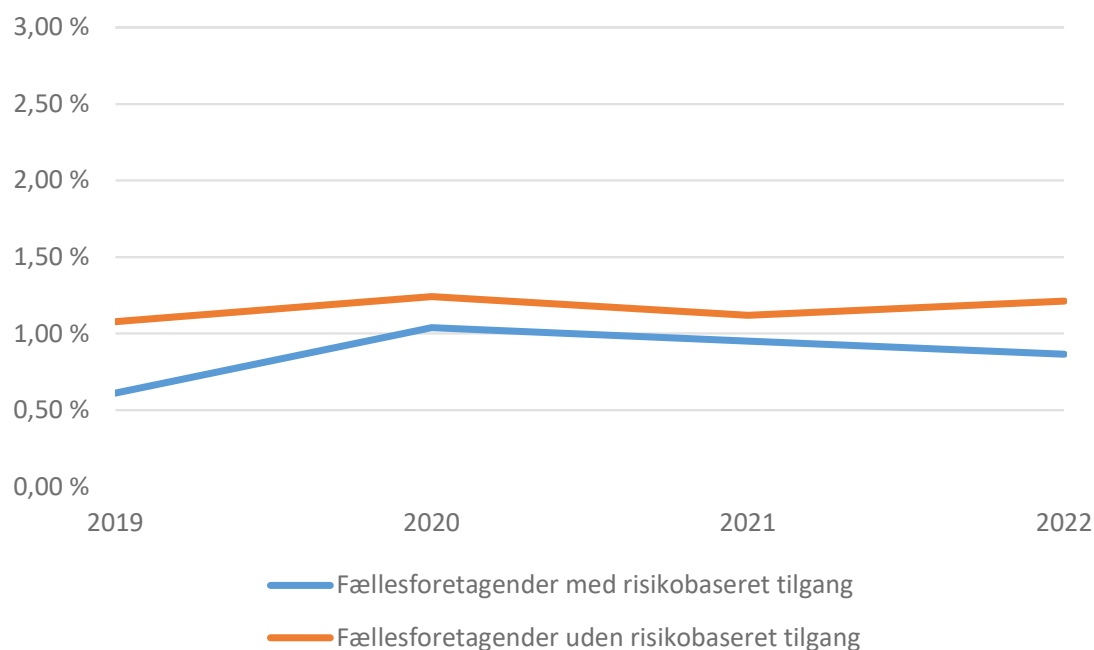
2.51. For at øge den rengørende effekt tog de bl.a. følgende faktorer i betragtning med henblik på at identificere risikable støttemodtagere og projekter:

- o kendte risikoprofiler (f.eks. store støttemodtagere, der ikke tidligere er blevet revideret, nye aktører, SMV'er, støttemodtagere med tidligere revisionsresultater, modtagere fra lande uden for EU)
- o feedback fra operationelle enheder (f.eks. oplysninger om projekter med et risikofyldt tilskudsbudget, men et lavt overvågningsniveau, om støttemodtagere med stor afhængighed af EU-midler, om støttemodtagere eller projekter med en advarsel om styrket overvågning og om støttemodtagere med store ikkeattesterede EU-bidrag).

2.52. Den fælles revisionstjenestes oversigtsrapport om fejl konstateret ved risikobaserede efterfølgende revisioner af tilskudsbetalinger under Horisont 2020 viste, at kun stikprøverne for CH og IHI i gennemsnit var mere målrettede end stikprøverne for de fællesforetagender, der anmodede om risikobaserede efterfølgende revisioner på *ad hoc*-basis. Det skyldes, at disse fællesforetagender ved hjælp af veludviklede undersøgelser identificerede de støttemodtagere, der var mest tilbøjelige til at begå fejl.

2.53. *Figur 2.3* viser udviklingen i fællesforetagendernes restfejlfrekvenser fra efterfølgende revisioner fra 2019 til 2022. Den viser, at fællesforetagenderne med en veludviklet risikobaseret tilgang til efterfølgende revision (CH og IHI) rapporterede en restfejlfrekvens, der lå under gennemsnittet for fællesforetagenderne uden en sådan tilgang, takket være systematisk identificering og revision af de mest risikable støttemodtagere.

Figur 2.3 - Udviklingen i de gennemsnitlige restfejlfrekvenser fra efterfølgende revisioner fra 2019 til 2022

Kilde: Revisionsretten baseret på data fra fællesforetagendernes årlige aktivitetsrapporter for 2019-2022.

Betydningen af, at fællesforetagenderne indfører en specifik risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning, er vokset under Horisont Europa

2.54. Med Horisont Europa-programmet kom der flere vigtige ændringer af rammen for intern kontrol. F.eks. oplyser Kommissionen i sin [orienterende note om kontrolstrategien under Horisont Europa](#), at den fælles revisionstjeneste kun vil udføre efterfølgende revision af en repræsentativ stikprøve af udgifter på tværs af programmet og ophøre med at udføre specifikke repræsentative efterfølgende revisioner af individuelle Horisont Europa-interessenter såsom fællesforetagenderne. Fællesforetagenderne vil kun kunne anmode om risikobaserede efterfølgende revisioner af deres støttemodtagere og projekter, hvis disse klart identificeres som højrisikable.

2.55. Desuden er støttemodtager- og/eller projektstrukturen i nogle fællesforetagender (SESAR, CA, IHI, EuroHPC) blevet ændret betydeligt under Horisont Europa-programmet - det gælder f.eks. forøgelsen af antallet af SMV'er, nye aktører og større konsortier samt kravet om kun at anvende åbne indkaldelser af forslag til Horisont Europa-aktiviteter. De risikofaktorer, der blev konstateret i tidligere programmer, er derfor muligvis ikke længere relevante, og der kan opstå nye risikofaktorer.

2.56. Disse ændringer understreger vigtigheden af, at fællesforetagenderne indfører en specifik risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning eller tilpasser deres eksisterende tilgang. I 2022 var det kun CH, der udviklede en sådan tilgang (jf. [tekstboks 2.3](#)).

Tekstboks 2.3

CH's risikobaserede tilgang til tilskudsforvaltning

CH udviklede en skræddersyet risikobaseret tilgang for at styrke den sikkerhed, det opnår fra forudgående kontrol og efterfølgende revision:

I begyndelsen af 2022 analyserede fællesforetagendet hele populationen af sine Horisont 2020-støttemodtagere og kortlagde dem med størst risiko med henblik på risikobaseret efterfølgende revision. De mest risikable støttemodtagere var alle store støttemodtagere, som modtog bidrag fra fællesforetagendet på over 1 million euro vedrørende de Horisont 2020-projekter, der blev drevet af fællesforetagendet, som aldrig havde været genstand for efterfølgende revision, og som havde en risikoprofil forbundet med SMV-status eller status som ny aktør.

De resterende store støttemodtagere blev opfordret til at udfylde et kort selvevalueringsskema, der havde fokus på de mest almindelige fejl, der blev konstateret i forbindelse med tidligere efterfølgende revisioner, og som f.eks. vedrørte den valgte personaleomkostningsmodels kompleksitet, betydelig underentreprise, indkøb af aktiver, interne leverancer, omkostningsrapporteringsmetoden og opfølgning på revisionsresultater fra tidligere efterfølgende revisioner.

På grundlag af deres svar identificerede fællesforetagendet store støttemodtagere med høje risici i forbindelse med den forudgående kontrol. Det afholdt finansielle webinarer for dem med fokus på de vigtigste krav til en korrekt omkostningsanmeldelse med store omkostningselementer.

Resultatet af webinarerne blev anvendt af fællesforetagendets projektansvarlige og finansmedarbejdere til at forbedre effektiviteten af den forudgående kontrol af disse store støttemodtageres senere omkostningsanmeldelser (betalingsfasen).

2.57. Effektiviteten af en risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning kan være påvirket af eksisterende tekniske begrænsninger. E-tilskudssystemet (COMPASS) giver endnu ikke mulighed for, at værdifuld automatisk feedback om revisionsresultater fra efterfølgende revisioner - samt forslag til målrettet forudgående kontrol - sendes til de ansvarlige for den forudgående kontrol, så de kan foretage en risikovurdering.

Foranstaltning 7

Under Horisont Europa bør alle fællesforetagender indføre en risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning, der dækker de vigtigste faser i tilskudsforvaltningen, lige fra forberedelsen af tilskudsaftalen til betalingen. I den forbindelse bør fællesforetagenderne navnlig sikre, at:

- a) potentielt risikable støttemodtagere og projekter er genstand for intensiveret forudgående kontrol eller efterfølgende revision
- b) der i risikovurderingen med henblik på senere forudgående kontroller tages behørigt hensyn til væsentlige revisionsresultater fra de efterfølgende revisioner.

Andre publikationer fra Revisionsretten om fællesforetagenderne

2.58. Ud over den årlige revisionsberetning om fællesforetagendernes årsregnskaber udsendte vi i løbet af 2022 og 2023 også forskellige særberetninger, som omhandlede fællesforetagenderne (jf. [figur 2.4](#)).

Figur 2.4 - Andre nylige publikationer fra Revisionsretten om fællesforetagenderne eller forskning

Særberetning 05/2022:

Cybersikkerhed i EU's institutioner, organer og agenturer: Beredskabsniveauet står samlet set ikke mål med truslerne

Mellem 2018 og 2021 skete der en tidobling af de væsentlige cybersikkerhedshændelser i EU's organer, bl.a. fordi brugen af fjernarbejde i betydelig grad har øget antallet af potentielle adgangspunkter for angribere.

Væsentlige hændelser forårsages som regel ved hjælp af nye metoder og teknologier, og det kan tage uger, hvis ikke måneder, at efterforske dem og genoprette systemerne efter deres indtræffelse. Et eksempel herpå var cyberangrebet på Det Europæiske Lægemiddelagentur, hvor følsomme data blev lækket og manipuleret for at undergrave tilliden til vacciner.

Vores overordnede konklusion var, at der er store forskelle på EU-organernes beredskabsniveau, når det gælder cybersikkerhed, og samlet set står det ikke mål med de voksende trusler. EU-organerne har ikke en ensartet tilgang til cybersikkerhed, og de har ikke altid indført væsentlige kontroller og gode centrale praksis på cybersikkerhedsområdet.

Forskellige cybersikkerhedsniveauer kunne teoretisk set begrundes med, at de enkelte EU-organer har forskellige risikoprofiler og håndterer data med forskellige følsomhedsniveauer, men vi understregede, at EU-organerne er så tæt forbundet med hinanden, at cybersikkerhedssvagheder i ét af dem kan udsætte adskillige andre for cybersikkerhedstrusler.

Endelig findes der i øjeblikket ingen retlige rammer for informationsikkerhed og cybersikkerhed i EU's institutioner, organer og agenturer.

Særberetning 23/2022:

Synergier mellem Horisont 2020 og de europæiske struktur- og investeringsfonde

I sin Europa 2020-strategi fremhævede Kommissionen forskning og innovation som en væsentlig drivkraft for social og økonomisk velfærd samt miljømæssig bæredygtighed.

De to vigtigste kilder til støtte for forskning og innovation var Horisont 2020, med et budget på 76,4 milliarder euro, og de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene), med tæt på 41 milliarder euro forpligtet til forsknings- og innovationsaktiviteter.

I denne beretning blev det vurderet, om Kommissionen og de relevante nationale/regionale gennemførelsesmyndigheder havde truffet passende foranstaltninger til at skabe synergier mellem Horisont 2020 og ESI-fondene.

Det blev konstateret, at nogle faktorer ikke var helt på plads endnu, selv om de var afgørende for at skabe synergier, og at gennemførelsen varierede alt efter typen af synergi. Samarbejdet mellem de to programmers forsknings- og innovationsinteressenter var fortsat begrænset. Da der mangler en integreret database for ESI-fondenes projekter, som er kompatibel med Horisont 2020-databasen, havde Kommissionen og de nationale/regionale myndigheder vanskeligt ved at identificere og undersøge mulige synergier. Forvaltningsmyndighederne for ESI-fondene gennemførte desuden ikke alle de synergifremmende foranstaltninger, der var fastsat i strategidokumenterne. Visse projektforslag, der blev evalueret positivt under Horisont 2020, men ikke blev finansieret på grund af mangel på midler, modtog et kvalitetsmærke ("Seal of Excellence") for at gøre det lettere for dem at modtage finansiering fra ESI-fondene. I de Horisont 2020-aktiviteter, der indgik i stikprøven, var det dog kun et begrænset antal kvalitetsmærkede aktiviteter, der i sidste ende modtog finansiering fra ESI-fondene.

Revisorerne anbefaler Kommissionen at:

- forbedre samarbejdet mellem interessenter, der er aktive inden for forskning og innovation
- udnytte databasernes potentiale til at fremme synergier
- øge udnyttelsen af efterfølgende synergi
- forbedre informationsstrømme om Horisont 2020-projekter, der har fået tildelt kvalitetsmærket "Seal of Excellence".

Særberetning 05/2023:

Et kludetæppe med behov for yderligere forenkling og mere ansvarlighed

Denne revision havde til formål at give et indblik i EU's finansielle landskab, der er blevet beskrevet som en "galakse af fonde og instrumenter omkring EU-budgettet". Fællesforetagenderne betragtes som et instrument, der er fuldt integreret i EU-budgettet.

Hensigten med beretningen var at kortlægge mulighederne for at forenkle og strømline EU's finansielle landskab. Beretningen beskriver også årsagerne til, at der oprettes instrumenter uden for EU-budgettet, og det vurderes, om de eksisterende ordninger sikrer offentlig kontrol vedrørende finansieringen.

Det konstateres, at EU's finansielle landskab består af for mange instrumenter med forskellige forvaltningsordninger og finansieringskilder og forskellig dækning af potentielle forpligtelser.

For nogle af disse instrumenters vedkommende mangler der både revision af deres resultater og kontrol fra Europa-Parlamentets side.

I beretningen noteres de seneste fremskridt med hensyn til at konsolidere flere instrumenter. Mulighederne for forenkling er imidlertid endnu ikke udnyttet fuldt ud, især ikke vedrørende de instrumenter, der yder finansiell bistand.

Revisorerne anbefaler, at Kommissionen:

- vurderer eventuelle forslag til nye instrumenter og informerer Rådet herom
- offentliggør oplysninger om EU's samlede finansielle landskab
- integrerer Moderniseringsfonden i EU-budgettet
- konsoliderer de eksisterende instrumenter for finansiell bistand.

Kilde: Nærmere oplysninger om beretningerne, de tilhørende anbefalinger og de reviderede enheders svar kan findes på Revisionsrettens websted eca.europa.eu.

Fællesforetagendernes svar til kapitel 2

BEMÆRKNING 2.38

Det er vigtigt at bemærke, at hovedparten af fællesforetagendet SESAR 3's Horisont 2020-budget blev anvendt af de store støttemodtagere (fællesforetagendets private medlemmer), som hovedsagelig gennemførte store projekter i forbindelse med indkaldelser af forslag til industriel forskning, som alle var genstand for efterfølgende revision (i nogle tilfælde flere gange) i de foregående programmer. SESAR-fællesforetagendet anså derfor den resterende risiko i forbindelse med de mindre støttemodtagere og nyttilkomne (som ikke var genstand for efterfølgende revision) for at være forholdsvis lav.

Da antallet af Horisont 2020-projekter endvidere var forholdsvis begrænset og hovedsagelig blev gennemført af kendte støttemodtagere, der havde været genstand for efterfølgende revision, vurderede fællesforetagendet de overordnede risici i forbindelse med Horisont 2020-programmet på niveauet for dets store støttemodtagere frem for på projektniveau.

BEMÆRKNING 2.40

Fællesforetagendet EU-Rail vil gerne understrege, at risikoen for fejl i tilskudsbetalingerne under Horisont 2020 i høj grad blev afhjulpet af anvendelsen af faste beløb. Navnlig sikrede fællesforetagendet EU-Rail rimelige faste beløb ved at anvende finansielle eksperter under evalueringsprocedurerne i forbindelse med indkaldelser og undersøgte nøje og forhandlede alle omkostningsposter, som de finansielle eksperter stillede spørgsmålstejn ved i forberedelsesfasen til tilskudsftalen, i overensstemmelse med Kommissionens afgørelse C(2017) 7151 af 27. oktober 2017 om godkendelse af anvendelsen af refusion på grundlag af et fast beløb til støtteberettigede omkostninger til foranstaltninger under Horisont 2020.

Selv om fællesforetagendet EU-Rail har indført procedurer for forudgående identifikation af højrisikofaktorer i forbindelse med tilskudsftaler under Horisont 2020, anerkender fællesforetagendet, at disse procedurer kan tilpasses bedre til Kommissionens vejledning om risikobaserede forudgående kontroller.

BEMÆRKNING 2.55

Under Horisont Europa-programmet organiserer fællesforetagendet SESAR 3 sammen med et øget antal private medlemmer åbne indkaldelser af forslag. I 2023, da de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa-programmet blev afsluttet, vedtog fællesforetagendet SESAR 3 en ny risikobaseret tilgang til forudgående kontrol og indførte nye risikobaserede værktøjer, som vurderer risiciene på projektniveau og for nyttilkomne. Fællesforetagendet SESAR 3 vil fremlægge oplysninger om disse aktiviteter i sin årlige aktivitetsrapport for 2023.

FORANSTALTNING 7

Fællesforetagenderne er opmærksomme på den væsentlige ændring af Kommissionens ramme for intern kontrol af tilskud under Horisont Europa, i henhold hvortil

fællesforetagenderne ikke længere kan fastlægge deres egne specifikke repræsentative stikprøver og beregne deres specifikke repræsentative fejlprocenter og restfejlprocenter. Derfor er alle fællesforetagenderne allerede i gang med at forberede sig på denne ændring ved at fastlægge en fælles tilgang til gennemførelsen af Kommissionens Horisont Europa-kontrolstrategi, og denne vil omfatte følgende elementer:

- risikobaserede forudgående kontroller
- risikobaserede efterfølgende revisioner og
- medtagelse i den årlige aktivitetsrapport af de vigtigste resultater af de efterfølgende revisioner (uden angivelse af specifikke fejlprocenter for fællesforetagenderne), konstaterede svagheder i den interne kontrol og den rensende effekt.

Fællesforetagendernes fælles gennemførelsestilgang (som er under udarbejdelse), hvori der tages højde for Revisionsrettens bemærkning og foranstaltning 7, vil være baseret på nye sikkerhedsbyggesten, som er relevante under Horisont Europa.

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Kapitel 3

Revisionserklæringer

for EU-fællesforetagenderne

3.1. Oplysninger til underbygning af revisionserklæringerne

Grundlag for erklæringerne

3.1.1. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med International Federation of Accountants' (IFAC's) Internationale Standarder om Revision (ISA'erne) og etiske regler og INTOSAI's internationale standarder for overordnede revisionsorganer (ISSAI'erne). Vores ansvar i henhold til disse standarder er beskrevet nærmere i afsnittet om revisors ansvar. Vi har opfyldt uafhængighedskravene og vores etiske forpligtelser i henhold til International Ethics Standards Board for Accountants' etiske kodeks for revisorer. Vi mener, at det indhentede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores revisionserklæring.

Den øverste og den daglige ledelses ansvar

3.1.2. Ifølge artikel 310-325 i TEUF og fællesforetagendernes finansforordninger er hvert fællesforetagendes daglige ledelse ansvarlig for at udarbejde og aflægge fællesforetagendets regnskaber på grundlag af de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor, samt for lovligheden og den formelle rigtighed af de underliggende transaktioner. Dette ansvar omfatter udformning, gennemførelse og opretholdelse af intern kontrol, som sikrer, at der udarbejdes og aflægges et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Den daglige ledelse er også ansvarlig for at sikre, at de aktiviteter, finansielle transaktioner og oplysninger, der fremgår af årsregnskabet, er i overensstemmelse med regelsættet for de myndigheder, der regulerer dem. Den daglige ledelse bærer det endelige ansvar for lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for fællesforetagendets regnskaber.

3.1.3. Ved udarbejdelsen af regnskabet er den daglige ledelse ansvarlig for at vurdere fællesforetagendets evne til at fortsætte driften, samt, hvis det er relevant, oplyse om forhold med relation til fortsat drift og anvende regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre den har til hensigt at likvidere enheden eller indstille driften, eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

3.1.4. Den øverste ledelse er ansvarlig for at overvåge fællesforetagendets regnskabsaflæggelse.

Revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner

3.1.5. Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, at fællesforetagendernes regnskaber er uden væsentlig fejlinformation, og at de underliggende transaktioner er lovlige og formelt rigtige, samt på grundlag af vores revision at afgive revisionserklæringer til Europa-Parlamentet og Rådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed. Høj grad af sikkerhed er imidlertid ikke en garanti for, at en revision vil føre til opdagelse af alle væsentlige fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse. Fejlinformationer og tilfælde af manglende regeloverholdelse kan skyldes besvigelser eller fejl og betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller sammenlagt påvirker brugeres økonomiske beslutninger, der træffes på grundlag af regnskaberne.

3.1.6. Med hensyn til indtægterne kontrollerer vi bidrag fra Kommissionen, andre partnere eller deltagende stater og undersøger fællesforetagendernes procedurer for opkrævning af gebyrer og andre indtægter, hvis det er relevant.

3.1.7. Med hensyn til udgifterne undersøger vi betalingstransaktionerne, når udgifterne er afholdt, registreret og godkendt. Denne undersøgelse omfatter alle kategorier af betalinger i det år, hvor de foretages, undtagen forskud. Vi undersøger forskudsbetalinger, når modtageren forelægger dokumentation for, at midlerne er blevet anvendt korrekt, og et fællesforetagende godkender denne dokumentation ved at afregne forskuddet enten samme år eller senere.

3.1.8. I overensstemmelse med ISA'erne og ISSAI'erne udøver vi professionel dømmekraft og udviser professionel skepsis under hele revisionen. Vi gør endvidere følgende:

- Vi identificerer og vurderer risiciene for væsentlig fejlinformation i regnskaberne og for, at de underliggende transaktioner i væsentligt omfang ikke opfylder kravene i Den Europæiske Unions retlige ramme, uanset om dette skyldes besvigelser eller fejl. Vi udformer og udfører revisionshandlinger, som tager højde for disse risici. Vi indhenter revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores erklæringer. Risikoen for, at væsentlige fejlinformationer eller regelbrud ikke opdages, er større, hvis de skyldes besvigelser, end hvis de skyldes fejl, da besvigelser kan involvere hemmelige aftaler, forfalskede dokumenter, forsætlige udeladelser, vildledende oplysninger eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Vi opnår en forståelse af den interne kontrol, der er relevant for revisionen, med henblik på at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at afgive en erklæring om den interne kontrols effektivitet.
- Vi vurderer, om de regnskabspraksis, som ledelsen har anvendt, er hensigtsmæssige, og om dens regnskabsmæssige skøn og oplysningerne i forbindelse hermed er rimelige.

- Vi konkluderer, om ledelsens anvendelse af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, og, på grundlag af det indhentede revisionsbevis, om der er væsentlig usikkerhed på grund af begivenheder eller forhold, der kan så væsentlig tvivl om fællesforetagendets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er væsentlig usikkerhed, skal vi i vores beretning gøre opmærksom på de tilknyttede oplysninger i regnskaberne eller, hvis disse oplysninger er utilstrækkelige, afgive en erklæring med forbehold. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, vi havde indhentet frem til datoen for vores beretning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan imidlertid bevirke, at en enhed må ophøre med at fortsætte driften.
- Vi vurderer regnskaberne samlede præsentation, struktur og indhold, herunder oplysningerne, og vurderer, om regnskaberne giver et retvisende billede af de underliggende transaktioner og begivenheder.
- Vi indhenter tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende fællesforetagendernes finansielle oplysninger med henblik på at afgive en erklæring om regnskaberne og de underliggende transaktioner. Vi har ansvaret for at lede, overvåge og udføre revisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionserklæringer.
- Vi tager det revisionsarbejde, der er udført af den uafhængige eksterne revisor i relation til fællesforetagendernes regnskaber, med i betragtning som fastsat i artikel 70, stk. 6, i EU's finansforordning¹⁴.

3.1.9. Med hensyn til fællesforetagendernes forskningsudgifter under Horisont 2020-programmet er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der udfører de efterfølgende revisioner. Hvad angår resultaterne af de efterfølgende revisioner, der udføres af den fælles revisionstjeneste, skal det bemærkes, at Kommissionen i sit forslag til Horisont 2020-forordningen¹⁵ vurderede, at en fejlrisiko i intervallet 2-5 % er et realistisk mål, når der tages hensyn til kontrolomkostningerne og kompleksiteten af reglerne for godtgørelse af forskningsprojekters omkostninger. Kommissionens mål for restfejlfrekvensen er en fejlfrekvens så tæt på 2 % som muligt ved afslutningen af Horisont 2020-programmet. Med hensyn til fællesforetagendernes forskningsudgifter under Horisont Europa-programmet er den fælles revisionstjeneste fortsat ansvarlig for de efterfølgende revisioner.

3.1.10. Vi kommunikerer med ledelsen, bl.a. om revisionens planlagte omfang og tidsmæssige placering og om væsentlige revisionsresultater, herunder om betydelige svagheder i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

3.1.11. Blandt de forhold, vi har drøftet med fællesforetagenderne, fastlægger vi de forhold, der var mest betydelige ved revisionen af regnskaberne for den aktuelle periode og

---

¹⁴ Forordning (EU, Euratom) 2018/1046.

¹⁵ COM(2011) 809.

derfor er de centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores beretning, medmindre lov eller øvrig regulering forhindrer oplysning om et forhold, eller vi i yderst sjældne tilfælde fastlægger, at et forhold ikke skal oplyses i vores beretning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed vil kunne forventes at veje tungere end den offentlige interesses fordele af en sådan oplysning.

Fællesforetagender, der gennemfører EU-rammeprogrammer

3.2. Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Indledning

3.2.1. Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031¹⁶. Fællesforetagendet SESAR 3 erstattede og efterfulgte SESAR-fællesforetagendet, som blev oprettet i februar 2007 under det syvende rammeprogram for forskning (RP7) for en periode på otte år¹⁷ (SESAR 1) og forlænget i juni 2014 med henblik på fortsat at fungere under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024¹⁸.

3.2.2. Fællesforetagendet SESAR 3 er et offentlig-privat partnerskab for udvikling af moderniseret lufttrafikstyring i Europa, som har til formål gennem forskning og innovation at fremskynde gennemførelsen af det digitale europæiske luftrum. Dets stiftende medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, Den Europæiske Organisation for Luftfartens Sikkerhed (Eurocontrol) og over 50 organisationer, som repræsenterer hele luftfartsværdikæden, fra lufthavne til luftrumsbrugere i alle kategorier, luftfartstjenesteudbydere, droneoperatører og serviceleverandører, fremstillingsindustrien og forskermiljøet.

---

¹⁶ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

¹⁷ Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR).

¹⁸ Rådets forordning (EU) nr. 721/2014 om ændring af forordning (EF) nr. 219/2007.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

3.2.3. **Tabel 3.2.1** viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.2.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	146,9	69,9	110 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	158,8	34,8	356 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	36	37	-3 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.2.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i **tabel 3.2.1** afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer. Fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022. Budgettet for 2022 omfatter derfor forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt i 2022, og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.2.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side **157** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.2.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber, som omfatter årsregnskabet¹⁹ og beretningerne om budgetgennemførelsen²⁰, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.2.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet SESAR 3's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

---

¹⁹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

²⁰ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.2.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.2.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet SESAR 3's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.2.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.2.11. I fællesforetagendets årsregnskab for 2022 adskiller de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (EU, private medlemmer og Eurocontrol) sig betydeligt fra hinanden. Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side er suboptimal i fællesforetagendets 2022-årsregnskab, fordi det ikke giver oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang som fastlagt i underskrevne tilskudsftaler og kontrakter.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

3.2.12. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.2.13. *Tabel 3.2.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.2.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og bilaterale aftaler)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrations- omkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD MOVE)	555,8	29,3	Ikke relevant	585,0	537,3	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	537,3
Eurocontrol	467,0	25,0	Ikke relevant	492,0	16,8	274,1	39,5	Ikke relevant	330,4
Private medlemmer	280,0	18,5	Ikke relevant	298,5	10,8	234,1	44,5	Ikke relevant	289,4
I alt	1 302,8	72,8	Ikke relevant	1 375,5	564,9	508,2	84,0	Ikke relevant	1 157,1

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser er på niveau med deres bidragsmål

3.2.14. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer som fastlagt i underskrevne tilskudsftaler og kontrakter. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 555,8 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsftaler og kontrakter under Horisont 2020-programmet. Af dette forpligtede beløb skal ca. 65,7 millioner euro (11,8 %) betales i de kommende år vedrørende projekter og kontrakter, der endnu ikke er afsluttet. Samtidig havde de private medlemmer retligt forpligtet sig til at yde deres fulde bidrag i naturalier til en værdi af 280 millioner euro, som er fastsat som mål i medlemskabsaftalen for industrimedlemmer. Af dette beløb rapporterede industrimedlemmerne 278,5 millioner euro (eller 99,5 %) ved udgangen af 2022. Eurocontrol havde indgået forpligtelser for hele det beløb på 467 millioner euro i operationelle bidrag, som er fastsat i den bilaterale aftale. Af dette beløb rapporterede Eurocontrol 313,6 millioner euro (dvs. 67 % af målet) ved udgangen af 2022.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Gennemførelsen af 2022-budgettets betalinger til Horisont 2020-aktiviteter blev forringet, idet støttemodtagerne blev udsat for stigende omkostninger og leveringsproblemer

3.2.15. Med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter modtog fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter faldt til 54 % (2021: 93 %). Ifølge fællesforetagendets beretning om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning i 2022 skyldtes dette de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne blev udsat for som følge af covid-19-krisen. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.2.16. *Tabel 3.2.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.2.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD MOVE)	570,0	30,0	600,0	83,5	Ikke relevant	Ikke relevant	83,5
Private medlemmer	475,0	25,0	500,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eurocontrol	475,0	25,0	500,0	1,5	0,0	0,0	1,5
I alt	1 520,0	80,0	1 600,0	85,0	0,0	0,0	85,0

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.2.17. Forpligtelsesbevillingerne til Horisont Europa for 2022 blev gennemført fuldt ud i forbindelse med de to første indkaldelser af ansøgninger om tilskud, der blev iværksat i april 2022. Kommissionen ydede et kontantbidrag på 83,5 millioner euro til gennemførelsen af disse projekter i 2022. Da evalueringsfasen ikke var afsluttet ved årets udgang, kan kontantbidragene imidlertid først anvendes i første halvdel af 2023, når tilskudsaftalerne er underskrevet, og de tilhørende forfinansieringsbetalinger dermed kan foretages.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.2.18. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifterne udførte Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,4 % og en restfejlfrekvens på 1,8 %²¹. I forbindelse med Horisont Europa-programmet er der endnu ikke foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.2.19. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022²². Vi fandt ingen alvorlige kvantificerbare fejl hos de udvalgte støttemodtagere. I ét tilfælde rapporterede vi et forhold af systemisk art som følge af ikkestøtteberettigede omkostninger, som støttemodtageren havde anmeldt i forbindelse med ikkeobligatoriske årsregnskabsattester, som vedrørte foreløbige årsregnskaber.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.2.20. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

---

²¹ Fællesforetagendet SESAR's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.1.2.3.

²² Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2021	<p>Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendernes budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har SESAR 3 (og dets forgænger) endnu ikke betalt sådanne bidrag.</p> <p>I overensstemmelse med personalevedtægten²³ og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For SESAR 3 er satsen beregnet til 7,7 % (baseret på tal for 2021). Den enkelte basisretsakt fastsætter imidlertid, at administrationsomkostningerne skal dækkes ligeligt på årsbasis af EU og de andre medlemmer. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiel effekt.</p>	<p>SESAR 3 betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige bidrag var baseret på Kommissionens vejledning.</p> <p>Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger</p>	Afsluttet

²³ Artikel 83a.

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
			uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.	

Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3)

Fællesforetagendets svar

3.2.11. Fællesforetagendet tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning og vil tage hånd om problemet i næste års årsregnskab.

3.2.13. Mens Eurocontrols bidragsniveau var på linje med forventningerne indtil 2020, faldt det derefter på grund af covid-19-pandemien som følge af:

- nedgang i de private partners aktiviteter frem til 2022, hvilket direkte påvirkede de Eurocontrol-relaterede bidrag, herunder øvelser og valideringer, og
- en anmodning til Eurocontrol fra dets medlemsstater om at reducere dets samlede budget i forbindelse med en pandemisolidaritetsplan. Det måtte derfor reducere sit udliciteringsbudget og udskyde ansættelser i to år (mens et betydeligt antal eksperter gik på pension).

Ikke desto mindre har de fleste af fællesforetagendets Horisont 2020-projekter leveret og nået den forventede modenhed som planlagt. Inden for rammerne af fællesforetagendet SESAR 3 har Eurocontrol fornyet sin forpligtelse med et bidrag på op til 500 mio. EUR.

3.2.17. Den sene ikrafttræden den 30. november 2021 af Rådets forordning om oprettelse af fællesforetagendet under den flerårige finansielle ramme 2021-2027 forsinkede den fulde etablering af fællesforetagendets ledelse og derfor vedtagelsen af det første arbejdsprogram og iværksættelsen af de første indkaldelser af forslag, som først kunne offentliggøres den 7. april 2022.

3.2.19. Fællesforetagendet SESAR 3 vil inddrive de overanmeldte beløb fra modtageren.

3.3. Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Indledning

3.3.1. Fællesforetagendet for ren luftfart (CA), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031²⁴. Fællesforetagendet CA erstattede og efterfulgte fællesforetagendet med henblik på gennemførelsen af det fælles teknologiinitiativ om luftfart, der blev oprettet i december 2007 under det syvende forskningsrammeprogram (RP7) for en periode på ti år²⁵ (Clean Sky 1) og forlænget i maj 2014 under Horisont 2020-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2024²⁶ (Clean Sky 2).

3.3.2. Fællesforetagendet CA er et offentlig-privat partnerskab, der fokuserer på forskning og innovation til omstilling af luftfarten, så der kan sikres en bæredygtig og klimaneutral fremtid. Dets stiftende medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og de organisationer fra luftfartssektoren, der er opført i bilag I til den fælles basisretsakt²⁷. Fællesforetagendet CA har desuden associerede medlemmer, der er udvalgt gennem indkaldelser af interesselikendegivelser.

---

²⁴ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

²⁵ Rådets forordning (EF) nr. 71/2008 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky.

²⁶ Rådets forordning (EU) nr. 558/2014 om oprettelse af fællesforetagendet Clean Sky 2.

²⁷ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

3.3.3. *Tabel 3.3.1* viser fællesforetagendets nøgletal.**Tabel 3.3.1 - Fællesforetagendets nøgletal**

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	415,3	189,9	119 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	411,2	182,6	125 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	41	42	-2 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.3.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i *tabel 3.3.1* afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer. Fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022. Budgettet for 2022 omfatter derfor forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt i 2022, og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.3.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side **157** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.3.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet CA's regnskaber, som omfatter årsregnskabet²⁸ og beretningerne om budgetgennemførelsen²⁹, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.3.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet CA's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet CA's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

---

²⁸ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

²⁹ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.3.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet CA's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.3.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet CA's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.3.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.3.11. I fællesforetagendets årsregnskab for 2022 adskiller de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (EU og private medlemmer) sig betydeligt fra hinanden. Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side er suboptimal i fællesforetagendets 2022-årsregnskab, fordi det ikke giver oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang.

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

3.3.12. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.3.13. *Tabel 3.3.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved udgangen af 2022.

Tabel 3.3.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	1 716,0	39,0	Ikke relevant	1 755,0	1 682,7	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	1 682,7
Private medlemmer	1 189,6	39,0	965,3	2 193,8	30,5	829,3	139,0	1 223,1	2 221,9
I alt	2 905,6	78,0	965,3	3 948,8	1 713,2	829,3	139,0	1 223,1	3 904,6

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser er på niveau med deres bidragsmål

3.3.14. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 1 716 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsaftaler under Horisont 2020-programmet. Af dette forpligtede beløb skal ca. 70,1 million euro (4,1 %) betales i de kommende år vedrørende projekter, der endnu ikke er afsluttet. Samtidig havde de private medlemmer retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter på 968,3 millioner euro og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 1 223,1 million euro, dvs. 101,6 % af minimumsmålet på 2 154,9 millioner euro. Disse forpligtede beløb blev rapporteret fuldt ud ved udgangen af 2022.

Gennemførelsen af 2022-budgettets betalinger til Horisont 2020-aktiviteter blev forringet, idet støttemodtagerne blev udsat for covid-19-relaterede problemer

3.3.15. Med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter modtog fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter var på 78 % (2021: 83 %). I et betydeligt antal igangværende

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Horisont 2020-projekter blev de tekniske aktiviteter forsinket eller måtte reduceres på grund af covid-19. Disse projekter måtte derfor ændres eller forlænges, og de endelige betalinger blev udsat til 2023.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.3.16. *Tabel 3.3.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.3.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD RTD)	1 660,8	39,2	1 700,0	178,0	Ikke relevant	Ikke relevant	178,0
Private medlemmer	2 360,8	39,2	2 400,0	1,9	0,0	0,0	1,9
I alt	4 021,6	78,4	4 100,0	179,9	0,0	0,0	179,9

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.3.17. I 2022 ydede Kommissionen kontantbidrag på 178 millioner euro.

Fællesforetagendet anvendte næsten fuldt ud det operationelle bidrag på 176 millioner euro til forfinansieringsbetalinger i forbindelse med de første tilskudsftaler, der blev indgået under Horisont Europa-programmet.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2022

3.3.18. Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets administrationsbudget (afsnit 2) lav, nemlig 54 %. Ifølge fællesforetagendets beretning om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning skyldtes dette hovedsagelig, at der i sidste kvartal af 2022 blev leveret IT- og kommunikationstjenester, som skulle betales i 2023, samt lavere omkostninger til de tjenester, Kommissionen leverede.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.3.19. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifterne udførte Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste de efterfølgende revisioner. Med hensyn til

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 1,6 % og en restfejlfrekvens på 0,4 %³⁰. I forbindelse med Horisont Europa-programmet er der endnu ikke foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.3.20. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022³¹. I ét tilfælde konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl, der skyldtes overanmeldelse af personaleomkostninger, idet støttemodtageren indsendte en omkostningsanmeldelse, der var baseret på budgetterede personaleomkostninger.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.3.21. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

---

³⁰ Fællesforetagendet CA's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.1.

³¹ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2020	Fællesforetagendets anvendelse af vikarer øgedes betydeligt. En sådan praksis skaber <i>de facto</i> permanente stillinger ud over dem, der er opført i stillingsfortegnelserne. Dette tyder på, at fællesforetagendet ikke har nok vedtægtsbestemt personale til at gennemføre sin forsknings- og innovationsdagsorden og de relaterede arbejdsplaner. Situationen skaber desuden betydelige risici for fællesforetagendet for så vidt angår bevarelse af nøglekompetencer, uklare ansvarlighedskanaler og lavere personaleeffektivitet, som kan påvirke dets samlede performance negativt.	I 2022 fortsatte fællesforetagendet med at anvende et betydeligt antal vikarer, hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes begrænsningerne i den faste stillingsfortegnelse og den ekstraordinære arbejdsbyrde som følge af den parallelle gennemførelse af Horisont 2020- og Horisont Europa-programmerne.	Udestående
2	2021	Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendernes budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har CA (og dets forgænger) endnu ikke betalt sådanne bidrag.	CA betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige	Afsluttet

Fællesforetagendet for ren luftfart (CA)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		I overensstemmelse med personalevedtægten ³² og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For CA er satsen beregnet til 2,3 % (baseret på tal for 2021). Den enkelte basisretsakt fastsætter imidlertid, at administrationsomkostningerne skal dækkes ligeligt på årsbasis mellem EU og de andre medlemmer. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiel effekt.	bidrag var baseret på Kommissionens vejledning. Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.	
3	2021	I 2021 blev vigtige dokumenter godkendt, ved at et billede af den ansvarlige anvisningsberettigedes underskrift blev kopieret og dernæst indsat i de pågældende dokumenter, som var i Word-format, hvorefter de blev konverteret til PDF-format. Denne praksis kan indebære juridiske risici, da de underskrevne dokumenters formelle rigtighed kan anfægtes.	CA indførte en passende elektronisk signatur i 2022.	Afsluttet

³² Artikel 83a.

Fællesforetagendets svar

3.3.11. Fællesforetagendet tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning og vil tage hånd om problemet i næste års årsregnskab.

3.3.20. Fællesforetagendet er enig i revisionsresultaterne. I den forbindelse har fællesforetagendet iværksat flere tiltag ex ante med henblik på at forhindre lignende fejl ved at øge bevidstheden blandt støttemodtagere og fællesforetagendets medarbejdere med ansvar for gennemførelsen af tilskudsprojekter. Disse omfatter:

- Organisering af informationsarrangementer.
- Deling af links til webinarer på EU-finansierings- og udbudsportalen.
- Kommunikation til støttemodtagere (navnlig SMV'er og nytilkomne) om at undgå de mest typiske faldgruber ved anmeldelse af omkostninger i forbindelse med EU-tilskud.

3.4. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Indledning

3.4.1. Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031³³. Fællesforetagendet IHI erstattede og efterfulgte fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler, som blev oprettet i december 2007 under det syvende rammeprogram for forskning (RP7) for en periode på ti år³⁴ (IMI 1) og forlænget i maj 2014 under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024³⁵ (IMI 2).

3.4.2. Fællesforetagendet IHI er et offentlig-privat partnerskab, der fokuserer på tværfaglig, bæredygtig og patientcentreret sundhedsforskning og -innovation. Dets stiftende medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, de europæiske industrisammenslutninger COCIR, Den Europæiske Sammenslutning af Farmaceutindustriforeninger, herunder Vaccines Europe, EuropaBio og MedTech Europe.

3.4.3. Tabel 3.4.1 viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.4.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	174,8	210,4	-17 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	272,4	11,0	2 376 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	49	50	-2 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

³³ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

³⁴ Rådets forordning (EF) nr. 73/2008 om oprettelse af et fællesforetagende med henblik på gennemførelse af det fælles teknologiinitiativ om innovative lægemidler.

³⁵ Rådets forordning (EU) nr. 557/2014 om oprettelse af fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler 2.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

3.4.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i [tabel 3.4.1](#) afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer. Fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022. Budgettet for 2022 omfatter derfor forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt i 2022.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.4.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side [157](#) udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.4.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet IHI's regnskaber, som omfatter årsregnskabet³⁶ og beretningerne om budgetgennemførelsen³⁷, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

---

³⁶ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

³⁷ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.4.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet IHI's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet IHI's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.4.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet IHI's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.4.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet IHI's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.4.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.4.11. I fællesforetagendets årsregnskab for 2022 adskiller de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (EU og private medlemmer) sig betydeligt fra hinanden. Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side er suboptimal i fællesforetagendets 2022-årsregnskab, fordi det ikke giver oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter.

3.4.12. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Gennemførelsen af RP7-programmet

Fællesforetagendet har endnu ikke afsluttet gennemførelsen af programmet

3.4.13. *Tabel 3.4.2* giver en oversigt over medlemmernes RP7-relaterede bidrag til fællesforetagendet ved udgangen af 2022.

Tabel 3.4.2 - Medlemmernes RP7-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	966,0	34,0	Ikke relevant	1 000,0	938,4	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	938,4
Private medlemmer	966,0	34,0	Ikke relevant	1 000,0	21,9	808,9	23,0	Ikke relevant	853,8
I alt	1 932,0	68,0	Ikke relevant	2 000,0	960,3	808,9	23,0	Ikke relevant	1 792,2

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.4.14. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 966 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsaftaler under RP7-programmet. Ti år efter afslutningen af RP7-programmet mangler der stadig at blive udbetalt ca. 44,9 millioner euro (5 %) til projekter, der endnu ikke er afsluttet. Private medlemmer havde retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier på 914,2 millioner euro eller 94,6 % af det operationelle minimumsmål på

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

966 millioner euro. Af dette forpligtede beløb rapporterede de 831,9 millioner euro (dvs. 86 % af målet) ved udgangen af 2022.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.4.15. *Tabel 3.4.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.4.3 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	1 595,4	42,6	Ikke relevant	1 638,0	991,7	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	991,7
EFPIA and Associated Partners	1 595,4	42,6	Ikke relevant	1 638,0	36,3	854,0	224,0	Ikke relevant	1 114,3
I alt	3 190,8	85,2	Ikke relevant	3 276,0	1 028,0	854,0	224,0	Ikke relevant	2 106,0

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser er på niveau med deres bidragsmål

3.4.16. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer som fastlagt i underskrevne tilkudsftaler. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for det beløb på 1 452,1 million euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag på 1 595,4 millioner euro til underskrevne tilkudsftaler under Horisont 2020-programmet. Af dette forpligtede beløb skal ca. 484,8 millioner euro (33,4 %) betales i de kommende år vedrørende projekter, der endnu ikke er afsluttet. Samtidig havde private medlemmer og associerede partnere retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier på 1 499,4 millioner euro eller 94 % af minimumsmålet på 1 595,4 millioner euro. Af dette forpligtede beløb rapporterede de 1 078,9 millioner euro (dvs. 67,6 % af målet) ved udgangen af 2022.

Gennemførelsesgraden for 2022-budgettets betalinger til Horisont 2020-aktiviteter nåede op på 87 %

3.4.17. Med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter modtog fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter var på 87 % sammenlignet med 96 % i 2021.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.4.18. *Tabel 3.4.4* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.4.4 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD RTD)	1 169,8	30,2	1 200,0	1,4	Ikke relevant	Ikke relevant	1,4
Private medlemmer	969,8	30,2	1 000,0	1,4	0,0	0,0	1,4
Bidragende partnere	200,0	0,0	200,0	Ikke relevant	0,0	0,0	0,0
I alt	2 339,6	60,4	2 400,0	2,8	0,0	0,0	2,8

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA). IKAA må på fællesforetagendeplan ikke overstige 40 % af de private medlemmers samlede bidrag i naturalier.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.4.19. I 2022 ydede Kommissionen kun kontantbidrag på 1,4 millioner euro til fællesforetagendets administrationsomkostninger. Fællesforetagendet anmodede ikke om kontantbidrag til sine Horisont Europa-aktiviteter, da de to første Horisont Europa-indkaldelser, som blev iværksat i 2022, først vil blive afsluttet i 2023.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.4.20. Fællesforetagendet udførte efterfølgende revisioner af RP7-udgifter, mens Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste er ansvarlig for de efterfølgende revisioner af Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter. Fællesforetagendet rapporterede en repræsentativ fejlfrekvens på 2,1 % og en restfejlfrekvens på 0,8 % vedrørende sine RP7-udgifter samt en repræsentativ fejlfrekvens på 2,7 % og en restfejlfrekvens på 0,9 % vedrørende sine Horisont 2020-udgifter (afregninger og endelige betalinger)³⁸. I forbindelse med Horisont Europa-programmet er der endnu ikke foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.4.21. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-

³⁸ Fællesforetagendet IHI's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.1.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

betalinger afholdt i 2022³⁹. Vi fandt ingen fejl eller kontrolsvagheder hos de udvalgte støttemodtagere.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.4.22. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

---

³⁹ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2021	<p>Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendernes budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har IHI (og dets forgænger) endnu ikke betalt sådanne bidrag.</p> <p>I overensstemmelse med personalevedtægten⁴⁰ og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For IHI er satsen beregnet til 2,5 % (baseret på tal for 2021). Den enkelte basisretsakt fastsætter imidlertid, at administrationsomkostningerne skal dækkes ligeligt på årsbasis mellem EU og de andre medlemmer (baseret på tal for 2021). Eksistensen af disse modstridende</p>	<p>IHI betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige bidrag var baseret på Kommissionens vejledning.</p> <p>Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets</p>	Afsluttet

⁴⁰ Artikel 83a.

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		bestemmelser kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiell effekt.	ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.	

Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed (IHI)

Fællesforetagendets svar

3.4.11. Med hensyn til årsregnskabet for 2023 vil fællesforetagendet IHI finjustere præsentationen.

3.4.16. Det oprindelige bidragsmål blev reduceret efter aftale med Europa-Kommissionen. Opfyldelsesraten for det reducerede lovbestemte bidragsmål er 74 %.

3.5. Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Indledning

3.5.1. Fællesforetagendet for ren brint (CH), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁴¹. Fællesforetagendet CH erstattede og efterfulgte det fælles teknologiinitiativ vedrørende brændselsceller og brint, som blev oprettet i maj 2008 under det syvende rammeprogram for forskning (RP7) for perioden indtil den 31. december 2017⁴² (BCB 1) og forlænget i maj 2014 under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024⁴³ (BCB 2).

3.5.2. Fællesforetagendet CH er et offentlig-privat partnerskab om forskning og innovation vedrørende brint- og brændselscelleteknologier. Dets stiftende medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, industrisammenslutningen (Hydrogen Europe) og forskningssammenslutningen (Hydrogen Europe Research).

3.5.3. *Tabel 3.5.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.5.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	118,3	56,2	110 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	314,3	15,8	1 889 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	29	27	7 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

⁴¹ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁴² Rådets forordning (EF) nr. 521/2008 om oprettelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint.

⁴³ Rådets forordning (EU) nr. 559/2014 om oprettelse af fællesforetagendet for brændselsceller og brint 2.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

3.5.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i [tabel 3.5.1](#) afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer, som fællesforetagendet gennemfører. Fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022. Budgettet for 2022 omfatter derfor forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt i 2022, og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.5.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side [157](#) udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.5.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet CH's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁴⁴ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁴⁵, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

⁴⁴ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁴⁵ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.5.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet CH's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet CH's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.5.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet CH's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.5.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet CH's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.5.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.5.11. I fællesforetagendets årsregnskab for 2022 adskiller de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (EU og private medlemmer) sig betydeligt fra hinanden. Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side er suboptimal i fællesforetagendets 2022-årsregnskab, fordi det ikke giver oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter.

3.5.12. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Gennemførelsen af RP7-programmet

Fællesforetagendet nåede medlemmernes bidragsmål

3.5.13. *Tabel 3.5.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med RP7-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved udgangen af 2022.

Tabel 3.5.2 - Medlemmernes RP7-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	450,0	20,0	Ikke relevant	470,0	407,4	19,1	Ikke relevant	Ikke relevant	426,5
Private medlemmer	450,0	20,0	Ikke relevant	470,0	17,9	450,0	10,7	Ikke relevant	478,6
I alt	900,0	40,0	Ikke relevant	940,0	425,3	469,1	10,7	Ikke relevant	905,1

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.5.14. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for 425,8 millioner euro, dvs. 95 % af det maksimale operationelle EU-bidrag på 450 millioner euro til underskrevne tilskudsaftaler under RP7-programmet. Af dette forpligtede beløb skulle ca. 3 millioner euro (0,7 %) betales i 2023 i forbindelse med afslutningen af det sidste igangværende RP7-projekt. De private medlemmer havde ved udgangen af 2022 anmeldt

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

bidrag i naturalier svarende til minimumsmålet på 450 millioner euro, og bidragene var fuldt valideret af fællesforetagendet.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.5.15. *Tabel 3.5.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.5.3 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	646,0	19,0	Ikke relevant	665,0	573,1	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	573,1
Private medlemmer	76,0	19,0	285,0	380,0	14,8	51,7	47,3	1 039,0	1 152,8
I alt	722,0	38,0	285,0	1 045,0	587,9	51,7	47,3	1 039,0	1 725,9

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.5.16. Beløbet for de private medlemmers validerede bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter er lavt - 51,7 millioner euro (2021: 38,6 millioner euro) - fordi fællesforetagendet attesterer bidraget senere, når de endelige betalinger til Horisont 2020-projekterne foretages, og attesterne for årsregnskaberne skal foreligge.

Medlemmernes retlige forpligtelser er på niveau med deres bidragsmål

3.5.17. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer som fastlagt i underskrevne tilskudsftaler og kontrakter. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 646 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsftaler og kontrakter under Horisont Europa-programmet. Af dette forpligtede beløb skal ca. 88,5 millioner euro (13,7 %) betales i de kommende år vedrørende projekter og kontrakter, der endnu ikke er afsluttet. Samtidig havde de private medlemmer retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter på 190,5 millioner euro og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 1 039 millioner euro, dvs. 340,6 % af minimumsmålet på 361 millioner euro. Disse forpligtede beløb blev rapporteret fuldt ud ved udgangen af 2022.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Gennemførelsen af 2022-budgettets betalinger til Horisont 2020-aktiviteter blev forringet, idet støttemodtagerne blev udsat for stigende omkostninger og leveringsproblemer

3.5.18. Med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter modtog fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter var på 81 % (2021: 88 %), hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19-krisen og krigen i Ukraine. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.5.19. *Tabel 3.5.4* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.5.4 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD RTD)	969,8	30,2	1 000,0	80,0	Ikke relevant	Ikke relevant	80,0
Private medlemmer	969,8	30,2	1 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	1 939,6	60,4	2 000,0	80,0	0,0	0,0	80,0

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.5.20. I 2022 ydede Kommissionen kontantbidrag på 80 millioner euro, hvoraf fællesforetagendet brugte 47 millioner euro (59 %) til forfinansieringsbetalinger i forbindelse med de første tilskudsaftaler, der blev indgået under Horisont Europa-programmet. Evalueringen af 2022-indkaldelsen resulterede i, at fire emner, for hvilke der ikke var indsendt egnede forslag, blev trukket tilbage. Fællesforetagendet overførte det uudnyttede betalingsbudget på 33 millioner euro til 2023 med henblik på betaling af forfinansieringer i

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

forbindelse med nye tilskudsftaler, der efter planen skulle underskrives i begyndelsen af 2023.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2022

3.5.21. Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden for administrationsbudgettet (afsnit 2) lav, idet den var 62 % for forpligtelsesbevillingerne og 51 % for betalingsbevillingerne. Fællesforetagendet forklarede, at dette skyldtes suspensioner af betalinger i forbindelse med arrangementet "Hydrogen Week", det udskudte udbud vedrørende renovering af kontorbygningen og den forsinkede indgåelse af en vigtig rammeaftale om tjenesteydelser.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.5.22. Fællesforetagendet udførte efterfølgende revisioner af RP7-udgifter, mens Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste er ansvarlig for de efterfølgende revisioner af Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter. Fællesforetagendet udførte ikke efterfølgende revisioner af de endelige RP7-udgifter, der var afholdt i 2022, idet beløbene var ubetydelige. Som endelige fejlfrekvenser vedrørende RP7-udgifterne rapporterede det derfor den repræsentative fejlfrekvens på 2,0 % og den restfejlfrekvens på 1,1 %, som det konstaterede ved udgangen af 2021. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,9 % og en restfejlfrekvens på 0,9 %⁴⁶. I forbindelse med Horisont Europa-programmet blev der ikke foretaget nogen efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.5.23. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022⁴⁷. I ét tilfælde konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl i personaleomkostningerne, fordi støttemodtageren havde anmeldt arbejdstimer under ferieperioder og medtaget ikkestøtteberettigede supplerende lønomkostninger i de anmeldte omkostninger. I et andet tilfælde konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl i omkostninger, som støttemodtageren havde anmeldt for udstyr, som vedkommende ikke anvendte i rapporteringsperioden, og i personaleomkostninger, som ikke var blevet beregnet korrekt.

---

⁴⁶ Fællesforetagendet CH's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.1.1.

⁴⁷ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Bemærkninger om andre forhold

3.5.24. I henhold til [personalevedtægten](#)⁴⁸ og fællesforetagendets retningslinjer skal personaleudvalget udpege mindst ét medlem til udvælgelseskomitéen i forbindelse med eksterne ansættelsesprocedurer. Vi konstaterede, at udvælgelseskomitéen for den reviderede ansættelsesprocedure ikke omfattede et medlem udpeget af personaleudvalget. Dette skyldtes, at fællesforetagendet ikke kunne nedsætte et personaleudvalg trods flere indkaldelser af interessetilkendegivelser blandt de ansatte.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.5.25. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

---

⁴⁸ Artikel 9 i kombination med artikel 1a.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2021	<p>Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendernes budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har CH (og dets forgænger) endnu ikke betalt sådanne bidrag.</p> <p>I overensstemmelse med personalevedtægten⁴⁹ og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For CH er satsen beregnet til 2,9 % (baseret på tal for 2021). Den enkelte basisretsakt fastsætter imidlertid, at administrationsomkostningerne skal dækkes ligeligt på årsbasis mellem EU og de andre medlemmer. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser</p>	<p>CH betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige bidrag var baseret på Kommissionens vejledning.</p> <p>Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.</p>	Afsluttet

⁴⁹ Artikel 83a.

Fællesforetagendet for ren brint (CH)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiell effekt.		

Fællesforetagendets svar

3.5.11. Fællesforetagendet tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning og vil tage hånd om problemet i næste års årsregnskab.

3.5.23. I det første tilfælde vil fællesforetagendet bruge Revisionsrettens bemærkninger til yderligere at forbedre sin eksisterende risikobaserede kontrolstrategi i retning af forebyggende foranstaltninger, der kan anvendes på et specifikt lag af fællesforetagendets betalinger til mindre modtagere og nyttilkomne.

I det andet tilfælde er Revisionsrettens bemærkning relateret til en tidsforskel i omkostningernes støtteberettigelse. Fællesforetagendet havde, inden det godkendte betalingen, pålagt støttemodtageren at fjerne de relaterede omkostninger til udstyr fra de nuværende regnskaber. Forenklingsreglen for Horisont 2020 gør det imidlertid muligt for støttemodtagere at undlade at specificere de omkostninger, der ligger under tærsklen på 15 % for anmeldte personaleomkostninger. Omkostningerne til udstyr var derfor ikke alle fuldt synlige for fællesforetagendet. I fremtiden vil fællesforetagendet som en korrigerende foranstaltning pålægge sine støttemodtagere altid at medtage og specificere den fulde værdi af det dyreste udstyr.

3.5.24. På grund af covid-19-relaterede omstændigheder var det trods flere forsøg i de seneste to år ikke praktisk muligt at nedsætte et nyt personaleudvalg. Personaleudvalget blev dog allerede nedsat i begyndelsen af 2023 og har været fuldt funktionsdygtigt siden da.

3.6. Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)

Indledning

3.6.1. Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁵⁰. Fællesforetagendet KDT erstattede og efterfulgte fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab (ECSEL), som blev oprettet i maj 2014 under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024⁵¹. Fællesforetagendet ECSEL erstattede og efterfulgte den 26. juni 2014 European Nanoelectronics Initiative Advisory Council og Artemisfællesforetagendet.

3.6.2. Fællesforetagendet KDT er et offentlig-privat partnerskab med fokus på forskning og innovation inden for centrale digitale teknologier, der er af afgørende betydning for Europas konkurrencemæssige lederskab inden for den digitale økonomi, navnlig i sektoren for elektroniske komponenter og systemer. Dets stiftende medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, de [deltagende stater](#) og tre industrisammenslutninger (European Association on Smart System Integration, Association for European Nano Electronics Activities og Inside Industry Association), som repræsenterer interessenter inden for henholdsvis mikro- og nanoelektronik, intelligente integrerede systemer og indlejrede/cyberfysiske systemer.

3.6.3. I juli 2023 vedtog Rådet en ændringsforordning for at omdanne fællesforetagendet KDT til fællesforetagendet for mikrochips⁵². Ifølge ændringen er formålet med fællesforetagendet for mikrochips at fremme udviklingen af den næste generation af innovative halvlederteknologier og styrke den europæiske chipproduktionskapacitet under "Mikrochips til Europa-initiativet". Med henblik herpå vil EU's bidrag til fællesforetagendet stige fra 1,8 milliarder euro til 4,2 milliarder euro, hvoraf 2,7 milliarder euro skal finansieres af

---

⁵⁰ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁵¹ Rådets forordning (EU) nr. 561/2014 om oprettelse af fællesforetagendet ECSEL.

⁵² Rådets forordning (EU) 2023/1782 om ændring af forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa for så vidt angår fællesforetagendet for mikrochips.

Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)

Horisont Europa-programmet, og 1,5 milliarder euro skal finansieres af programmet for et digitalt Europa.

3.6.4. *Tabel 3.6.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.6.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	222,2	199,3	11 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	261,4	214,0	22 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	25	29	-14 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.6.5. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i *tabel 3.6.1* afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer, som fællesforetagendet gennemfører. Fællesforetagendet begyndte at iværksætte de første indkaldelser under Horisont Europa allerede ved udgangen af 2021. Budgettet for 2022 omfatter forpligtelsesbudgettet for de indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt i 2022, og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.6.6. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side **157** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.6.7. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet KDT's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁵³ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁵⁴, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.6.8. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet KDT's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet KDT's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

---

⁵³ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁵⁴ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.6.9. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet KDT's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.6.10. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet KDT's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.6.11. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.6.12. I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program. Regnskabet oplyser desuden ikke om de deltagende staters bidrag til fællesforetagendet.

3.6.13. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.6.14. *Tabel 3.6.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.6.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Skønnede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD CNECT)	1 169,7	15,3	Ikke relevant	1 185,0	1 158,6	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	1 158,6
Private medlemmer	1 617,5	40,0	Ikke relevant	1 657,5	24,3	406,5	1 172,5	Ikke relevant	1 603,3
Deltagende stater ⁽²⁾	1 170,0	Ikke relevant	Ikke relevant	1 170,0	495,3	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	495,3
I alt	3 957,2	55,3	Ikke relevant	4 012,5	1 678,2	406,5	1 172,5	Ikke relevant	3 257,2

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

(2) De deltagende stater betaler deres bidrag direkte til støttemodtagerne. Disse kontantbidrag er ikke fremlagt i fællesforetagendets årsregnskab.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

De fleste af de private medlemmers bidrag i naturalier er endnu ikke valideret

3.6.15. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer inden for rammerne af tilskudsaftaler. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 1 169,7 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsaftaler under Horisont 2020-programmet. Af dette forpligtede beløb skal ca. 139,2 millioner euro (11,9 %) betales i de kommende år vedrørende projekter, der endnu ikke er afsluttet.

3.6.16. Ved udgangen af 2022 blev de private medlemmers potentielle endelige bidrag i naturalier til operationelle Horisont 2020-aktiviteter af fællesforetagendet anslået til 1 579 millioner euro, dvs. 97,6 % af minimumsmålet på 1 617,5 millioner euro. Fællesforetagendet kan først beregne og validere de private medlemmers bidrag i naturalier, når alle betalinger er foretaget af både fællesforetagendet og de deltagende stater, og alle afsluttende projektcertifikater og relaterede attester for årsregnskaberne er modtaget. Eftersom kun et begrænset antal Horisont 2020-projekter var afsluttet ved udgangen af 2022, udgjorde de validerede bidrag i naturalier fra industrien 406,5 millioner euro (25 % af målet).

3.6.17. På grundlag af de finansieringsbeslutninger vedrørende forslagsindkaldelserne fra 2014 til 2020, der blev truffet af fællesforetagendets repræsentantskab for de offentlige myndigheder, anslog vi, at de deltagende stater ved udgangen af 2022 havde undertegnet

Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)

kontraktlige forpligtelser til et beløb af 1 106,2 millioner euro (95 % af målet). Af dette beløb anmeldte de samlede finansielle bidrag på 495,3 millioner euro, som de betalte direkte til de nationale støttemodtagere under de Horisont 2020-projekter, de støttede. Forskellen skyldes, at de deltagende stater først godkender og rapporterer deres omkostninger til fællesforetagendet efter afslutningen af de Horisont 2020-projekter, de støtter.

Gennemførelsen af 2022-budgettets betalinger til Horisont 2020-aktiviteter blev forringet, idet støttemodtagerne blev udsat for stigende omkostninger og leveringsproblemer

3.6.18. Med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter modtog fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter faldt til 74 % (2021: 85 %), hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes de problemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19. For et betydeligt antal igangværende Horisont 2020-projekter blev de tekniske aktiviteter forsinket, enten på grund af mangel på chipmaterialer, eller fordi personalet ikke kunne få adgang til udviklings- og testfaciliteterne. Disse projekter måtte derfor ændres eller forlænges, og de endelige betalinger blev udsat til 2023.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmerne

3.6.19. *Tabel 3.6.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.6.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i den enkelte basisretsakt)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽²⁾	Skønnede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD CNECT)	1 773,7	26,3	1 800,0	171,7	Ikke relevant	Ikke relevant	171,7
Private medlemmer	2 484,8	26,3	2 511,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Deltagende stater ⁽¹⁾	1 773,7	Ikke relevant	1 773,7	0,0	Ikke relevant	Ikke relevant	0,0
I alt	6 032,2	52,6	6 084,8	171,7	0,0	0,0	171,7

(1) De deltagende stater betaler deres bidrag direkte til støttemodtagerne. Disse kontantbidrag er ikke fremlagt i fællesforetagendets årsregnskab.

(2) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)

3.6.20. Ved udgangen af 2022 havde Kommissionen ydet kontantbidrag på 171,7 millioner euro, hvoraf fællesforetagendet havde brugt 42,3 millioner euro (25 %) til forfinansieringsbetalinger i forbindelse med de første tilskudsftaler, der blev indgået under Horisont Europa-programmet.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2022

3.6.21. Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets administrationsbudget (afsnit 2) lav, nemlig 63 %. Ifølge fællesforetagendets beretning om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning for 2022 skyldtes dette hovedsagelig udsættelsen af indførelsen af IT-værktøjerne til brug for den centrale forvaltning af finansielle bidrag og de reducerede kommunikationsaktiviteter.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.6.22. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,6 % og en restfejlfrekvens på 0,8 %⁵⁵. I forbindelse med Horisont Europa-programmet er der endnu ikke foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.6.23. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022⁵⁶. Vi fandt ingen fejl eller kontrolsvagheder hos de udvalgte støttemodtagere.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.6.24. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

---

⁵⁵ Fællesforetagendet KDT's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.1.1.

⁵⁶ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2021	<p>Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendernes budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har KDT (og dets forgænger) endnu ikke betalt sådanne bidrag.</p> <p>I overensstemmelse med personalevedtægten⁵⁷ og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For KDT er satsen beregnet til 50,1 % (baseret på tal for 2021). Den enkelte basisretsakt fastsætter imidlertid, at administrationsomkostningerne skal dækkes ligeligt på årsbasis mellem EU og de andre medlemmer. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiel effekt.</p>	<p>KDT betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige bidrag var baseret på Kommissionens vejledning.</p> <p>Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.</p>	Afsluttet

Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
2	2021	Fællesforetagendets behov for yderligere ressourcer til at implementere det planlagte system til central forvaltning af finansielle bidrag er hverken vurderet af Kommissionen eller medregnet i fællesforetagendets oprindelige overslag over de nødvendige personaleressourcer til gennemførelse af Horisont Europa-programmet.	Foranstaltningerne ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde.	Afsluttet

---

⁵⁷ Artikel 83a.

Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier (KDT)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
3	2021	Med Kommissionens forslag om ændring af den enkelte basisretsakt ⁵⁸ vil KDT blive omdannet til det fremtidige fællesforetagende for mikrochips. Ifølge forslaget skal fællesforetagendet gennemføre projekter for ca. 10,9 milliarder euro under FFR for 2021-2027 og ansætte yderligere 19 personer for at nå op på de planlagte 50 vedtægtsomfattede ansatte i 2025. Eftersom fællesforetagendet kun havde 29 ansatte ved udgangen af 2021, kan arbejdet med at ansætte nye medarbejdere give betydelige personalemæssige udfordringer oven i arbejdet med de nye administrative og operationelle processer, der skal fastlægges.	Ved udgangen af 2022 faldt antallet af vedtægtsomfattede ansatte i fællesforetagendet til 25 ud af de 30 stillinger, der var blevet foreslået i stillingsfortegnelsen for 2022.	Udestående

⁵⁸ Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa for så vidt angår fællesforetagendet for mikrochips, COM(2022) 47 final.

Fællesforetagendets svar

3.6.12. I forbindelse med fremtidige årsregnskaber vil fællesforetagendet KDT overveje at forbedre disse oplysninger, navnlig med hensyn til sammenligningen med de respektive programmets lovbestemte mål. I den forbindelse vil fællesforetagendet arbejde sammen med de andre fællesforetagender om en standardudformning af årsregnskabet. Desuden vil de ønskede oplysninger også fremgå af beretningen om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning.

3.6.16. I henhold til artikel 16, stk. 3, litra c), i Rådets forordning om fællesforetagendet KDT udgør de private medlemmers bidrag i naturalier de samlede omkostninger, som er afholdt af de private medlemmer, med fradrag af finansielle bidrag fra fællesforetagendet KTD og de deltagende stater. Da de deltagende stater ikke indregner de faktiske omkostninger eller betalinger, før projekterne er afsluttet, kan de private medlemmer kun give et skøn over bidragene i naturalier.

3.6.18. Gennemførelsesgraden under 2022-budgettet med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter faldt, fordi støttemodtagerne stod over for stigende omkostninger og leveringsproblemer som følge af covid-19.

3.7. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Indledning

3.7.1. Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁵⁹. Fællesforetagendet CBE erstattede og efterfulgte fællesforetagendet for biobaserede industrier (BBI), som blev oprettet i maj 2014 under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024⁶⁰.

3.7.2. Fællesforetagendet CBE er et offentlig-privat partnerskab med fokus på forskning og innovation til sikring af en bæredygtig og konkurrencedygtig sektor for cirkulære biobaserede industrier. Dets stiftende medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og industrielle partnere repræsenteret ved Bio-based Industries Consortium.

3.7.3. *Tabel 3.7.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.7.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	80,3	174,8	-54 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	264,2	5,3	4 885 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	26	22	18 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.7.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i *tabel 3.7.1* afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer, som fællesforetagendet gennemfører. Fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022. Budgettet for 2022 omfatter derfor forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt i 2021 og 2022.

⁵⁹ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁶⁰ Rådets forordning (EU) nr. 560/2014 om oprettelse af fællesforetagendet BBI.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.7.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side 157 udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.7.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet CBE's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁶¹ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁶², for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.7.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet CBE's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet CBE's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

---

⁶¹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁶² Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.7.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet CBE's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.7.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet CBE's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.7.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.7.11. I fællesforetagendets årsregnskab for 2022 adskiller de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (EU og private medlemmer) sig betydeligt fra hinanden. Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side er suboptimal i fællesforetagendets 2022-årsregnskab, fordi det ikke giver oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

3.7.12. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.7.13. *Tabel 3.7.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.7.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning og afgørelser)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter ⁽¹⁾	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽²⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Skønnede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD RTD)	815,8	19,2	Ikke relevant	835,0	770,3	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	770,3
Private medlemmer	475,3	19,2	2 235,5	2 730,0	22,5	65,9	67,6	1 797,9	1 953,9
I alt	1 291,1	38,4	2 235,5	3 565,0	792,8	65,9	67,6	1 797,9	2 724,2

(1) Mål for EU's og de private medlemmers kontantbidrag nedsat med 140 millioner euro. Mål for de private medlemmers bidrag i naturalier som fastsat i fællesforetagendets årlige arbejdsprogrammer.

(2) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat. Minimumsmålbeløbet for private medlemmer blev forhøjet fra 1 755 millioner euro til 2 235,5 millioner euro for at nå den samlede minimumsbidragsforpligtelse på mindst 2 730 millioner euro.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.7.14. Beløbet for de validerede private medlemmers bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter var fortsat lavt - 65,9 millioner euro - fordi fællesforetagendet først attesterer disse bidrag, når de endelige betalinger til Horisont 2020-projekterne afholdes, og attesterne for årsregnskaberne skal foreligge.

De private medlemmer vil ikke nå deres bidragsmål for operationelle aktiviteter ved afslutningen af programmets gennemførelse

3.7.15. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 815,8 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsaftaler under Horisont 2020-programmet. Af dette forpligtede beløb skal ca. 94 millioner euro (11,5 %) betales i de kommende år vedrørende projekter, der endnu ikke er afsluttet.

3.7.16. De private medlemmer havde ved udgangen af 2022 retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier og finansielle bidrag til fællesforetagendets operationelle aktiviteter til

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

en værdi af 258,4 millioner euro, dvs. 54 % af det vejledende mål på 475,3 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets vedtagne årlige arbejdsprogrammer. Af dette forpligtede beløb rapporterede de 154,7 millioner euro (dvs. 32,5 % af målet) ved udgangen af 2022. I 2022 måtte fællesforetagendet annullere ca. 8,2 millioner euro i undertegnede projekter på grund af en uforudset afslutning af et Horisont 2020-flagskibsprojekt og suspension af flere andre projekter. Eftersom alle forslagsindkaldelserne under Horisont 2020 var afsluttet ved udgangen af 2020, vil fællesforetagendet ikke nå det vejledende mål for de private medlemmers bidrag til dets operationelle aktiviteter før programperiodens udløb. Fællesforetagendet anfører, at det opfyldte de operationelle mål vedrørende sine forslagsindkaldelser under Horisont 2020, men denne betydelige reduktion af de private medlemmers bidrag udgør en risiko for den samlede gennemførelse af dets del af Horisont 2020-programmet.

3.7.17. For at sikre, at de private medlemmers samlede bidragsmål på 2 730 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets oprettelsesforordning, nås inden programperiodens udløb, opjusterede fællesforetagendet sit mål for private medlemmers bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter til 2 235,5 millioner euro. Ved udgangen af 2022 rapporterede de private medlemmer et samlet beløb for bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 1 797,9 millioner euro (73,8 % af det nye mål), men med hensyn til 658 millioner euro, dvs. 37 % af det rapporterede beløb, var atteringsprocessen ikke afsluttet. For at mindske fællesforetagendets risiko for ikke at nå det nye mål for bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter inden programmets udløb foreslog Bio-based Industries Consortium i november 2022 fællesforetagendets bestyrelse at godkende yderligere investeringer fra de private medlemmer på 416 millioner euro til supplerende aktiviteter i 2023.

Gennemførelsen af 2022-budgettets betalinger til Horisont 2020-aktiviteter blev forringet, idet støttemodtagerne blev udsat for stigende omkostninger og leveringsproblemer

3.7.18. Med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter modtog fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020. Gennemførelsesgraden for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter faldt til 65 % (2021: 85 %), hvilket ifølge fællesforetagendet skyldtes de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19-krisen og krigen i Ukraine. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.7.19. *Tabel 3.7.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.7.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Skønnede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD RTD)	976,5	23,5	1 000,0	0,8	Ikke relevant	Ikke relevant	0,8
Private medlemmer	976,5	23,5	1 000,0	0,8	0,0	0,0	0,8
I alt	1 953,0	47,0	2 000,0	1,7	0,0	0,0	1,7

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.7.20. I 2022 gennemførte fællesforetagendet kun 47 % af sit forpligtelsesbudget til projekter under den første betydelige Horisont Europa-indkaldelse på 120 millioner euro, som det havde iværksat tidligere på året.

3.7.21. I 2022 ydede Kommissionen og de private medlemmer hver et kontantbidrag på 0,8 millioner euro til fællesforetagendets administrationsomkostninger. Fællesforetagendet anmodede ikke om kontantbidrag til sine Horisont Europa-aktiviteter, da det først forventede at afslutte den første Horisont Europa-indkaldelse, som det havde iværksat i begyndelsen af 2022, i første halvdel af 2023.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2022

3.7.22. Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets lønudbetalingsbudget (afsnit 1) lav, nemlig 55 %. Ifølge fællesforetagendet skyldtes dette, at ansættelseskontrakterne for de medarbejdere, der blev ansat i 2022, trådte i kraft med forsinkelse.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.7.23. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 1,9 % og en restfejlfrekvens

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

på 1,2 %⁶³. I forbindelse med Horisont Europa-programmet er der endnu ikke foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.7.24. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022⁶⁴. I ét tilfælde konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl som følge af overanmeldte personaleomkostninger, fordi støttemodtageren ændrede beregningsmetoden for timesatsen i løbet af regnskabsåret og medtog ikkestøtteberettigede pensionsomkostninger og bonusser i de anmeldte omkostninger.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.7.25. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

---

⁶³ Fællesforetagendet CBE's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.2.

⁶⁴ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2020, 2021	<p>I henhold til fællesforetagendets oprettelsesforordning skal industrimedlemmerne yde et kontantbidrag på mindst 182,5 millioner euro til fællesforetagendets driftsomkostninger. Industrimedlemmernes kontantbidrag til fællesforetagendets driftsomkostninger forblev imidlertid på et lavt niveau, nemlig 3,3 millioner euro. Som følge heraf reducerede Kommissionen sit mål for kontantbidrag til fællesforetagendet med 140 millioner euro.</p> <p>De private medlemmer havde ved udgangen af 2021 retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier og finansielle bidrag til en værdi af 266,5 millioner euro, dvs. 56 % af det vejledende mål på 475,3 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets vedtagne årlige arbejdsprogrammer. Eftersom alle forslagsindkaldelserne under Horisont 2020 var afsluttet ved udgangen af 2020, vil fællesforetagendet ikke nå det vejledende mål for de private medlemmers bidrag før programperiodens udløb.</p>	<p>For så vidt angår situationen ved udgangen af 2022 henvises til punkt 3.7.16.</p> <p>CBE holdt de private medlemmers kontantbidrag til fællesforetagendets driftsomkostninger på et lavt niveau, nemlig 3,3 millioner euro.</p>	Udestående

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
2	2021	<p>Ved udgangen af 2021 rapporterede industrimedlemmerne, at deres bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter udgjorde i alt 1 646,5 millioner euro, dvs. 74 % af målet på 2 225,4 millioner euro. Med hensyn til 715,6 millioner euro, dvs. 43 % af det rapporterede beløb, var attesteringsprocessen imidlertid ikke afsluttet. De private medlemmers tilsagn kan begrænse risikoen for, at fællesforetagendet ikke når målet for bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter før Horisont 2020-programmets udløb.</p>	<p>For så vidt angår situationen ved udgangen af 2022 henvises til punkt 3.7.17.</p> <p>Med henblik på at sikre, at målet nås før programmets udløb, godkendte fællesforetagendets bestyrelse i februar 2022, at industrimedlemmerne investerer yderligere 658 millioner euro i 2022-aktiviteter, der er tæt forbundet med fællesforetagendets strategiske mål.</p>	Udestående

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
3	2021	<p>Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendernes budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har CBE (og dets forgænger) endnu ikke betalt sådanne bidrag.</p> <p>I overensstemmelse med personalevedtægten⁶⁵ og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For CBE er satsen beregnet til 2,3 % (baseret på tal for 2021). Den enkelte basisretsakt fastsætter imidlertid, at administrationsomkostningerne skal dækkes ligeligt på årsbasis mellem EU og de andre medlemmer. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiel effekt.</p>	<p>CBE betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige bidrag var baseret på Kommissionens vejledning.</p> <p>Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.</p>	Afsluttet

Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa (CBE)

Fællesforetagendets svar

3.7.11. CBE tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning og vil behandle spørgsmålet i næste års årsregnskab.

3.7.14. CBE tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning og vil behandle spørgsmålet i næste års årsregnskab.

3.7.16. Fællesforetagendet CBE anerkender, at bidragene i naturalier fra private medlemmer til dets operationelle aktiviteter er meget begrænsede. Denne situation kan delvis forklares med åbenheden i fællesforetagendets indkaldelser, hvor også ikke-medlemmer af BIC kan ansøge om tilskud fra BBI uden nogen forpligtelse til at støtte fællesforetagendet med bidrag i naturalier. Antallet af udvalgte ansøgere fra BIC faldt til et minimum ved de sidste tre indkaldelser, hvilket medførte et betydeligt fald i bidragene i naturalier.

3.8. Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

Indledning

3.8.1. Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail), beliggende i Bruxelles, blev i november 2021 oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031⁶⁶. Fællesforetagendet EU-Rail erstattede og efterfulgte fællesforetagendet Shift2Rail (S2R), som blev oprettet i juni 2014 under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024⁶⁷.

3.8.2. Fællesforetagendet EU-Rail er et offentlig-privat partnerskab, der fokuserer på forskning og innovation i jernbanesektoren. Dets stiftende medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, og partnere fra jernbaneindustrien (f.eks. producenter af jernbanemateriel, jernbanevirksomheder, infrastrukturforvaltere og forskningscentre).

3.8.3. *Tabel 3.8.1* viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.8.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	180,8	68,4	164 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	171,4	13,6	1 160 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	28	19	47 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.8.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i *tabel 3.8.1* afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer. Fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022. Budgettet for 2022 omfatter derfor forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt i 2022, og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger.

⁶⁶ Rådets forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa.

⁶⁷ Rådets forordning (EU) nr. 642/2014 om oprettelse af fællesforetagendet Shift2Rail.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.8.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side 157 udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.8.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet EU-Rails regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁶⁸ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁶⁹, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.8.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet EU-Rail's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet EU-Rails finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

⁶⁸ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁶⁹ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.8.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet EU-Rail's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.8.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet EU-Rail's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.8.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.8.11. I fællesforetagendets årsregnskab for 2022 adskiller de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (EU og private medlemmer) sig betydeligt fra hinanden. Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side er suboptimal i fællesforetagendets 2022-årsregnskab, fordi det ikke giver oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter.

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

3.8.12. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet

3.8.13. *Tabel 3.8.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.8.2 - Medlemmernes Horisont 2020-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽¹⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD MOVE)	384,5	13,5	0,0	398,0	383,8	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	383,8
Private medlemmer	336,5	13,5	120,0	470,0	11,7	253,2	67,5	244,0	576,4
I alt	721,0	27,0	120,0	868,0	395,5	253,2	67,5	244,0	960,2

(1) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

Medlemmernes retlige forpligtelser er på niveau med deres bidragsmål

3.8.14. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer som fastlagt i underskrevne tilkudsftaler og kontrakter. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 384,5 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilkudsftaler og kontrakter under Horisont 2020-programmet. Af dette forpligtede beløb skal ca. 68,2 millioner euro (18 %) betales i de kommende år vedrørende projekter, der endnu ikke er afsluttet. Samtidig havde de private medlemmer retligt forpligtet sig til at yde bidrag i naturalier til fællesforetagendets operationelle aktiviteter på 320,7 millioner euro og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter på 244 millioner euro, dvs. 123,7 % af minimumsmålet på 456,5 millioner euro. Disse forpligtede beløb blev rapporteret ved udgangen af 2022.

Gennemførelsen af 2022-budgettets betalinger til Horisont 2020-aktiviteter blev forringet, idet støttemodtagerne blev udsat for stigende omkostninger og leveringsproblemer

3.8.15. Med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter modtog fællesforetagendet ingen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2021. I 2022 faldt gennemførelsesgraden for

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter, inklusive uudnyttede og omfordelte aktionsbevillinger, til 47 % (2021: 61 %). Ifølge fællesforetagendet skyldtes det de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne oplevede som følge af covid-19-krisen og krigen i Ukraine. Derfor måtte de fleste Horisont 2020-projekter forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet

3.8.16. *Tabel 3.8.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont Europa-programmet og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.8.3 - Medlemmernes Horisont Europa-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽¹⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD RTD)	576,0	24,0	600,0	108,9	Ikke relevant	Ikke relevant	108,9
Private medlemmer	576,0	24,0	600,0	3,5	0,0	4,5	8,0
I alt	1 152,0	48,0	1 200,0	112,4	0,0	4,5	116,9

(1) Består af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP) og bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter (IKAA).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.8.17. I 2022 ydede Kommissionen kontantbidrag på 108,9 millioner euro. Fællesforetagendet havde på vellykket vis afsluttet de første to forslagsindkaldelser under Horisont Europa-programmet og næsten fuldt ud anvendt det operationelle bidrag på 107,5 millioner euro til forfinansiering af de første tilskudsftaler, der var indgået under programmet.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.8.18. Med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifter er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Med hensyn til Horisont 2020-udgifterne (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,2 % og en restfejlfrekvens

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

på 1,3 %⁷⁰. I forbindelse med Horisont Europa-programmet er der endnu ikke foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.8.19. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022⁷¹. I ét tilfælde konstaterede og kvantificerede vi en alvorlig fejl, der skyldtes overanmeldelse af personaleomkostninger, idet støttemodtageren havde medtaget indirekte omkostninger i beregningsgrundlaget for omkostningskategoriens enhedspriser. Sådanne omkostninger er imidlertid dækket af den faste takst på 25 % for indirekte omkostninger.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.8.20. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i *bilaget*.

---

⁷⁰ Fællesforetagendet EU-Rails konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.1.

⁷¹ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2021	<p>Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendernes budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har EU-Rail (og dets forgænger) endnu ikke betalt sådanne bidrag.</p> <p>I overensstemmelse med personalevedtægten⁷² og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For EU-Rail er satsen beregnet til 3,8 % (baseret på tal for 2021). Den enkelte basisretsakt fastsætter imidlertid, at administrationsomkostningerne skal dækkes ligeligt på årsbasis mellem EU og de andre medlemmer. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser</p>	<p>EU-Rail betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen.</p> <p>Beregningen af det årlige bidrag var baseret på Kommissionens vejledning.</p> <p>Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de</p>	Afsluttet

⁷² Artikel 83a.

Fællesforetagendet for Europas jernbaner (EU-Rail)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiell effekt.	modstridende bestemmelser.	
2	2021	I 2021 faldt gennemførelsesgraden for fællesforetagendets aktionsbudget, inklusive uudnyttede og omfordelte aktionsbevillinger, til 61 % (2020: 76 %). Denne situation skyldtes hovedsagelig den ringe kvalitet af støttemodtagernes tekniske rapporter og behovet for yderligere dokumentation til bekræftelse af, at projektresultaterne var nået, men den skyldtes også, at forsinkelser hos en enkelt støttemodtager påvirker udbetalingen af hele det faste beløb.	For så vidt angår situationen ved udgangen af 2022 henvises til punkt 3.8.15 . I 2022 udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan for at forbedre støttemodtagernes regnskabsaflæggelse.	Udestående

Fællesforetagendets svar

3.8.11. Fællesforetagendet tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning og vil tage hånd om problemet i næste års årsregnskab.

3.8.15. Som anført i sidste års årsberetning blev der givet projektforlængelser på grund af virkningerne af covid-19-pandemien. I nogle tilfælde var støttemodtagerne nødt til at revidere utilstrækkelige tekniske rapporter/projektleverancer eller fremlægge yderligere dokumentation for projektresultater. Det var derfor nødvendigt at udsætte nogle mellemliggende og endelige betalinger under fællesforetagendets Horisont 2020-programdagsorden, men gennemførelsen af programmet følger fortsat tidsplanen for udgangen af 2024. For bedst muligt at afbøde forsinkelserne i de tekniske aktiviteter i 2021 og som bekræftet i 2022 gennemførte fællesforetagendet sammen med sine private medlemmer en handlingsplan for gennemførelse af betalinger på 36,6 millioner euro. Denne handlingsplan, som er ved at blive gennemført, blev godkendt af fællesforetagendets bestyrelse i april 2023 og revideret i juni 2023. Dens succes afhænger også af, om projekterne kan give de forventede kvalitetsresultater.

3.9. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Indledning

3.9.1. Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC), beliggende i Luxembourg, blev i oktober 2018 oprettet for perioden indtil den 31. december 2026⁷³. I juli 2021 vedtog Rådet en ny oprettelsesforordning, som forlængede fællesforetagendets levetid og udvidede dets ansvarsområde under den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027 indtil den 31. december 2033⁷⁴.

3.9.2. Fællesforetagendet EuroHPC er et offentlig-privat partnerskab, som gør det muligt at samle ressourcer fra EU, deltagende stater og private medlemmer til udvikling og idriftsættelse af højtydende databehandling i Europa. Dets medlemmer er EU, repræsenteret ved Kommissionen, de **deltagende stater** og tre private medlemmer, nemlig den europæiske teknologiplatform for HPC-værdi, sammenslutningen Big Data Value Association og European Quantum Industry Consortium.

3.9.3. **Tabel 3.9.1** viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.9.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	629,9	348,2	81 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	1 374,5	753,4	82 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	23	15	53 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

3.9.4. Ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget som vist i **tabel 3.9.1** afhænger i høj grad af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer, som fællesforetagendet gennemfører. Fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet og programmet for et digitalt

⁷³ Rådets forordning (EU) 2018/1488 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling.

⁷⁴ Rådets forordning (EU) 2021/1173 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling og om ophævelse af forordning (EU) 2018/1488.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Europa i 2022. Budgettet for 2022 omfatter derfor forpligtelsesbudgettet for de første forslagsindkaldelser og kontrakter planlagt under disse programmer i 2022 og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.9.5. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side **157** udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.9.6. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁷⁵ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁷⁶, for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.9.7. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende

⁷⁵ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁷⁶ Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

billede af fællesforetagendet EuroHPC's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.9.8. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.9.9. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet EuroHPC's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

3.9.10. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Utilstrækkelige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau

3.9.11. I fællesforetagendets årsregnskab for 2022 adskiller de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (EU og private medlemmer) sig betydeligt fra hinanden. Dette skyldes, at EU's kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret. Behandlingen af forskellen mellem de bogførte EU-kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side er suboptimal i fællesforetagendets 2022-

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

årsregnskab, fordi det ikke giver oplysninger om medlemmernes retlige forpligtelser ved årets udgang som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter.

3.9.12. I sit årsregnskab for 2022 giver fællesforetagendet ikke vigtige oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau, selv om dette er relevant for at informere fuldt ud om fællesforetagendets resultater ved årets udgang. Navnlig sammenligner fællesforetagendet ikke de bidrag, som det under hvert program modtog fra hver medlemskategori frem til årets udgang, med de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program.

3.9.13. I det følgende viser vi en oversigtstabel over medlemmernes bidrag pr. program i 2022.

Gennemførelsen af Horisont 2020-programmet og Connecting Europe-faciliteten 1 (CEF 1)

3.9.14. *Tabel 3.9.2* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med Horisont 2020-programmet og CEF 1 og sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved valideringen og rapporteringen ved udgangen af 2022.

Tabel 3.9.2 - Medlemmernes Horisont 2020- og CEF 1-relaterede bidrag (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)				Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)				
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	Supplerende aktiviteter ⁽²⁾	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter	I alt
EU (GD CNECT) ⁽¹⁾	526,0	10,0	Ikke relevant	536,0	377,0	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	377,0
Deltagende stater ⁽³⁾	476,0	10,0	Ikke relevant	486,0	124,8	0,0	38,0	Ikke relevant	162,8
Private medlemmer ⁽³⁾	420,0	2,0	Ikke relevant	422,0	0,0	0,0	11,0	Ikke relevant	11,0
I alt	1 422,0	22,0	Ikke relevant	1 444,0	501,8	0,0	49,0	Ikke relevant	550,8

(1) EU's finansielle bidrag omfatter 100 millioner euro fra CEF 1.

(2) Supplerende aktiviteter ligger uden for Revisionsrettens revisionsmandat.

(3) Den nye oprettelsesforordning ophævede forpligtelsen for deltagende stater og private medlemmer til at bidrage til administrationsomkostningerne.

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

De private medlemmer vil ikke nå deres minimumsbidragsmål ved afslutningen af programmets gennemførelse

3.9.15. For at give et fuldstændigt billede af fællesforetagendets resultater i forbindelse med Horisont 2020-programmet og CEF 1 er det også nødvendigt at tage højde for det aktuelle niveau af operationelle forpligtelser, der påhviler dets medlemmer som fastlagt i underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter. Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet indgået forpligtelser for hele det beløb på 526 millioner euro, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter under Horisont 2020-programmet og

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

CEF 1. Af dette beløb skal ca. 266,3 millioner euro (50,6 %) betales i de kommende år vedrørende projekter, der endnu ikke er afsluttet.

3.9.16. Ved udgangen af 2022 havde de deltagende stater indgået kontraktlige forpligtelser for 447,3 millioner euro vedrørende fællesforetagendets Horisont 2020- og CEF 1-aktiviteter. Vedrørende disse forpligtelser anmeldte de finansielle bidrag til fællesforetagendet på 124,8 millioner euro til de præexascalasupercomputere, som fællesforetagendet selv indkøber, og bidrag i naturalier på 38 millioner euro til værtsenhedernes driftsomkostninger. Derudover betalte de deltagende stater 48,2 millioner euro direkte til kontrahenterne vedrørende de petaskalassupercomputere, der indkøbes af fællesforetagendet og de deltagende stater i fællesskab. Den resterende difference mellem forpligtelserne og de anmeldte bidrag skyldes, at de deltagende stater først bogfører og rapporterer deres omkostninger til fællesforetagendet, når de støttede Horisont 2020-projekter er afsluttet.

3.9.17. Ved udgangen af 2022 havde de private medlemmer imidlertid kun forpligtet sig til og rapporteret om bidrag i naturalier på 11 millioner euro til Horisont 2020-projekter, langt under det minimumsmål på 420 millioner euro, som er fastsat i fællesforetagendets oprettelsesforordning, og som de private medlemmer skal nå inden programmets afslutning. Vi konstaterede, at fællesforetagendets nuværende finansieringsordninger vedrørende dets tilskudsforanstaltninger kun giver private medlemmer mulighed for at yde bidrag i naturalier til én projektype (innovationsprojekter, hvor 30 % af projektomkostningerne dækkes). Derfor nåede fællesforetagendets ordninger for finansiering af tilskudsforanstaltninger ikke op på det bidrag i naturalier fra private medlemmer, som er fastsat i fællesforetagendets oprettelsesforordning vedrørende Horisont 2020-programmet.

Gennemførelsen af Horisont Europa-programmet, programmet for et digitalt Europa og Connecting Europe-faciliteten 2 (CEF 2)

3.9.18. *Tabel 3.9.3* giver en oversigt over bidragsmålene for fællesforetagendets medlemmer i forbindelse med forskningsprogrammerne under FFR for 2021-2027 og

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

sammenholder dem med de medlemsbidrag (kontantbidrag og bidrag i naturalier), der blev bogført ved udgangen af 2022.

Tabel 3.9.3 - Medlemmernes bidrag vedrørende Horisont Europa-programmet, programmet for et digitalt Europa og CEF 2 (i millioner euro)

Medlemmer	Medlemsbidrag (som fastsat i oprettelsesforordning)			Medlemsbidrag (pr. 31.12.2022)			
	Operationelle aktiviteter	Administrationsomkostninger	I alt	Kontantbidrag	Validerede bidrag i naturalier ⁽²⁾	Rapporterede, men ikke validerede bidrag i naturalier	I alt
EU (GD CNECT) ⁽¹⁾	2 989,3	92,0	3 081,3	338,0	Ikke relevant	Ikke relevant	338,0
Deltagende stater	2 989,3	0,0	2 989,3	63,2	0,0	0,0	63,2
Private medlemmer	900,0	0,0	900,0	0,0	0,0	0,0	0,0
I alt	6 878,6	92,0	6 970,6	401,2	0,0	0,0	401,2

(1) EU's finansielle bidrag består af a) op til 900 millioner euro fra Horisont Europa-programmet, b) op til 1 981,3 millioner euro fra programmet for et digitalt Europa og c) op til 200 millioner euro fra CEF 2.

(2) Består udelukkende af bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter (IKOP).

Kilde: Revisionsretten, baseret på data fra fællesforetagendet og dets oprettelsesforordning.

3.9.19. I juli 2021 vedtog Rådet EuroHPC's nye oprettelsesforordning. I henhold til denne forordning skal fællesforetagendet gennemføre projekter til en værdi af 7 milliarder euro, hvoraf 3 milliarder euro skal komme fra de deltagende stater, og 900 millioner euro skal komme fra de private medlemmer i form af kontantbidrag og bidrag i naturalier. Dette udgør en betydelig stigning i forhold til det foregående FFR-program på ca. 1,4 milliarder euro (jf. [tabel 3.9.2](#)). Da fællesforetagendets finansieringsordninger (jf. punkt [3.9.17](#)) forbliver uændrede under FFR for 2021-2027, er der en høj risiko for, at det ikke vil nå de private medlemmers bidragsmål i henhold til den nye oprettelsesforordning.

Den langvarige anskaffelsesproces for supercomputere medførte forsinkelser og lav gennemførelse af driftsbudgettet for 2022

3.9.20. Fællesforetagendets langvarige proces for anskaffelse af supercomputere påvirkede i væsentlig grad gennemførelsen af driftsbudgettet. Gennemførelsesgraden for forpligtelses- og betalingsbevillingerne til aktionsudgifter var på henholdsvis 79 % og 24 %. Den lavere gennemførelsesgrad for forpligtelsesbevillingerne til aktionsudgifter skyldtes, at fællesforetagendet ikke kunne indgå en vigtig samlet forpligtelse i forbindelse med en aftale om lokaler til exaskalacomputere på grund af forsinkelser i forhandlingsprocessen med den deltagende stat og værtskonsortiet. Hovedårsagerne til den lave gennemførelsesgrad for betalingsbevillingerne til aktionsudgifter var forsinkelser i færdiggørelsen af præexaskalacomputere, som forhindrede gennemførelse af mellemliggende betalinger vedrørende fællesforetagendets driftstilskud, forsinkelser i forbindelse med indkøbet af supercomputere, som forhindrede de relaterede forfinansieringsbetalinger, udsættelse af CEF 2-indkaldelsen vedrørende hyperkonnektivitet til 2023 på grund af behovet for en

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

forundersøgelse og forsinkelser i støttemodtagernes omkostningsanmeldelser vedrørende igangværende forskningsaktiviteter.

Lav gennemførelse af administrationsbudgettet for 2022

3.9.21. I 2022 gennemførte fællesforetagendet kun 45 % af sine forpligtelsesbevillinger til administrationsudgifter og 37 % af sine betalingsbevillinger til administrationsudgifter. Hovedårsagerne til den lave gennemførelsesgrad var, at fællesforetagendet ikke kunne gennemføre sin ambitiøse rekrutteringsplan for 2022, og at det ikke i tilstrækkelig grad tog højde for omfordelingen af de betydelige uudnyttede betalingsbevillinger fra de foregående år, da det planlagde sit budget for 2022.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

3.9.22. Med hensyn til udgifter, der medfinansieres af Horisont 2020 og Horisont Europa, er det Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste, der er ansvarlig for de efterfølgende revisioner. Med hensyn til de medfinansierede Horisont 2020-udgifter (afregninger og endelige betalinger) rapporterede fællesforetagendet en repræsentativ fejlfrekvens på 2,3 % og en restfejlfrekvens på 1,9 %⁷⁷. I fællesforetagendets system for intern kontrol er der endnu ikke planlagt specifikke efterfølgende revisioner af CEF-medfinansierede udgifter til anskaffelse af supercomputere. I forbindelse med Horisont Europa-programmet er der endnu ikke foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024.

3.9.23. Med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede vi på støttemodtagerniveau en tilfældigt udvalgt stikprøve af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022⁷⁸. I ét tilfælde konstaterede vi en ikkekvantificerbar systemisk svaghed i støttemodtagerens tidsregistreringssystem.

Bemærkninger om andre forhold

Fællesforetagendet opfyldte ikke sit rekrutteringsmål for 2022

3.9.24. Med henblik på at udnytte ca. 7 milliarder euro under den nye FFR for 2021-2027 fik fællesforetagendet i slutningen af 2021 tildelt 39 nye stillinger, som skal besættes senest i

---

⁷⁷ Fællesforetagendet EuroHPC's konsoliderede årlige aktivitetsrapport for 2022, kapitel 4.1.

⁷⁸ Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

2023 (30 inden udgangen af 2022 og yderligere ni inden udgangen af 2023). Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet imidlertid kun øget sit personale fra 15 til 23 ansatte. På grundlag af de ansættelsesprocedurer, der blev iværksat i 2022, havde fællesforetagendet i midten af 2023 ansat yderligere 12 medarbejdere. Ansættelsesprocedurerne vedrørende stillingerne som strategi- og forvaltningschef samt administrations- og finanschef blev først iværksat i henholdsvis slutningen af 2022 og første halvdel af 2023.

3.9.25. Kommissionens Interne Revisionstjeneste (IAS) foretog kun en begrænset gennemgang af fællesforetagendets forvaltning af menneskelige ressourcer i 2022. Med hensyn til rekrutteringsplanlægningen blev det i gennemgangen rapporteret, at fællesforetagendet manglede en dokumenteret analyse af ressourcebehovene, som var baseret på en solid forudgående vurdering af arbejdsbyrden, så det bedre kunne prioritere de planlagte ansættelser. Som reaktion herpå udarbejdede fællesforetagendet i december 2022 en handlingsplan, som IAS anså for at være passende.

3.9.26. Fællesforetagendet opfyldte ikke sit mål om at ansætte 30 nye medarbejdere inden udgangen af 2022, herunder to ledere, og er stadig bagud med hensyn til at nå sit rekrutteringsmål på 39 nye medarbejdere inden udgangen af 2023.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.9.27. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2020	Ved udgangen af 2020 havde fællesforetagendet hverken udviklet pålidelige procedurer for validering og attestering af bidrag i naturalier eller indført en passende regnskabsprocedure for bogføring af disse bidrag i naturalier. I denne situation er det ikke muligt for fællesforetagendet at forvalte, overvåge og rapportere om opnåelsen af minimumsniveauet for bidrag i naturalier.	I 2022 prioriterede fællesforetagendet ikke at gennemføre attesterings- og regnskabsprocedurer for bidrag i naturalier, da disse procedurer først skal foretages, når de igangværende Horisont 2020-projekter er afsluttet.	Udestående
2	2021	Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendets budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har EuroHPC endnu ikke betalt sådanne bidrag.	EuroHPC betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for 2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige bidrag var baseret på Kommissionens vejledning.	Afsluttet

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		I overensstemmelse med personalevedtægten ⁷⁹ og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For EuroHPC er satsen beregnet til 41,2 %. EuroHPC's vedtægter fastsætter imidlertid, at fællesforetagendets administrationsomkostninger skal dækkes 100 % af EU. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiel effekt.	Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.	
3	2021	Ved udgangen af 2021 havde de private medlemmer kun rapporteret bidrag i naturalier til en værdi af 4,2 millioner euro. Der er derfor en høj risiko for, at fællesforetagendet ikke vil have nået sin oprettelsesforordnings mål om bidrag på 420 millioner euro fra private medlemmer, når tilskudsprojekterne er gennemført.	Ved udgangen af 2022 var de private medlemmers bidrag kun steget til 11 millioner euro (jf. punkt 3.9.15-3.9.17).	Udestående
4	2021	I 2021 var gennemførelsesgraden for fællesforetagendets forpligtelses- og betalingsbevillinger til aktionsudgifter (afsnit 3)	I 2022 påvirkede fællesforetagendets langvarige proces for	Udestående

⁷⁹ Artikel 83a.

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		henholdsvis 2 % og 47 %. Den meget lave udnyttelse af forpligtelsesbevillingerne skyldtes hovedsagelig, at fællesforetagendet først blev oprettet under FFR for 2021-2027 i juli 2021, og at Kommissionens og de deltagende staters overførsel af 700 millioner euro til fællesforetagendet først fandt sted i december 2021. Forsinkelser hos værtsenheder og problemer vedrørende levering af væsentlige komponenter bidrog også til den lave gennemførelsesgrad.	anskaffelse af supercomputere i væsentlig grad gennemførelsen af driftsbudgettet (jf. punkt 3.9.20).	
5	2020, 2021	Hvad angår forpligtelses- og betalingsbevillingerne til administrationsudgifter (afsnit 1 og 2) skal det bemærkes, at fællesforetagendet ved udarbejdelsen af sit administrationsbudget ikke tog tilstrækkelig hensyn til omfordelingen af de betydelige uudnyttede betalingsbevillinger fra tidligere år. Hertil kommer, at fællesforetagendet under alle budgetafsnit undlod at udnytte de omfordelte budgetbevillinger fra tidligere år før årets nye bevillinger.	Denne situation fortsatte i 2022 (jf. punkt 3.9.21).	Udestående
6	2020, 2021	I 2020 udarbejdede fællesforetagendet en handlingsplan med henblik på i 2021 at gennemføre de resterende foranstaltninger vedrørende de 17 principper i Kommissionens ramme for intern	Handlingsplanen for 2020 var endnu ikke gennemført ved udgangen af 2022. I 2023 blev der ansat en	Udestående

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		kontrol. Grundet manglen på administrativt nøglepersonale var der imidlertid adskillige vigtige foranstaltninger vedrørende intern kontrol, der ikke blev godkendt inden for handlingsplanens frister i 2021. Forsinkelsen af disse tiltag øgede risikoen vedrørende fællesforetagendets interne kontrol i 2021.	ansvarlig for intern kontrol, som overvåger dette.	
7	2021	Fællesforetagendets behov for yderligere ressourcer til at implementere det planlagte system til central forvaltning af finansielle bidrag er hverken vurderet af Kommissionen eller medregnet i fællesforetagendets oprindelige overslag over de nødvendige personaleressourcer til gennemførelse af fællesforetagendets nye forsknings- og innovationsdagsorden.	Foranstaltningerne ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde.	Afsluttet
8	2020, 2021	Den usikre personalesituation i fællesforetagendet, som vi konstaterede i 2020, forværredes. I henhold til den nye oprettelsesforordning fra juli 2021 blev fællesforetagendet udvidet betydeligt og vil skulle udnytte midler for over 7 milliarder euro under den nye FFR for 2021-2027. Til dette formål skal det ansætte 39 ekstra medarbejdere senest i 2023. Eftersom fællesforetagendet kun havde 15 ansatte	Ved udgangen af 2022 havde fællesforetagendet ansat yderligere otte medarbejdere, men det opfyldte ikke sit mål om at ansætte 30 nye medarbejdere inden udgangen af 2022. Det er	Udestående

Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling (EuroHPC)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		<p>(4 midlertidigt ansatte og 11 kontraktansatte) ved udgangen af 2021, giver arbejdet med at ansætte nye medarbejdere betydelige personalemæssige udfordringer oven i arbejdet med de nye administrative og operationelle processer, der skal fastlægges. Endelig kan den høje andel af kontraktansatte resultere i en betydelig personaleudskiftning i den nærmeste fremtid, hvilket yderligere øger presset på fællesforetagendets usikre personalesituation.</p>	<p>således langt bagud med hensyn til at nå sit rekrutteringsmål på 39 nye medarbejdere inden udgangen af 2023 (jf. punkt 3.9.24-3.9.26).</p> <p>Andelen af kontraktansatte var fortsat høj, nemlig 70 %, ved udgangen af 2022.</p>	
9	2020, 2021	<p>Fællesforetagendet havde endnu ikke iværksat en procedure med henblik på ansættelse af en administrations- og finanschef. Derudover havde fællesforetagendet kun én erfaren projektmedarbejder, som forberedte og forvaltede alle infrastrukturprojekter, og én anden erfaren medarbejder, som forvaltede aktionerne i forbindelse med forslagsindkaldelserne under Horisont 2020 og Horisont Europa. Manglen på nøglepersonale kan indvirke negativt på fællesforetagendets forretningskontinuitet og opfyldelsen af dets mål i betragtning af behovet for højt kvalificeret personale med meget specifik viden.</p>	<p>Ansættelsesprocedurerne vedrørende stillingerne som strategi- og forvaltningschef samt administrations- og finanschef blev først iværksat i henholdsvis slutningen af 2022 og første halvdel af 2023 (jf. punkt 3.9.24-3.9.26).</p>	Udestående

Fællesforetagendets svar

3.9.11. EuroHPC tager Revisionsrettens bemærkning til efterretning og vil behandle spørgsmålet i næste års årsregnskab.

3.9.21. EuroHPC vil gerne understrege, at den sene vedtagelse af den nye oprettelsesforordning gjorde det umuligt for fællesforetagendet at gennemføre sin ambitiøse rekrutteringsplan.

3.9.23. EuroHPC har gennemført følgende afbødende foranstaltninger. Det har anmodet om, at støttemodtageren fremover fremlægger detaljeret dokumentation for forvaltning af menneskelige ressourcer og ansættelseskontrakter for alle projekter ved de periodiske indberetninger, i den endelige betaling afregner forskellen mellem den indberettede indsats og den dokumenterede indsats, og udfører yderligere kontroller, hvis det skønnes nødvendigt.

Fællesforetagendet under Euratom

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

3.10. Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Indledning

3.10.1. Det europæiske fællesforetagende for den internationale termonukleare forsøgsreaktor (ITER) og [fusionsenergiudvikling \(F4E\)](#) blev i april 2007 oprettet for en periode på 35 år⁸⁰. En af fællesforetagendets hovedopgaver er at levere Det Europæiske Atomenergifællesskabs (Euratoms) bidrag til Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER (ITER-IO), der er ansvarlig for gennemførelsen af ITER-projektet. De vigtigste fusionsanlæg er beliggende i Cadarache i Frankrig, men fællesforetagendet ligger i Barcelona.

3.10.2. Dets stiftende medlemmer er Euratom, repræsenteret ved Europa-Kommissionen, og Euratoms medlemsstater.

3.10.3. [Tabel 3.10.1](#) viser fællesforetagendets nøgletal.

Tabel 3.10.1 - Fællesforetagendets nøgletal

	2022	2021	Variation
Disponibelt betalingsbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	844,0	764,8	10 %
Disponibelt forpligtelsesbudget (millioner euro) ⁽¹⁾	981,2	1 069,9	-8 %
Ansatte i alt pr. 31. december ⁽²⁾	436	441	-1 %

(1) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på det indeværende års budget, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

(2) Tjenestemænd, midlertidigt ansatte, kontraktansatte og udstationerede nationale eksperter.

Kilde: Data fra fællesforetagendet.

Oplysninger til underbygning af revisionserklæringen

3.10.4. Vores revisionsmetode, grundlaget for vores erklæring, den øverste og den daglige ledelses ansvar og revisors ansvar for revision af regnskaberne og de underliggende

⁸⁰ Rådets beslutning 2007/198/Euratom om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling og om tilståelse af fordele til det.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

transaktioner er beskrevet i afsnit 3.1. Underskriften på side 157 udgør en integrerende del af erklæringen.

Revisionsrettens revisionserklæring til Europa-Parlamentet og Rådet - den uafhængige revisors beretning

Erklæring

3.10.5. Vi har:

- a) revideret fællesforetagendet F4E's regnskaber, som omfatter årsregnskabet⁸¹ og beretningerne om budgetgennemførelsen⁸², for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, og
- b) efterprøvet lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for disse regnskaber, i overensstemmelse med artikel 287 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Regnskabernes rigtighed

Erklæring om regnskabernes rigtighed

3.10.6. Det er vores opfattelse, at fællesforetagendet F4E's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt giver et retvisende billede af fællesforetagendet F4E's finansielle stilling pr. 31. december 2022 og af resultaterne af dets transaktioner, pengestrømme og bevægelser på nettoaktiver i det afsluttede regnskabsår, i overensstemmelse med dets finansforordning og de regnskabsregler, som Kommissionens regnskabsfører har fastlagt. Disse er baseret på de internationalt anerkendte regnskabsstandarder, der anvendes i den offentlige sektor.

---

⁸¹ Årsregnskabet omfatter balancen, resultatopgørelsen, pengestrømsopgørelsen, opgørelsen over bevægelser på nettoaktiver samt en oversigt over væsentlige regnskabspraksis og andre forklarende noter.

⁸² Beretningerne om budgetgennemførelsen omfatter de beretninger, der sammenfatter alle budgettransaktionerne, og de forklarende noter.

Lovligheden og den formelle rigtighed af de transaktioner, der ligger til grund for regnskaberne

Indtægter

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de indtægter, der ligger til grund for regnskaberne

3.10.7. Det er vores opfattelse, at de indtægter, der ligger til grund for fællesforetagendet F4E's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Betalinger

Erklæring om lovligheden og den formelle rigtighed af de betalinger, der ligger til grund for regnskaberne

3.10.8. Det er vores opfattelse, at de betalinger, der ligger til grund for fællesforetagendet F4E's regnskaber for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. december 2022, i alt væsentligt er lovlige og formelt rigtige.

Supplerende oplysninger

3.10.9. Uden at drage erklæringen i punkt **3.10.6-3.10.8** i tvivl gør vi opmærksom på, at det i punkt **3.10.12-3.10.14** angives, at F4E i sit årsregnskab for 2022 giver et overslag over de samlede omkostninger vedrørende opfyldelsen af sine leveringsforpligtelser med hensyn til ITER-projektet ("Estimate at Completion"), som anslås til 19,1 milliard euro (i 2022-priser). Dette 2022-overslag over omkostningerne ved afslutningen er imidlertid stadig baseret på milepæle og omkostningsantagelser for 2016 og vil skulle revideres betydeligt, når ITER-projektets nye referencescenario og krav er udarbejdet, godkendt af ITER-Rådet og formelt meddelt F4E.

3.10.10. Vi henleder opmærksomheden på punkt d) i årsregnskabets "Introduction": "Impact of international situation", som beskriver, hvilke konsekvenser covid-19-pandemien og angrebskrigen mod Ukraine har haft for F4E's aktiviteter.

3.10.11. Bemærkningerne i det følgende rejser ikke tvivl om vores erklæring.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Bemærkninger om overslaget over omkostningerne ved afslutningen vedrørende ITER

3.10.12. På grundlag af det nuværende referencescenario for ITER fra november 2016 omfatter fællesforetagendets overslag over de samlede omkostninger vedrørende opfyldelsen af sine leveringsforpligtelser med hensyn til ITER-projektet (overslaget over omkostningerne ved afslutningen) fællesforetagendets omkostninger vedrørende anlægs- og driftsfasen frem til 2035 samt dekommissionerings- og deaktiveringsfasen frem til 2042. Ved udgangen af 2022 beregnede fællesforetagendet disse samlede omkostninger til 19,1 milliard euro (i 2022-priser). Dette beløb er summen af de samlede afholdte betalinger frem til udgangen af 2022-9,2 milliarder euro - og de anslåede fremtidige betalinger - beregnet til 9,9 milliarder euro (i 2022-priser).

3.10.13. I november 2022 nåede det 31. ITER-Råd til enighed om en ajourføring af referencescenariet. På sit 32. møde den 21.-22. juni 2023 pålagde rådet ITER's generaldirektør at fremlægge et forslag til ajourført ITER-referencescenario med henblik på gennemgang og godkendelse i 2024.

3.10.14. På grund af den langvarige proces med ajourføringen af det nuværende ITER-referencescenario fra 2016 er de langsigtede planlægningsoverslag som oplyst i årsregnskabet for 2022 (herunder overslaget over omkostningerne ved afslutningen) stadig baseret på milepæle og omkostningsantagelser fra 2016. Disse overslag vil imidlertid skulle revideres betydeligt, når ITER-projektets nye referencescenario og krav er udarbejdet, godkendt af ITER-Rådet og formelt meddelt F4E.

Bemærkninger om budgetforvaltningen

Gennemførelsen af driftsbudgettet for 2022

3.10.15. I 2022 gennemførte F4E 72 % af sit forpligtelsesbudget og 91 % af sit betalingsbudget. Ved et ændringsbudget reducerede fællesforetagendet imidlertid driftsbetalingsbudgettet med 92 millioner euro, og det overførte endvidere 9,5 millioner euro fra driftsbetalingsbudgettet til administrationsbudgettet (løn) for at finansiere betalingerne til Kommissionen vedrørende sine pensionsforpligtelser.

3.10.16. De lave gennemførelsesgrader skyldtes opbremsningen i de operationelle aktiviteter i både ITER-IO og F4E, hovedsagelig på grund af eftervirkningerne af covid-19-krisen, angrebskrigen mod Ukraine og nylige problemer vedrørende den tekniske projektering i forbindelse med ITER-projektets nuværende monteringsfase.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Svagheder i gennemførelsen af administrationsbudgettet for 2022

3.10.17. F4E's administrationsbudget er etableret som ikkeopdelte bevillinger. Budgetforpligtelser vedrørende administrative kontrakter og forpligtelser, for hvilke der ikke er foretaget betalinger ved årets udgang, kan derfor fremføres til betaling i det følgende år.

3.10.18. Ved udgangen af 2022 var gennemførelsesgraden lav, nemlig 63 % for årets administrative udgifter (afsnit 2). Samtidig var procentsatsen for bortfaldne forpligtelser, der var fremført fra det foregående år, høj, idet den lå på 20 % i gennemsnit.

Bemærkninger om forvaltnings- og kontrolsystemer

Ustabilitet i den øverste ledelse

3.10.19. Fællesforetagendets øverste ledelse befandt sig ved udgangen af 2022 i en betydelig overgangsfase. Fratrædelsen af F4E's direktør i juni 2022 og udnævnelsen af F4E's chef for afdelingen for bredere tilgange som ITER-IO's generaldirektør i september 2022 medførte ændringer på fire af de syv poster i fællesforetagendets øverste ledelse. I 2022 blev tre stillinger i den øverste ledelse (herunder direktørposten) midlertidigt besat ved interne overflytninger, og yderligere én blev besat med en nyansat medarbejder. Hertil kom, at to ledere (chefen for den kommercielle afdeling og chefen for ITER-programafdelingen) gik på pension ved udgangen af august 2023. Denne situation udgør en øget risiko vedrørende F4E's forsvarlige forvaltning og kontinuitet på et tidspunkt, hvor det er nødvendigt med erfarne ledende medarbejdere til at gennemføre de nye ITER-referencescenarier, som vil få stor indvirkning på F4E's aktiviteter, og som forventes at blive godkendt i 2024.

Svagheder i fællesforetagendets risikostyringssystem

3.10.20. Trods omfattende risikostyring i F4E afspejlede dets seneste risikovurdering ikke de risici vedrørende væsentlige begivenheder, som allerede var blevet identificeret og påvirkede dets aktiviteter i anden halvdel af 2022. Det gjaldt bl.a. ændringerne i den øverste ledelse, opbremsningen i de operationelle aktiviteter, som havde ført til en lavere budgetgennemførelsesgrad, indkøbsproblemerne og den forventede revision af ITER-referencescenariet. Denne situation udgør en trussel mod den rettidige og hensigtsmæssige beslutningstagning i F4E's øverste ledelse og kan have en negativ indvirkning på fællesforetagendets opfyldelse af sine projektmilepæle.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Svagheder i fællesforetagendets kontraktforvaltning

3.10.21. I 2013 indgik F4E en kontrakt på 500 millioner euro om projektering, udstyr og installation vedrørende ITER's nukleare og ikkenukleare bygninger. I december 2020 iværksatte F4E og ITER-IO en strategisk udviklingsplan som reaktion på bekymringer vedrørende de stigende omkostninger til projektering og udstyrstjenester vedrørende nukleare bygninger og utilfredshed med kontrahentens fremskridt og effektivitet i relation til det resterende arbejde på de ikkenukleare bygninger. Planen omhandlede alternative indkøbsstrategier, f.eks. med iværksættelse af et nyt udbud vedrørende udstyrstjenester eller overførsel af det resterende arbejde til andre kontrahenter, og vurderede de potentielle konsekvenser med hensyn til omkostningsplanen og tidsplanen for levering. I februar 2021 indgav kontrahenten en omkostningsanmeldelse til F4E på i alt 150 millioner euro for projektering og udstyrstjenester vedrørende nukleare bygninger, og i september 2021 fulgte endnu en omkostningsanmeldelse på 30 millioner euro for det resterende arbejde på de ikkenukleare bygninger. Fællesforetagendet hyrede eksterne juridiske eksperter til at analysere mulighederne for at gøre brug af alternative indkøbsstrategier. På grundlag af de juridiske eksperters risikoanalyse og feedback indgik fællesforetagendets direktør forlig med kontrahenten om betaling af 75 millioner euro for projektering og udstyrstjenester vedrørende nukleare bygninger, og fællesforetagendet betalte dette beløb i slutningen af 2022. Med hensyn til arbejdet på de ikkenukleare bygninger ønskede F4E derimod ikke at indgå forlig, hvorefter kontrahenten åbnede en tvist.

3.10.22. Vores analyse af dokumentationen vedrørende kontraktens gennemførelse afslørede svagheder i fællesforetagendets forvaltning af denne kontrakt. Navnlig havde F4E ikke korrekt vurderet effekten af pålagte kontraktændringer og af væsentlige regelbrud i kontrahentens tidsplanlægning for gennemførelsen af kontrakten. Dette førte til forskellige fortolkninger og uenighed mellem parterne med hensyn til arbejdets omfang, tidsplaner og projektkrav. De juridiske eksperter konkluderede desuden, at fællesforetagendet på grund af de relevante kontraktbestemmelers formulering ikke kunne opsige kontrakten med henblik på selv at udføre det resterende arbejde eller sørge for, at det blev udført af andre kontrahenter. Kontrahentens mangelfulde tidsplanlægning og fraværet af projektdokumentation hos F4E bevirkede, at fællesforetagendet ikke klart kunne påvise kontrahentens ansvar. Disse svagheder har i alvorlig grad påvirket opfyldelsen af kontraktens mål og kan - hvis de ikke adresseres - også påvirke andre af F4E's operationelle aktiviteter, da der som følge af ITER-projektets ajourførte referencescenario kan være behov for betydelige ændringer af de nuværende komplekse kontrakter.

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

3.10.23. En oversigt over de korrigerende foranstaltninger, der er truffet som reaktion på vores bemærkninger fra tidligere år, vises i [bilaget](#).

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Bilag - Opfølgning på tidligere års bemærkninger

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
1	2019	Fællesforetagendet vurderes årligt af et eksternt ekspertpanel. Ekspertpanelet identificerede flere problemer og risici vedrørende den øverste ledelse og virksomhedskulturen. Hvis denne situation ikke løses, kan den indvirke negativt på personalets performance.	Bemærkningerne vedrører F4E's årlige vurderingsrapport for 2019 (8. vurderingsrapport). I 2022 havde F4E gennemført anbefalingerne vedrørende F4E's ledelsesudfordring.	Afsluttet
2	2019	På grund af stillingsfortegnelsens begrænsninger for så vidt angår vedtægtsomfattet personale bruger F4E i stigende grad kontraktansatte eller eksterne ressourcer. I 2019 nåede niveauet for disse ressourcer allerede op på omkring 62 % af fællesforetagendets vedtægtsomfattede personale. Situationen udgør betydelige risici for fællesforetagendet for så vidt angår bevarelse af nøglekompetencer, uklar regnskabsføring, potentielle retstvister og lavere personaleeffektivitet som følge af decentraliseret ledelse.	I 2022 nedsatte fællesforetagendet en arbejdsgruppe, der skulle vurdere den store brug af eksterne ressourcer, med henblik på bedre at planlægge behovene herfor og retfærdiggøre dem i højere grad. I stillingsfortegnelsen for 2023 blev fællesforetagendets vedtægtsomfattede personale styrket med ti yderligere stillinger til midlertidigt ansatte, og 15 stillinger til kontraktansatte blev omdannet til stillinger til	Udestående

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
			midlertidigt ansatte. De identificerede risici vil blive adresseret i fællesforetagendets projekt vedrørende eksterne tjenesteydere, som forventes afsluttet inden udgangen af 2023. I 2023 begyndte fællesforetagendet også at arbejde med udvikling af en personaleplanlægningsfunktion og med en generel revision af sin personalepolitik. Den type projektaktiviteter og den arbejdsbyrde, der p.t. er forbundet med fællesforetagendets aktiviteter, kræver ikke desto mindre betydelig støtte fra eksterne tjenesteydere.	
3	2021	Fællesforetagenderne har siden januar 2016 skullet betale en del af arbejdsgiverbidraget til EU-pensionsordningen. Da Kommissionen hverken har taget højde for disse udgifter i fællesforetagendets budgetter eller formelt har anmodet om betalingerne, har F4E endnu ikke betalt sådanne bidrag.	F4E betalte det relevante arbejdsgiverbidrag til EU-pensionsordningen for perioden 2017-2022 efter at være blevet faktureret af Kommissionen. Beregningen af det årlige bidrag	Afsluttet

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		I overensstemmelse med personalevedtægten ⁸³ og Kommissionens vejledning bør det årlige arbejdsgiverbidrag for hvert fællesforetagende beregnes som en procentdel af ikke-EU-delen af fællesforetagendets samlede indtægter. For F4E er satsen beregnet til ca. 20 %. F4E's vedtægter fastsætter imidlertid, at de årlige medlemskontingenters samlede beløb ikke må være større end 10 % af fællesforetagendets årlige administrationsomkostninger. Eksistensen af disse modstridende bestemmelser kan føre til forskellige fortolkninger med forskellig finansiell effekt.	var baseret på Kommissionens vejledning. Bemærkningen betragtes derfor som afsluttet. Det ligger uden for fællesforetagendets ansvarsområde at foretage yderligere foranstaltninger vedrørende de modstridende bestemmelser.	
4	2021	I 2020 og 2021 var de fleste af fællesforetagendets kritiske aktivitetsområder omfattet af de regelmæssige årlige vurderinger, der foretages af eksterne eksperter, og af intensive interne revisioner.	I 2022 blev der ikke iværksat en ny årlig vurdering af F4E. Ved udgangen af 2022 havde F4E gennemført 50 % af anbefalingerne i den 9. og 25 % af	Udestående

⁸³ Artikel 83a.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		<p>Gennemførelsen af afhjælpende foranstaltninger for at adressere konstaterede risici og reagere på revisioner og vurderinger øgede den administrative byrde, uden at det kunne dokumenteres, at de ekstra kontroller var effektive eller havde forbedret systemet.</p>	<p>anbefalingerne i den 10. årlige vurdering.</p> <p>Med hensyn til IAS' revisioner gennemførte F4E alle udestående anbefalinger i 2022 med undtagelse af to vigtige anbefalinger vedrørende projektstyring og metoder, som blev gennemført i første kvartal af 2023.</p>	
5	2021	<p>I november 2021 strejkede F4E's personale. Ifølge interne og eksterne ledelsesvurderinger og adskillige interne spørgeundersøgelser var hovedårsagerne til det forringede arbejdsmiljø i fællesforetagendet mangler i den øverste ledelse (f.eks. ugenomsigtig og dysfunktionel beslutningstagning og mangelfuld social dialog). Den uforholdsmæssigt store brug af eksternt personale øgede desuden udfordringerne og risiciene vedrørende arbejdsmiljøet. Kommissionen fremførte, at den årlige</p>	<p>Den 10. årlige vurderingsrapport indeholdt to anbefalinger om fællesforetagendets personaleforvaltning. I 2022 godkendte fællesforetagendets bestyrelse en handlingsplan for gennemførelsen af disse anbefalinger. Fællesforetagendet gennemførte den første anbefaling om en forbedret profil for direktøren i juni 2023 og forventer at afslutte gennemførelsen af den anden anbefaling om styrkelse af stillinger inden udgangen af 2023. I</p>	Udestående

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Sekvensnummer	År, hvor Revisionsrettens bemærkning blev fremsat	Revisionsrettens bemærkning (resumé)	Korrigerende foranstaltninger og/eller anden relevant udvikling (resumé)	Status for Revisionsrettens bemærkning (udestående/afsluttet)
		vurdering af F4E for 2022 udelukkende ville fokusere på personaleforvaltningsspørgsmål.	2023 afsluttede fællesforetagendets fælles arbejdsgruppe sin analyse af dets arbejdsmiljø og iværksatte en opfølgning på spørgeundersøgelsen om psykosociale risici.	

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

Fællesforetagendets svar

3.10.18. F4E vil gerne bemærke, at den gennemsnitlige sats på 20 % for bortfaldne administrative forpligtelser fremført fra 2021 til 2022 hovedsageligt skyldtes de foreløbige budgetmæssige forpligtelser. Den endelige gennemførelsesgrad for det endelige administrative budget for 2021 var 98,5 % ved udgangen af 2022, hvilket svarede til de foregående år.

3.10.19. Det skal bemærkes, at de fungerende chefer for afdelingerne for henholdsvis ITER-levering og bredere tilgange og chefen for afdelingen for projektstyring er ledende medarbejdere med de færdigheder og den viden og erfaring, som er krævet for at udføre deres opgaver. Men som "fungerende" har de måske ikke været fuldt ud i stand til at håndtere forandringer med et mellemlangt perspektiv.

3.10.20. F4E er ved at implementere en ny ramme for hurtig konsolidering i forbindelse med risikosammenfatning og øget synlighed af porteføljerisikostyringsaktiviteter. Den første rapportering heraf på alle forvaltningsniveauer i F4E fandt sted i juni/juli 2023.

- Forsinkelser i udbud: De relaterede risici indfanges i risikoregistrene på projekt-/programniveau snarere end på indkøbsstyringsniveau.
- Etableringen af et nyt referencescenarie for ITER-IO kan påvirke leveringen i naturalier (F4E-projekter) eller Euratoms kontantbidrag til ITER-IO:
  - Levering i naturalier bør registreres i risikoregistret på projektniveau. Der er også mulighed for at reducere risikoomfanget, jf. "Hot Cell".
  - Euratoms kontantbidrag til ITER-IO: Ejeren af denne risiko er Euratom i sin egenskab af medlem af ITER-Rådet. Denne risiko er heller ikke med i det overslag over omkostningerne ved afslutningen, der er forelagt F4E's bestyrelse.

3.10.22. F4E har allerede truffet foranstaltninger for at sikre, at de problemer, der opstod under gennemførelsen af denne kontrakt, ikke gentager sig. For det første var dette en af F4E's første FIDIC-kontrakter⁸⁴, og denne kontrakttype anvendes kun i forbindelse med bygningsprogrammet. Da F4E blev opmærksom på svaghederne i forbindelse med håndtering af forsinkelser, skærpede fællesforetagendet kontraktbestemmelserne i den nye standardkontrakt. F4E er desuden undervejs med en workshop for F4E-medarbejdere, der

---

⁸⁴ FIDIC-kontrakter er tekniske aftaler, der regulerer byggeprojekter. De er blandt de mest anvendte kontrakter inden for den internationale entreprenørbranche og udvikles og offentliggøres af Fédération internationale des ingénieurs-conseils (FIDIC), som er en international standardiseringsorganisation inden for bygningsteknologi og rådgivende ingeniørvirksomhed.

Det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling (F4E)

arbejder med juridisk, kommerciel og teknisk forvaltning og projektstyring, for at øge deres bevidsthed om betydningen af korrekt planlægningsstyring i forbindelse med håndtering af ændringer og krav fra alle interessenter og for yderligere at forbedre kontraktbestemmelserne og praksis og processer for forvaltning af tidsplaner. Dette tiltag, som skal være gennemført inden udgangen af 2023, forventes at forbedre F4E's planlægningsstyringsværktøjer yderligere og øge de ressourcer, der er afsat til dette.

Vedtaget af Afdeling IV, der ledes af Mihails Kozlovs, medlem af Revisionsretten, i Luxembourg den 26. september 2023.

På Revisionsrettens vegne

Tony Murphy
Formand

Forkortelser

BBI	Fællesforetagendet for biobaserede industrier
BCB	Fællesforetagendet for brændselsceller og brint
CA	Fællesforetagendet for ren luftfart
CBE	Fællesforetagendet for et cirkulært biobaseret Europa
CEF	Connecting Europe-faciliteten
CH	Fællesforetagendet for ren brint
CS	Fællesforetagendet Clean Sky
ECCC	Det Europæiske Competencecenter for Cybersikkerhed
ECSEL	Fællesforetagendet for elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab
EPPO	Den Europæiske Anklagemyndighed
EU-Rail	Fællesforetagendet for Europas jernbaner
Euratom	Det Europæiske Atomenergifællesskab
EuroHPC	Fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling
F4E	Fællesforetagendet Fusion for Energy
FFR	Flerårig finansiel ramme
GD CNECT	Kommissionens Generaldirektorat for Kommunikationsnet, Indhold og Teknologi
GD MOVE	Kommissionens Generaldirektorat for Mobilitet og Transport
GD RTD	Kommissionens Generaldirektorat for Forskning og Innovation
GH	Fællesforetagendet Global Health (efterfølger til partnerskabet mellem de europæiske lande og udviklingslandene vedrørende kliniske forsøg 3)
IAS	Kommissionens Interne Revisionstjeneste
IHI	Fællesforetagendet for initiativet om innovativ sundhed
IKOP	Bidrag i naturalier til operationelle aktiviteter
IKAA	Bidrag i naturalier til supplerende aktiviteter
IMI	Fællesforetagendet for initiativet om innovative lægemidler
ISA'er	IFAC's internationale standarder om revision

ISSAI'er	Internationale standarder for overordnede revisionsorganer, udarbejdet af International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI)
ITER	International termonuklear forsøgsreaktor
ITER-IO	Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER
KDT	Fællesforetagendet for centrale digitale teknologier
OLAF	Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig
RP7	Syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (2007-2013)
S2R	Fællesforetagendet Shift2Rail (det europæiske jernbaneinitiativ)
SESAR	Fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum
SNS	Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester
TEUF	Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

MEDDELELSE OM OPHAVSRET

© Den Europæiske Union, 2023

Den Europæiske Revisionsrets politik for videreanvendelse er fastsat i [Revisionsrettens afgørelse nr. 6-2019](#) om den åbne datapolitik og videreanvendelse af dokumenter.

Medmindre andet er oplyst (f.eks. i individuelle meddelelser om ophavsret), er det af Revisionsrettens indhold, der ejes af EU, licenseret i henhold til [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Det betyder, at videreanvendelse generelt er tilladt med korrekt angivelse af kilde og eventuelle ændringer. Ved videreanvendelse af Revisionsrettens indhold må den oprindelige betydning eller det oprindelige budskab ikke fordrejes. Revisionsretten er ikke ansvarlig for eventuelle konsekvenser af videreanvendelsen.

Yderligere tilladelse skal indhentes, hvis specifikt indhold afbilder identificerbare privatpersoner, f.eks. på billeder af ansatte i Revisionsretten, eller omfatter tredjeparts værker.

Hvis en sådan tilladelse opnås, erstatter denne tilladelse ovenstående generelle tilladelse, og den skal klart anføre eventuelle begrænsninger i anvendelsen.

Tilladelse til at anvende eller gengive indhold, der ikke ejes af EU, skal eventuelt indhentes direkte hos indehaveren af ophavsretten.

Software og dokumenter, der er omfattet af industriel ejendomsret, såsom patenter, varemærker, registrerede design, logoer og navne, er ikke omfattet af Revisionsrettens videreanvendelsespolitik.

EU-institutionernes websteder på europa.eu-domænet har links til websteder uden for europa.eu-domænet. Da Revisionsretten ikke har kontrol over disse websteder, anbefales det at gennemse deres privatlivspolitik og ophavsretspolitik.

Anvendelse af Revisionsrettens logo

Revisionsrettens logo må ikke anvendes uden Revisionsrettens forudgående samtykke.

DEN
EUROPÆISKE
REVISIONSRET

Den Europæiske Unions
Publikationskontor